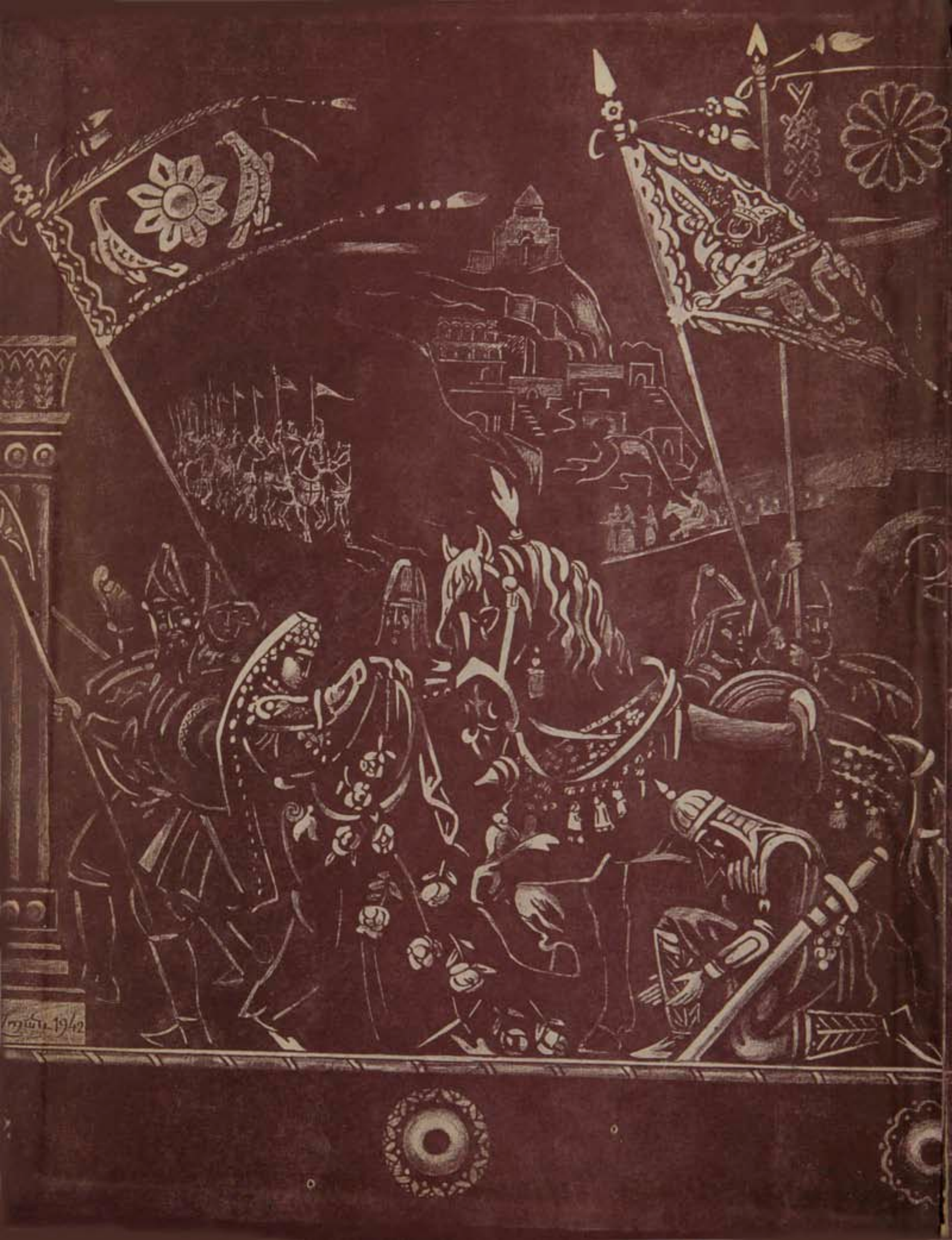

ԱՍՊԵՆԴԻԱՐՈՎ

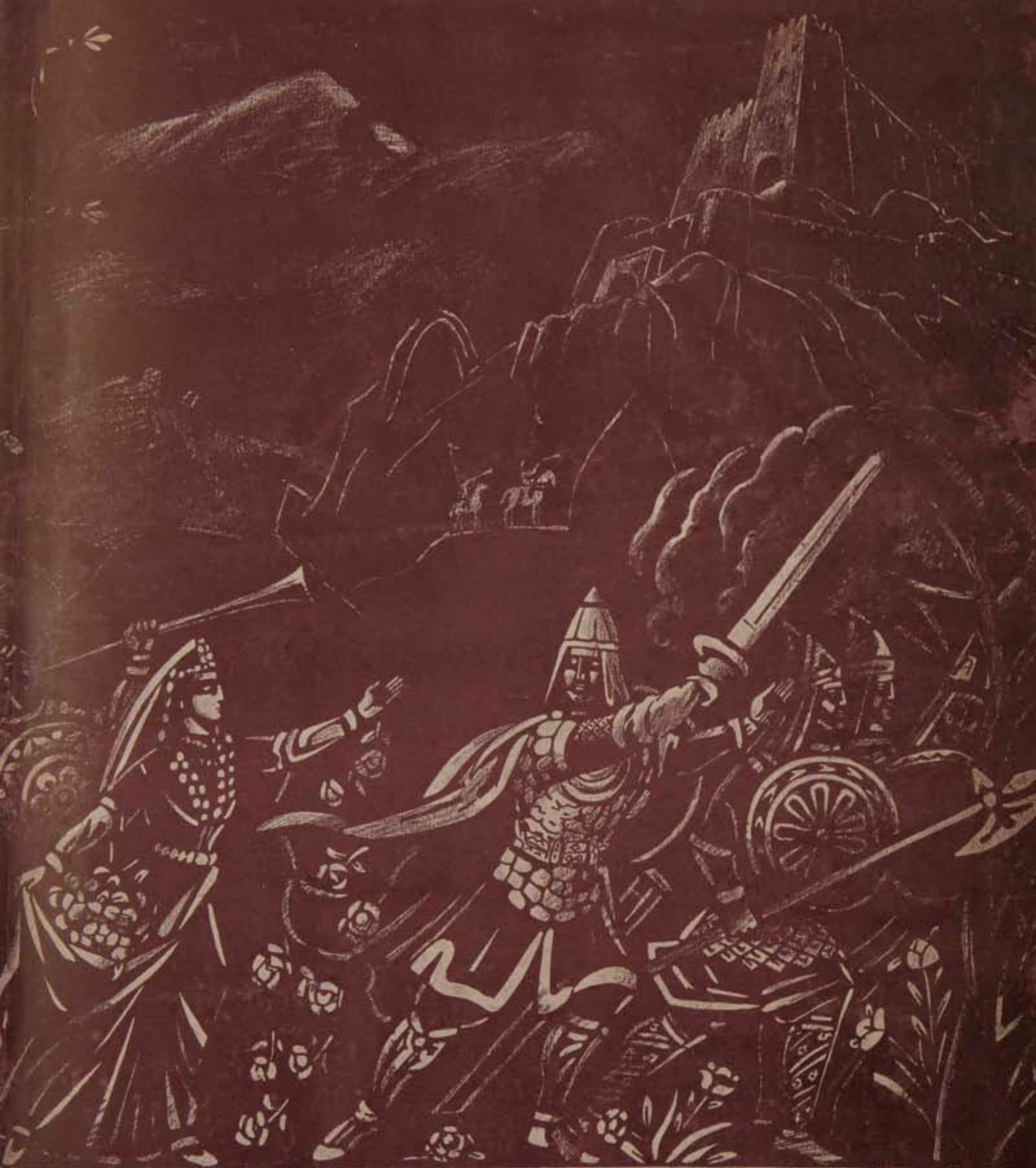
А. СПЕНДИАРОВ

ՀԱՅՊԵՏՀՐԱՏ
АРМЕНИЯ
1943

1942

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՍՊԵՆԴԻԱՐՈՎ

АЛЕКСАНДР СПЕНДИАРОВ

1871—1928

А. СПЕНДИАРОВ
ПОЛНОЕ СОБРАНИЕ СОЧИНЕНИЙ

**РОМАНСЫ
И
ПЕСНИ**

ТОМ ПЕРВЫЙ

РЕДАКЦИЯ
Г. БУДАГЯНА

**ГОСИЗДАТ АРМЕНИИ
ЕРЕВАН
1943**

Ա.ՍՊԵՆԴԻԱՐՈՎ

ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԼՐԻՎ ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

ՌՈՄԱՆՍՆԵՐ

ԵՎ

ԵՐԳԵՐ

ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՏՈՐ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
Գ.ԲՈՒԴԱՂՅԱՆԻ

ՀԱՅՊԵՏՀՐԱՏ
ԵՐԵՎԱՆ
1943

~~133108-63~~

18198-63

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՐ ԺԿՍ ԿԻՑ ԱՐՎԵՍՏԻ ԳՈՐԾԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

Ռ. ՄԵԼԻԿՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԵՐԱԺԵՏԱԿԱՆ ԳԻՏԱ-ԷԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԿԱՐԻՆԵՏ

УПРАВЛЕНИЕ ПО ДЕЛАМ ИСКУССТВ ПРИ СНК АРМЯНСКОЙ ССР

МУЗЫКАЛЬНЫЙ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ КАБИНЕТ ИМ. Р. МЕЛИКЯНА

ԽՈՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ԷԴԻՏՈՐԱԺՈՂՈՎ

РЕДАКЦИОННАЯ КОМИССИЯ

ԲՈՒԴԱԳՅԱՆ Գ. Ե.
ՆԱԶԳԵՐԴՅԱՆ Ս. Ի.
ՊՈՂՈՍՅԱՆ Յ. Է.
ՍԱՐԱԶԵՎ Կ. Ս.
ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ Զ. Գ.
ՏՐԴՐԱՆՅԱՆ Գ. Գ.
ՔՈԶԱՐՅԱՆ Ո. Կ.
ՔՈՒՇՆԱՐՅԱՆ Խ. Ս.

БУДАГЯН Г. Е.
ВАРТАНЯН З. Г.
КОЧАРЯН А. К.
КУШНАРЕВ Х. С.
ПОГОСЯН Ц. Я.
САРАДЖЕВ К. С.
ТИГРАНОВ Г. Г.
ШАВЕРДЯН А. И.

Տ Պ Ա Գ Ր Վ Ա Ի Մ Է
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՌ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ՍՈՎԵՏԻ
ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹՅԱՆ 1939 ԹՎԻ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 23-Ի
ՀՐԱՐԱՆԱԳԻՐԻ ՀԻՄՆԱՆ ՎԵՐԱ

ПЕЧАТАЕТСЯ НА ОСНОВАНИИ УКАЗА
ПРЕЗИДИУМА ВЕРХОВНОГО СОВЕТА
АРМЯНСКОЙ ССР
ОТ 23 НОЯБРЯ 1939 ГОДА

Հեղինակ
Փորձարկող Եկարիչ
Լ. Ք. ԿՈՋՈՅԱՆԻ

Օճառնիկ
Նարոնոն քոնոնիկ
Ա. Դ. ԿՈՋՈՅԱՆ

Mr. Christopher

ОТ РЕДАКЦИОННОЙ КОМИССИИ

олное собрание сочинений классика армянской музыки Александра Спендиарова издается на основании Указа Президиума Верховного Совета Армянской Советской Социалистической Республики от 23 ноября 1939 года.

Настоящее собрание, являясь первым, включает все законченные сочинения композитора, как ранее изданные, так и находившиеся доныне в рукописи.

Издание рассчитано на одиннадцать томов: *том первый*—романсы и песни, *том второй*—вокальные ансамбли, хоры, мелодекламации и обработки русских и украинских народных песен, *том третий*—мелкие инструментальные произведения, *том четвертый*, *пятый*, *шестой*, *седьмой* и *восьмой*—партитуры симфонических произведений, *том девятый*—авторские переложения симфонических произведений для фортепиано и 4 руки, *том десятый*—клавир оперы „Алмаст“ и *том одиннадцатый*—партитура оперы „Алмаст“.

Настоящее издание сверено с предыдущими изданиями и с автографами, хранящимися в архиве Государственного Музыкального Научно-Исследовательского Кабинета им. Ром. Меликяна, в гор. Ереване. В многочисленных случаях, когда имеется несколько авторских редакций, за основу для издания берется аутентичный текст, каковым большей частью оказывается позднейшая, наиболее тщательная редакция.

Все случаи, когда редакторская обработка нотного текста выходит за рамки технических уточнений (случаи обозначения темпов и динамических оттенков необозначенных автором, частичное введение в авторскую редакцию наиболее развитых и совершенных вариантов из других редакций и т. д.) специально оговорены в примечаниях, а в самом нотном тексте обозначены с помощью квадратных скобок. Предисловие к отдельным томам и примечания, помещаемые в конце каждого тома, содержат фактические данные, необходимые для правильной ориентировки в содержании данного тома. Редакционная комиссия стремилась не загромождать издание такими данными (всеми вариантами, разночтениями), которые, представляя специальный интерес лишь для небольшого круга музыкантов, создали бы затруднения в деле массовой пропаганды творчества А. Спендиарова, что является основной задачей настоящего издания.

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԿՈՂՄԻՑ

այ երաժշտության կրթիկ Ալեհանդր Սպենդիարովի երկերի ներկա ժողովածուն հրատարակվում է Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Ռեպուբլիկայի Պետության Սովետի Նախագահության 1939 թվի նոյեմբերի 23-ի Հրամանագրի հիման վրա:

Ներկա ժողովածուն լինելով առաջինը՝ բնագրից է կոմպոզիտորի քե՛ն նախագես հրատարակված և քե՛ մինչ այժմ ձեռագիր վիճակում մնացած բոլոր ավարտված գործերը:

Ամբողջ հրատարակությունը լայն է բնծայվելու տառնակի հատորով, առաջին հատոր — ռոմանսները և երգերը, երկրորդ հատոր — վոկալ անսամբլները, խմբերգները, մեյդակկամայիաները, սուսական և ուկրաինական ժողովրդական երգերի մշակումը, երրորդ հատոր — ինստրումենտալ փոքր գործերը, չորրորդ, հինգերորդ, վեցերորդ, յսրերորդ և ութերորդ հատորները — սիմֆոնիկ ստեղծագործությունների պարտիտուրաները, իններորդ հատոր — սիմֆոնիկ գործերի հեղինակային բառածեղ վերաշարադրումը դաշնամուրի համար, տասներորդ հատոր — «Ալմաստ» օպերայի կոլորը և տասնմեկերորդ հատոր — «Ալմաստ» օպերայի պարտիտուրան:

Ներկա հրատարակությունը համեմատված է նախորդ հրատարակությունների և այն խմբագրերի հետ, որոնք պահվում են Ռ. Մելիքյանի անվան Պետական Երաժշտական գիտահետազոտական կաբինետում (Նրեվան): Նախ գեղեցիկում, երբ կա մի և՛ նեղիմակային խմբագրություն, ներկա հրատարակության համար հիմք է բնորոշված վավերական տեխոլ, որպիսին մեծ մասամբ լինում է ամենավերջին, ամենամանրակրկիտ խմբագրությունը:

Այն բոլոր դեպքերը, երբ հատային տեխոլի խմբագրական մշակումը դուրս է գալիս տեխոլիկական ճշգրտումների շրջանակներից (տեխոլի ադինամիկ ներթափանցների նշումները, որ հեղինակը չի արել, նրա հետագա խմբագրումների ամենագարգացած ադատարյալ վարիանտների մասնակի գեոեղումը հեղինակային խմբագրությունների մեջ և այլն), հատկապես երաշտակված են ծանոթագրություններում, իսկ բուն հատային տեխոլում նշված են անկյունավոր վաղազգծերով: Ամեն մի հատորի վերջում գեոեղված ծանոթագրությունները, ինչպես և առանձին հատորների նախաբանները սրաունակում են այն վառտական սովայները, որոնք աներաժեշտ են սովայ հատորի բովանդակության նկատմամբ նիշտ կողմնորոշվելու համար: Խմբագրական հանձնաժողովը ձգտել է հրատարակությունը չծանրաբեռնել այնպիսի սովայներով (բոլոր վարիանտներով, տարրերեոնումներով), որոնք մասնագիտական հետաբերություն ներկայացնելով սոսկ երաժիշտների նեղ շրջանակի համար՝ դժվարություններ կառաջացնեին Ա. Սպենդիարովի ստեղծագործության մասսայական պրոպագանդի գործում, որը հենց ներկա հրատարակության հիմնական խնդիրն է:

ПРЕДИСЛОВИЕ К ПЕРВОМУ ТОМУ

Настоящий том включает все обнаруженные поныне романсы и песни А. Спендиарова в количестве сорока номеров. Помимо ранее изданных, настоящее собрание содержит одиннадцать романсов и песен, печатаемых впервые. Часть из них (№№ 2, 3, 4, 5, 6, 7)—произведения юношеских лет (годы 1892—1895). Другая же часть (№№ 18, 26, 34, 36 и 40), относится к периоду полной зрелости и расцвета творчества композитора. Эти впервые публикуемые одиннадцать романсов и песен дополняют общую картину творческого пути Спендиарова—автора вокальной музыки. Однако и среди изданных ранее, в дореволюционные годы, мы находим немало вокальных произведений несправедливо забытых, еще не завоевавших широкой популярности. Ноты многих из этих произведений давно разошлись и стали библиографической редкостью.

В поисках и систематизации вокального наследия А. Спендиарова, как изданного, так и рукописного, выдающуюся роль сыграла дочь композитора М. А. Спендиарова.

Особая сложность подготовки настоящего тома была связана с выбором из многочисленных имеющихся авторских редакций песен и романсов наиболее совершенных, законченных, аутентичных. В своем стремлении к бесконечному совершенствованию и уточнению, Спендиаров положительно в каждой новой копии своих романсов и песен вносил новые детали, штрихи, редакционные поправки; также и поля корректурных оттисков и уже напечатанных в свет изданий часто пестрят подобными редакционными поправками. К этому следует добавить, что многие из вокальных произведений Спендиарова были задуманы и осуществлены им в двух изложениях—для голоса с фортепиано и для голоса с оркестром; клавир и партитура зачастую также содержат значительные разночтения, варианты, затрагивающие не только вокальную строчку и фактуру аккомпанимента, но и голосоведение, гармонию. Анализируя и сверяя все авторские редакции, редактор в соответствии с общими заданиями данного издания, устанавливал основной текст—наиболее законченную, детализированную и совершенную авторскую редакцию.

Беря за исходный материал прежние издания, осуществленные под непосредственным наблюдением композитора, редактор, помимо устранения технических погрешностей (опечаток, небрежностей и неточностей), не считал возможным пренебрегать теми вариантами, исправлениями, дополнениями и обогащениями, которые Спендиаров зафиксировал на полях ли изданий или в специальных позднейших автографах. Все случаи использования позднейших и более совершенных вариантов оговорены в примечаниях.

Автографы неизданных произведений Спендиарова часто недостаточно уточнены, так например, не содержат темповых обозначений, указаний динамических оттенков. Задачей редактора было в известной мере восполнить эти неточности автографов; редакторские обозначения заключены в квадратные скобки.

Песни и романсы расположены в основном в хронологическом порядке; этот принцип нарушается в отдельных случаях внутри *opus'*ов, где авторская нумерация не всегда соответствует хронологическому порядку (например в *opus'*е первом). Заглавный текст, помимо наименования произведения дает сведения о дате сочинения, об авторе текста, об *opus'*е и нумерации внутри *opus'*а.

Примечания в конце тома дают дополнительные сведения о времени и месте сочинения, о первом издании, об имеющихся вариантах и различных изложениях, о литературном тексте, о лице которому посвящен данный номер, а также все необходимые сведения о специальной редакторской обработке.

Редактором армянского текста является Т. Ахумян; им же осуществлены переводы на армянский язык текста тех романсов и песен, которые были изданы ранее лишь с русским текстом.

Г. БУДАГЯН

Ն Ա Խ Ա Բ Ա Ն Ա Ռ Ա Ջ Ի Ն Հ Ա Տ Ո Ր Ի

յս հատորը պարունակում է Ա. Սպենդիարովի մինչ այժմ հայտաբերված բոլոր համանուններն ու երգերը՝ բառասուն համար: Բացի նախապես հրատարակվածներից՝ ներկա ժողովածուն պարունակում է տասնմեկ համանուն երգ, որոնք հրատարակվում են առաջին անգամ: Դրանց մի մասը (№№ 2, 3, 4, 5, 6, 7) պատահական տարիների (1892—1895) գործերն են, մյուս մասը (№№ 18, 26, 34, 36, 40) կոմպոզիտորի ստեղծագործական հասունության ու ծաղկման շրջանին են պատկանում: Առաջին անգամ հրատարակվող այս տասնմեկ համանուններն ու

երգերը լրացնում են Սպենդիարովի՝ վսկայ հրաժշտության հեղինակի ստեղծագործական ուղու ընդհանուր պատկերը: Սակայն նախապես, ռեզյուցիայից առաջ հրատարակվածների մեջ էլ մենք գտնում ենք անարդարացի կերպով մոռացված և դեռ լայն ժողովրդականություն չնվաճած ոչ քիչ քվով վսկայ գործեր: Այդ գործերի հրատարակված նոտաները վաղուց սպառվել և քիբրիզգրաֆիական հազվագյուտ նմուշներ են դարձել:

Ա. Սպենդիարովի քե՛ հրատարակված, քե՛ ձեռագիր վսկայ հրաժշտության ժառանգությունը որոնելու և դասավորելու գործում ակնհայտ դեր է կատարել կոմպոզիտորի զուստը՝ Մ. Ա. Սպենդիարովան:

Սույն հատորի պատրաստման առանձին բարդությունը կապված էր երգերի ու համանունների գոյություն ունեցող բազմաթիվ հեղինակային խմբագրումներից տմեկատարյալները, ավարտվածներն ու վավերականներն ընտրելու հետ: Անվերջ կատարելագործման ու նշգրտման իր ձգտումով Սպենդիարովը երգերի ու համանունների ամեն մի նոր տարագրման մեջ, բառացիորեն ասած, մտքել է նոր մանրամասներ, շարիխներ, խմբագրական ուղղումներ, այդպես էլ սրբագրական քերիկների և արգեն լույս տեսած հրատարակությունների լուսանցքները համալս ծածկված են խմբագրական այդպիսի ուղղումներով: Դրան պետք է ավելացնել նաև այն, որ Սպենդիարովի վսկայ երկերից շատերը կոմպոզիտորը եղացել ու իրագործել է երկու շարադրությամբ՝ ձայնի և դաշնամուրի համար, ձայնի և օրկեստրի համար, համալս կլավիրն ու պարտիտուրան էլ ունեն զգալի տարբերակումներ, վարիանտներ, որոնք շոշափում են ոչ միայն վսկայ տողը և նվագակցության փակտուրան, այլ և ձայնաբանությունը, հարմոնիան: Վերլուծելով ու համեմատելով բոլոր հեղինակային խմբագրումները՝ ներկա հրատարակության խմբագիրն ընդհանուր խնդիրներին համապատասխան սահմանել է հիմնական տեքստը, այսինքն ամենաավարտված, մանրամասնացված ու կատարյալ հեղինակային խմբագրումը:

Հիմք ընդունելով նախորդ հրատարակությունները, որ լույս են տեսել կոմպոզիտորի ամփոփական հսկողության ներքո, խմբագիրը բացի տեխնիկական մեղմումները (վրիպակները, անփութությունները և անընդունելությունները) վերացնելուց, հետազոտել է համարել անտեսել նաև այն վարիանտները, ուղղումները, լրացումները և հարստացումները, որ Սպենդիարովը կատարել է կամ հրատարակությունների լուսանցքներում, կամ հետագա հատուկ ինֆնագրերում: Հետագա և ավելի կատարյալ վարիանտներն «գտագործելու» բոլոր դեպքերը հիշատակված են ծանոթագրությունների մեջ:

Սպենդիարովի չհրատարակված գործերի ինֆնագրերը համալս բավարար չափով նշգրտված չեն, օրինակ՝ չունեն տեմպային նշումներ, դինամիկ նրբերանգների ցուցումներ: Խմբագրի խնդիրն է եղել որոշ չափով լրացնել ինֆնագրերի այդ աննշտությունները: Խմբագրության նշումներն առնված են անկյունավոր փակագծերի մեջ:

Երգերն ու համանունները երկնականում դասավորված են ժամանակագրական կարգով. այս սկզբունքը խախտվում է առանձին դեպքերում այն օpus-ների ներսում, ուր հեղինակային համարագրումը միշտ չէ, որ համապատասխանում է ժամանակագրական կարգին (օրինակ՝ առաջին օpus-ում): Վերագրության տեքստը բացի գործի անունից՝ տեղեկություն է տալիս գործի, տեքստի հեղինակի, օpus-ի, և օpus-ի ներսում տրված համարագրության մասին:

Հատորի վերջում տրված ծանոթագրությունները տեղեկություններ են տալիս երկի ժամանակի ու վայրի, առաջին հրատարակության, գոյություն ունեցող վարիանտների ու տարբեր շարադրությունների, գրական տեքստի, սովյալ համարը ինչ անձնավորություն ձանված լինելու մասին, ինչպես նաև բոլոր անհրաժեշտ տեղեկությունները խմբագրական աշխատանքների վերաբերյալ:

Հայերեն տեքստի խմբագիրն է Տ. Հախումյանը. հենց նա էլ հայերեն է բարգմանել այն երգերի ու համանունների տեքստերը, որոնք նախապես հրատարակված են եղել միայն ռուսերեն տեքստով:

«ՀՐԱՊՈՒՐԵԼ ԵՆ ԻՆՁ ՔՈՒ ՍԵՎ ԱՉԵՐԸ»

„ОЧАРОВАН ТВОЕЮ КРАСОЮ“

Խումբ Գ. ԿՈՉԼՈՎԻ

(1888-1889)

ՏԼՈՐԱ Ս. ԿՈՅԼՈՎԱ

Agitato

Moderato. p *ten.*

Հա - արի - բի են ինձ քո՛ւ սե՛վ ա՛չե՛ր
 Օ - չա - րո - ւան տ՛ւո - ւ - ւո՛ւ կրա - ւո - ւո, ա՛ր - ւո - ւո

Երգ՝ եմ կո - ւի՛ր ես քո՛ւ քո՛ւ, Եր - րո՛ւ - րի՛ւ ես, ա՛ր, քո - ւո՛ւ
 քո - ւո՛ւ սո - ւո՛ւ յա՛յ - րա՛յ - րա՛յ

cresc. *f* *rit.*

դու իմ աշխարհ - զը, իր հաս - նի քն սրբ - տիկն քն սր -
 пес - ня то - бо - ю, до - не - сет - ся ль о - на до те

cresc. *f* *rit.*

p *a tempo*

դյու:
- եմ

Նա հաս - նում է, մեղ - միմ հա - սն - քում
 До - не - сет - ся, - при - вет - но ки - ва

a tempo

p

accel. *p* [*a tempo*]

է իմ ան - տա - ր մը - ասլն և մը - րիմ, քն հա -
 я, от - не - ча - ет мне сум - рач - ный лес; До - не

accel. *pp* [*a tempo*]

-блнл к,— шнн-нн - рр нн - ннл — бл, 2р - нн - ннл нн бл-
 -сет - ся,— звез - да зо - ло - та — я ти - хо шеп - чет с да-

p

pp *appassionato* *ten.*
 -нн кр - крн - нн: нн - нн - ннл бл шр - ннл нн шу-
 -ле - кнх не - бес. Сле - зм стра - сти ту - ма - нят мне

pp

dolce
 -нн - рр. нн - нн нн к ш - ннл ннл - нн - ннл.—
 о - чи, серд - це слад - кой ис - то - мы пол - но

espressivo

и не веритъ мне в сча-стье нет мо-чи, хотя, у-

и не воз-мож-но о-но,

pp

mf

p

«ԷԼ ՎԱՂՈՒՅ ՈՉ ՄԻ ՀԱՐՑ»

„НЕТ ВОПРОСОВ ДАВНО“

(1892)

Խաւֆ Վ. ՍՈԼՈՎՅՈՎԻ

Слова В. СОЛОВЬЕВА

Appassionato.

8

8

pp

Էլ վա - ղույս ո՛չ մի հարց, ո՛չ մի խնայ մ - լի -
 Нет во - про - сов дав - но - и не нуж - но ре -

p

-խրդ, - ինչ վր - ասի մի զու - լի, ար շտա - լիս է մի
 - чей, и стрем - лю - ся к те - бе, слов - но к мо - рю ру -

cresc.

душ, бу гу - ту бу шу бу бу - бу - бу, бу - бу-
-чей. Без сом - не - ний и дум ми - лый об - раз лов-

f ten.

-буш, бу гу - буш, пр бу - гу бу - бу бу бу бу бу-
-лю, апа - ю толь - ко од - но, что бе - зум - но апа-
люб-

ten.

-буш:
-лю.

mp

Andante religioso.

p

ზად ზრღ - გი ზი - ზი - რად fa უმინ-
 В та - хом блес - ке за - ри' я те-

p

-ღრღ ზღ უზუ - ნად, fa ღრ უღ ურ უშ-
 -бя у - зна - ю, ни - жу а све те не-

f *piu animato*

-დაა შ - აა - ჟადი ღ ჟა - აად, — უღ' უშ-
 -бес а у - луб - ку тво - ю, жить с лю-

f *piu animato*

-рѣ - ю - рѣ - нѣ и - рѣ - нѣ ѡ - нѣ - ѡ - нѣ
-бонь - ю од - ной, с ней од - ной у - ме-

-бш, ѡ - нѣ шѡ - нѣ ѡ - нѣ ѡ - нѣ ѡ - нѣ ѡ - нѣ ѡ - нѣ ѡ - нѣ
-реть, что - бы я - кой зве - здой над то - бо - ю го - реть. Нет воп-

ten. poco rit. mp

-ро - со - да - но и не нуж - но ре - чей, и стрем-

Tempo 1.

-տակ մի գալ - լար, որ շուտ - պահ է մինչ ծով, ևս գտ-
- ԼՅՈՒ - ինչ քե - ղե, խոս - նո ք մո - րյո րյ - չեյ, Ես իս-

-իս ևս տա հեղձ ան - վեր - դով, ան - վեր - տակ, և զի-
- ու - ինչ և խոս մի - անի օր ինչ ան - ԼՅՈՒ, ան - ԼՅՈՒ

-տակ, որ ևս - զիս մի - անի հեղ է մի - անի...
- ԼՅՈՒ - ԼՅՈՒ օր - ԼՅՈՒ, ԼՅՈՒ ԼՅՈՒ - ԼՅՈՒ ԼՅՈՒ - ԼՅՈՒ...

poco rit.

«ԴՈՒ ԼՈՒՅՍ ՍՐԵՎ, ՍՐԵՎ ՀՈԳՈՒՍ»

(Սերենադա)

„ТЫ СВЕТ ДУШИ МОЕЙ“

(Серенада)

(1892)

Խալիպ . . .

Слова . . .

Allegretto.

Դու լույսն արեւ, արեւ
Ты свет души, ду-

-րի ին - քան, մի - քան քա - ճար ծա, և
- ւի մո - ւի, յե - րե - ւի - ւի Բո - ւո - ւա, և

թա - րեւ - անգ ար - արեւ քա - ճար և արեւ
сла - ва о кра - се тво - ей зву - чит, гре - мит да -

a tempo
mp *dolce*

-իւար - Լե: Զը - Էւ Եր - Վաճ Զը - Բաղ Գեւ - Բիղ, ա-
-աւ - ԿՕ. ԴաՕ - Ե Կրա - Ես, Կրա - Ես ւա - րէյ, ա

rit. *p leggiero*

rit. *a tempo* *cresc.*

- Զի - Բըղ Գույգ Վալ - Լալ ԷՅ, Վաւ - Վաւ ԷՅ Խար, Խ-
Օ - Շի Բլէսկ Զար - Ու ււ, Օ - Ու ԴՕ - րալ Ե Լւ-

rit. *a tempo* *cresc.*

rit. *f*

- Բաւ Էւ - Գիւ, Լա - Վար Բաւ - Խի Եր - Բաղ ԷՅ Դի
-աւ ԽՕ - Եյ, Կա Լւչ ՎՕ ԴԵ ԴԵ - Ու ււ. Դի

rit. *f*

a tempo

լույս, դու օղիս հոսում ար, շող - շող ց - բև սրբ-
 свет, ты воз - дух для ме - ня, о - чей мо - их от-

a tempo

ten.

-տա - մար, մե - թաղիս հոսում ար, եղանակ, հոսում հոսում հոսում
 -ра - да, мне жизнь мо - ги - ла без - те - бя, с то - бой вен ца не

ten.

ten.

-դուստր հ...
 на до!

«ՋՐԱԶԵՂԶ ԿՆՈՋ ԵՐԳԸ»

„ПЕСНЯ УТОПЛЕННИЦЫ“

(1895)

Խոսք Ա. ՊԵՐՅԱՆՅԱՆԻ

СЛОВА А. ПОДОЛИНСКОГО

[Allegro moderato]

The first system of the musical score is in 2/4 time, key of B-flat major. It features a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line begins with a half note G4, followed by a quarter note A4, and then a half note Bb4. The piano accompaniment starts with a half note G3 in the bass and a half note Bb3 in the treble. Dynamics include *pp* (pianissimo) and *p* (piano). A *ten.* (tenuto) marking is present above the final note of the vocal line.

The second system continues the vocal and piano parts. The vocal line has a half note Bb4, followed by a quarter note A4, and then a half note G4. The piano accompaniment continues with a half note Bb3 in the treble and a half note G3 in the bass. The system concludes with a half note F4 in the vocal line and a half note Bb3 in the piano accompaniment.

The third system includes the vocal line with lyrics in Armenian and Russian. The tempo is marked *p tranquillo* and the dynamics are *p* (piano) and *poco* (poco). The lyrics are:
 Երբ տ - րիմ ե թի - փութ, րա - փութ - անտ ետ գի - տաւ, և տ -
 По не - чер - ней за - ре я гу - ля - ю в Дне - пре, я ка -

The fourth system continues the vocal and piano parts. The vocal line has a half note G4, followed by a quarter note A4, and then a half note Bb4. The piano accompaniment continues with a half note Bb3 in the treble and a half note G3 in the bass. The system concludes with a half note F4 in the vocal line and a half note Bb3 in the piano accompaniment.

a poco crescendo *ten. poco rit.*

ღმერთი იყრის - ვარსი ო - რი - რივი ღმერთი - ღმერთი, ღმერთი ღმერთი
 - та ю в воа - нах мо - ю дождь на ру - ках. А как

a poco cresc. *ten. poco rit.*

a tempo *dolce e*

ღმერთი ღმერთი - ღმერთი ღმერთი - ღმერთი ღმერთი - ღმერთი ღმერთი
 на - да - ет ночь, я ма - лю - точ - ку дочь не - ле-

a tempo *dolce e*

piu lento *rall. ten. [a tempo]*

ღმერთი ღმერთი - ღმერთი ღმერთი - ღმერთი ღმერთი - ღმერთი ღმერთი
 на - ю тра - вою, по - кры - ва - ю зем - лей. И не

piu lento *[a tempo]*

Циби - фр ши - рид, н'у ши - б'б қиб ши - пид, н'у ши -
 жиз - нью жи - на, и не смер - тью мер - тва, ни - ду-

-пид, н'у шр - рид, - ши б'б - рид е би - пид...
 -ша, ни гол - на, п глу - би - не спит о - на...

pp
Moderato assai.

Циб ши - б'б рид рид рид рид рид рид рид рид рид рид
 Толь-ко жме - сц из вод пол-но - ли - цы и вой-

Խոր, Կը - րըս - շեմ Խոհի - ստ, ասիկ - շող մի քի-րաւ,
 - ձեռ, ւ - աւ - չոյ Ե տայ-կոմ իս Լո - չե Զօ - Լօ - Կոմ:

Ի սրբ - տիկն իմ տի - րած Կի - րի - վաճ Խո - սի մի մի - շի
 Ի մի - Լօ - Կոմ Ե Կոմ - Կոմ Կո - Կա - Կոմ Ե, Ե Կոմ Ե Կո -

Եր - Եր - Եր - Եր Եր Եր - Եր Եր Եր Եր Եր...
 - Կո - Կո - Կո - Կո Կո Կո - Կո - Կո Կո Կո Կո...

Allegro agitato.

f

Կր Գր-հիմ ևս Եր - րան. — Բա Խր-խար է Խի-
 Грудь я к сер-дцу при - жму — бу - дет грустно е-

mf *f*

-հիմ, և Գա - ռի է Խշ - նան մի Խն - րն Գն - Գն -
 -մյ, Եր - Լուս մոյ քո - շու - չիտ, — Եր Խն - րն Զա Խո -

tr

-Խար, Եր ման-իս - Եր մա - ռի Եր - Լուս Խաւ ևս Խ-
 -Յիտ. Ա իւն - նյ Եր քո Լուս, քո - Լուս - Կու - Եր Խսյո

[illegible]

-би,
 -хой,

мѣ - юрѣ - гнид' юрѣ - гнид' - гнид', ш - вш-
 без не - се - лья и пи - рах, без от-

-рѣ' дѣр-нѣ - гнид' - би шѣ гнѣ' шѣ - рѣ - гни, гнир ѣшѣ - гнир фгг - рѣ-
 -на - га и бо - ях, уж не ста - пет лю - битъ, уж не бу - дет гу-

[piu mosso]
 -гнѣ...
 -гнѣ...
 [piu mosso]
 [ff]

«ԻՆՉՈՒՆԵՍ ԶԳԻՏԵՄ»

„НЕ ЗНАЮ, ОТЧЕГО“

Իսահակ Լ. ՄԵՅԻ

(1895)

Слова Л. МЕЯ

[Moderato assai.]
[p]

Ինչ - առ - ան չը - գի - տեմք - արի - րանք եմ հի - րա հետ...
Не зна - ю, от - че - го так груст - но мне при ней?

[p]

Ար - րա - հար - վանք չեմ ես, ար - րազի ան - չար արիւ - ծանք է, ան
Я не влюб - лен и не - е: кто лю - бит, тот тос - ку - ет, он

len.

len.

[p]

որ գի - չեմ ար - վանք, լի - լիս է ու խեղ - րանք է... Ես չեմ ար - րա...
днем и ночь вог - не, он пла - чет и рев - ну - ет... Я не влюб - лен...

[p]

[p]

[p]

-իւ - ցը ցար տի - րի... 2դի - տեմ, և գար տի - տի խառ - վեմ հա - րաւ հեղին - ար,—
 -դեղ - ցի ու - աս - ան? Бог вестъ! А по - աս - անъ и ու - աս - անъ եր - ան —

բոց իմ հոգ - անց տր-տիմ տի - տր-տիմ տի - րի... մե
 мне луч-ше пра - вит-ся по сво - е - му грус-тить. Взаим-

piu lento.

-իւ տ - ան ար - ան — ու - ին ան շար - ան — րը, շը-
 -նի - րե, ոտ օ - րա: ե - րեք - ու աս - ան նետ — ցի, աս-

piu lento.

-լում է կարծ - ք մեզ,
 -кой - но ды - шет грудь,
 ինչ - քիս ցար - նան ես - վեր,—
 не - на ла - зурь о - чей...
 այն-
 օ-

accel.
 -հան չիք - նազ է նա...
 -на так хо - ро - ша,
 ժրոյ - անձ եմ խո՛ւն ար - ին - քը...
 так не - се - ло сме - ет - ся!...

[Tempo 1] *[p]* *mf*
 ինչ - նա՞նք ինչ ա՞յն կա - նի—
 Не зна - ю, от - че - го
 այն - քով եմ քի - լիս եկն...
 так груст - но мне при ней?

[p] *mf* *p*

«ԳԻՇԵՐՆ Է ՆՈՒՅՆ»

„ТАКАЯ Ж НОЧЬ“

(1895)

Խաղի զ. ԲՈՐՈՎԻԿՈՎՍԿՈՅԻ

Слова А. БОРОВИКОВСКОГО

Larghetto. *p con sordini*

Viol.

First system of musical notation, featuring a vocal line and a piano accompaniment. The piano part includes a series of chords in the left hand and a melodic line in the right hand.

senza sord.

Second system of musical notation, including vocal lines with lyrics and piano accompaniment. The lyrics are in Russian.

Та - ка - я ж ночь, и зву - ки те - же, и лас - ки ма - я, как тог -

Third system of musical notation, including vocal lines with lyrics and piano accompaniment. The lyrics are in Russian.

Ц - шь вл - рдъ иль нлъ фъ шлрлъ
Я - вил - ся при - зрак твой, но где же мо - я о - би - да

ան-տրդ չար, և ևս նի-րուի եմ ան-տրդ չար... Օ՛, նեւ դար-
 և ւրա-ջա? մո-յ օ-նի-ն և ւրա-ջա?.. Օ, վո-ւրա-

-ձիւր, Կըր-կիմ տան-ջիւր Ինձ, Եւ-րից Երդ-վիւր աւ անտ ծրդ-տա, դար-ձիւր, դար-
 -տիւս ԸԼՈՒ-ԿԱ-ՎԻՄ ՅԵՂԱ-ԴՈՄ, Տ ԻՅ-ՄԵ-ՈՅԻ, Տ ԿԱՂ-ՅԱ-ՄԻ Ե ԼՅՈՒ-ՎԻ, քի-ն, քի-

ten. *con sord*
ten. [pp] [pp]
 -ձիւր, Եւ-րից Կի-րուի զըր-կիւր Ինձ, խոցիւր Իմ Կիւր-տը ու Խըն-դա...
 -նի և ՏԻՈ-ՆԱ ՏԱՎ-ԿԻՄ Ե-ԴՈՄ ԲՈԼՅՈՒՆ-Ե ՏԵՐԴ-ՇԵ ՕՒ-ՐԱ-ՎԻ!
f ten. [pp]

Handwritten musical score for "The Swan" by Charles Debussy, Op. 20, No. 12. The score is written on ten staves, with the first five staves for the vocal line and the last five for the piano accompaniment. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings like "f" and "ppp".

«Օ՛, ՎԱՐԴ ԶԱՀԵԼ ԻՄ ՕՐԵՐԻ»

«О, РОЗА ЮНОСТИ МОЕЙ»

lunaf . . .

Слова . . .

[Larghetto.] *mf*

Օ՛, ՎԱՐԴ ԶԱՀԵԼ ԻՄ ՕՐԵՐԻ
 О! ро за ю - по -

ո - թի - թի, յոյն-հոյն եր - կար զի - թի տափք-զի իս, դու, հար, իմ
 - ստի մո - թի, և վե - նու տա - զո - ցա - ճա - ճա և իր - ւեստ

Վա լի շաղ իր - յի, յոյն յի իր - յի իր - յի
 луч - ших, ю - ных дней под мрач - ным ко - бом у - пл -

p [a tempo]

Եվ արդ' չը - կան էլ
И вот уж не - то -

stringendo

ritard.

m. d.

[a tempo]

p

len.

իտր և խորր զա - ծան բախ - տի և չըղ - բա - նի - բը - աղ - լույսն իմ
и тос - кой аме - я тре - вог и при - тес - нень - я... при - вет те -

mf

հի'զ, ևս - գաւ ան - զարր, և - զան Կրիս - տի և - բազ օ -
- Ե, ԼՍ - տի ու - կոյ, յե - լան - անի միտ օ - իւ - օ - իւ - օ -

mf

poco rall *f* *mf* [*a tempo*]

-р-р-р
-до

ид...
ня!

[*a tempo*]

poco rall.

mf

m.s.

p *mf*

«ԵՎ ԻՈՐՆ ԷՐ ՍԵՐԵ ՆՐԱՆՑ»
 «ОНИ ЛЮБИЛИ ДРУГ ДРУГА»

(Op. 1 № 1, 1895)

Խոսք՝ Մ. ԼԵՐՄՈՆՏՈՎԻ (Հայերէսը)

Слова М. ЛЕРМОНТОВА (из Гейне)

Andante. ♩ = 60.

p

p dolce

ԵՎ ԻՈՐՆ ԷՐ ՍԵՐԵ ՆՐԱՆՑ, Է ԻՅԵ - ԼՄԱ ԿՐ ԼՄ - ՐԱ - ՄՐ, Է
 О - ни лю - би - ли друг дру - га так дол - го и не - жно, с тос -

p

animato

ԻՐ - ԷՐ ՎՄ - ՎԱՅ ԿՐ ՎՄ - ՀԱՎ ՄՅՂ ՍԻ - ՐՆ Մ - ԱՄ - ՎՈ - ՄՐ,
 - Կ - յո գլու - Բո - Կոյ ի իստ - Եստյո մե - Եժ ու Բե - Զոժ - Կոյ;
 Բե - Զոժ - Կոյ մե - Եժ - Կոյ:

animato

mp *cre - - - - - scen*

иш - љиџи о - шир' јуи - иш - љиџи е - љи
но, как вра - ги, из - бе - га - ли при -

p *cre - - - - - scen*

do *p*

ршг и - љиџи иџ - рр, и ишџи иџ јор е - љи
- зна - ња и встре - чи, и бм - ли пус - ты и

do *p*

mp

љиџи иџџи - џиџи иџ јуи - џиџи рр,
хлад - ны их крат - ки - е ре - чи.

m.d.

p

Їш - џнш
 О - ни

кр убрѝ
 рас - ста -

нѝ кр - щерш
 лисъ в без - мола - ном

кр џр -
 н

mf *dolce*

-ршбџ
 гор - дом стра - данъ - н

ѝ - ршџѝ
 н ми - лѝѝ

ѝнѝ
 об -

ршр - рѝ-
 раз по-

dolce

p

f

рѝѝѝ
 ро -

ѝѝ - рш - џшѝ
 ю во сѝѝѝ

ѝѝѝ ѝѝр - ѝѝѝ - фѝѝ.
 АНШѝѝ ѝѝѝ - да - АН;

mf poco pesante

и дѣлѣи б - ѣли на нѣ - умѣи нѣмѣи
и смерть при - шла: на - сту - пи - ло за -

mf poco pesante

mp

- нѣи нѣмѣи - ѣи - шѣи - дѣи - шѣи нѣи нѣи нѣи нѣи
ро - бом сви - данѣ - е... но и ми - ре но - вом друг

mp

poco rit. p

- нѣи ѣи - шѣи - дѣи, прѣи - нѣи нѣи...
дру - га о - ни не уз - на - ли.

poco rit. a tempo

“ԵՐԱՅԷԼ ԵՄ ՔՈ ՍԵՐՏ, ՀՈԳԻՍ ԻՍ,
 ՀԱՃԱԽ...
 „О ЛЮБВИ ТВОЕЙ, ДРУГ МОЙ, Я
 ЧАСТО МЕЧТАЛ“

(Op. 1 № 2. 1898)

Իրավ. Ս. ՆԱԿՈՅԵՆԻ

Слова С. НАДСОНА

Moderato. $\text{♩} = 96$ *mp*

Ն - րա - զի Էմ քո սե - րտ, հա -
 О люб - ви тво - ей, друг мой, я

զիս Իմ, հա - ճախ, և աշխ լիս Է - րա - զի շը - լի -
 час - то меч - та - л, и от гре - з э - тих сер - д - це так

poco cresc.

cresc.

-զիս Իրն - ղա - զի Էմ,
 ра - дост - но би - лось,
 քոյց և միշտ, հըրա -
 но ед - на я при -

espressivo

-нѣ - ли - вый - вѣз - рѣ - чѣ, - - - - - и - нѣ -
-вет - ли - вый - вѣз - рѣ - чѣ, - - - - - и - нѣ -

-вож - но, и смут - но во мне ста - но - ни - лось.
-вож - но, и смут - но во мне ста - но - ни - лось.

Poco agitato. *mf*

Я - бо - я - ся за - то, что ми -
Я - бо - я - ся за - то, что ми -

ηα - υρη - υα - ρη,
 -ну - ет по - рыа,
 k gpe - ηh fa uη - ρα шηη ipf-
 y - но - ся при - хот - ли - ву - ю

-βηη ρρ - αρθ - ηηη - υρ,
 аспыш - ку у - часть - я,
 k βα - ρβθ αρ - ρη-
 и ос - та - нуть о-
 cre - - - scen

-δυηδ k ο - υηρ ηη - ηηρ - ηηη'
 -пять я вдовой - не си - рот - лиη,
 ηα υρ-
 с об - ма-
 do allargando

a tempo *dim.*

-баш - ма - ла - шар _____ шж ла - ра - ма - шар -
 -нун - шей меч - той _____ не воз - мож - но - го

a tempo *dim*

poco rit. *Tempo I* *p*

-мил - да... *pp* *U's, шж-*
 счастье - я... *pp* Так сжм-

poco rit. *p* *pp*

-шби ш - би - шби *U's* о - ш - би *U's* ра - би *U's* да - ра -
 -га е - мой ано - ем в пус - ты - не ску - пой. пут - ник

rit.

-რად ვინ - ფერ - ებ, ღმრთაჲსი - ღმრთაჲსი - ღმრთაჲსი
 ни - дит о - а - зис и ве - ритъ бо - ит - ся: не ми-

rit.

Poco più lento.

-რად ვინ - ფერ - ებ, ღმრთაჲსი - ღმრთაჲსი - ღმრთაჲსი
 раж ли ту - ман - ный вди - ли го - лу - бой аж - во ма - нит под тенѣ от - дог-

marc. il canto

ten. ritard.

-ღმრთაჲსი - ღმრთაჲსი - ღმრთაჲსი
 -нуй и за - бытъ - ся?..

a tempo (lento)

ten. ritard. p m.g. pp

«ԱՅ ՎԱՐԴ»

«К РОЗЕ»

(Op. 1 № 3, 1894)

Խոսք Ա. ՇԱՏՈՒՐՅԱՆԻ

Տառեր Ա. ՇԱՏՈՒՐՅԱՆԻ

Larghetto. 4 = 4

p

Այ վարդ, լի-տի-ր ց-ղի-ն շի-ն-քի-ն,
 Мо-лю, поз-воль те-бя скус-та,

dimin. poco a poco p

poco più f

բույ-սմար ք-նի-ն ք-նի-ն ք-նի-ն,
 чуд-на-я ро-за, сор-вать, —

և ք-նի-ն ք-նի-ն ք-նի-ն ք-նի-ն
 что-бы лю-би-мой де-ны грудь

poco più f

ք-նի-ն ք-նի-ն ք-նի-ն ք-նի-ն
 пыш-но у-кра-сить то-бой,

mf p

mf espressivo

Այ՛ վա-ն-նար, նը - րա կրթիկն չի րա-նա-մի, բնիկս չարդ. աշն-ան ճա-նաղ կրթ-
 Ты не за-ви - нись, не стра-шись, грудь у-кра-ша - е - е: в гру - ди той жизнь мла-

*allarg. e cresc.**a tempo*

- րի առ - կին կան - րի աղ-բյւր կա ի - վան...
 - և - յա Բեթ свет - лой и мощ-ной стру - ей.

a tempo

dimin. poco a poco

Այ՛ չարդ, անարար նը - րան ին-չիկ իմ հար առն-չանք ու հույ - սը
 Ты бу - дешь, ро - за, о - бо мне ю - но - му серд-цу шеп - тать

poco più f

բաղ քաղ-նակ-նակ Բա ի - նա-չիկ նը - րա ար-նակ զար-նի սր:
 и а - ро - ма - том неж - ным в нем сла - дость люб-ви про - буж - дать.

poco più f

mf espressivo

Մի՛ վա-խ-ճար, Եր - րա կրթի՛ն — չես րա-կա-մի քե-հալը
 О, не за-ня-нешь, не стра-шись, — грудь у-кра-ша-я е-

allarg. e cresc.

վարդ. — արմ-տեղ ա-տաղ կրթ - ի տա - կի՛ն Երա՛ն քե-հալը և ա-
 -e: в гру - ди той жизни мла - да - я бьет свет-лой и мощ - ной стру-

a tempo

-աւա...
 -եւլ.
a tempo

al - lar - gan - do

«ՆՆՋԵԼ Է ՆԱ ՔԱՂՅՐ ՈՒ ԱՆՈՒՇ
ՕՐՈՅՔՈՒՄ»
«ОН СПАЛ, РАЗМЕТАВШИСЬ В СВОЕЙ
КОЛЫБЕЛИ»

Խոսք Բ. ՆԱԿՈՐՆԻ

(Օր 1 № 4.1899)

Տառեր Ս. ՆԱԴՏՈՆԱ

Andantino. $\text{♩} = 80$. *p tranquillo*

Նրն - ընի և նա քաղ - քաղ քաղ - քաղ
Он спал, раз - ме - тап - шись в сво -

p tranquillo

-նալ օ - րոց - քաղ - քաղ, և լնա իր - ան քաղ - քաղ իր - ան քաղ - քաղ
-ей ко - лы - бе - ли и ти - хо лже те - ни к не - му по - дош -

-նալ,
-ան:

dolce

*una corda
pp sempre*

pp

misterioso

f *pp* *f* *pp* *p*

sosten. assai

huy - drr luyq-nuyt lly, y huy - drr luy - juyt lly uyq luy lly - qn - rly drr gny -
 дол - го сто - я - ли, и дол - го гая - де - ли, и раз - ду - мьи на но - по - го

tre corde
sosten. assai *p*

cresc. *rit.*

-qny uy - juyt - luyt lly
 гот - тя зом - ли.

cresc. poco a poco *rit.*

«ՆԱԶԻՐ, ԼՈՎ ԱՎԵՐ ՄԻ ԱՄՐՈՅ Է»
(Սուղակի փերաների)

„ВЗГЛЯНИ, НА УСТУПЕ ВЫСОКОМ“
(К развалинам в Судэке)

Կապ Ս. ԲՐՈՆՍԱ

(Օր. 5 № 1.1900)

Слова С. БРУНСА

Adagio. $\text{♩} = 48$
p *tranquillo*

Նա- յի- ռ, Լով ա- վե- ր մի ա- մրո- յ է
Взгля- ни: на ус- ту- пе вы- со- ком раз- ва- ли- ны зам- ка сто- ят;

p *tranquillo*

ա- մրո- յ օ - րի - ռի գր - րե- լան Է
օ - րե օ - րո- ջե- ժե- մ, Դա Լե - րո- մ,

ըն- լի- լի ա- մրո- յ օ - րի - ռի...
օ Լե - ռի և - րոյ Դո - րո- յա- ռ...

rosso

mf espressivo *cresc.*

Այդպիսի է ցու - ված իմ սրբ-տու - մը բոլո - տիս քի - կոր - ներն եմ մնա -
 Так в сер - дце мо - ем на - бо - леп - шем оу - лом - ки лишь сча - стья ле -

mf espressivo *cresc.*

-gh,
-mat,
stringendo

p tranquillo

a tempo tranquillo

pp

poco cresc.

dim. *pp*

-րազն *է* *մա - թի...*
տե *ին* *сколь - зят.*

«ԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ՕՐԳԱՆԻ ԵՐԳ»
 «ВОСТОЧНАЯ КОЛЫБЕЛЬНАЯ ПЕСНЯ»

(Ор. 5 № 2.1900)

Խոսք Ռ. ՊԱՏԿԱՆՅԱՆԻ

Слова Р. ПАТКАНЯНА

Larghetto. ♩ = 68. *p*

Ա - ր՛ջ, իմ ան - իմի, —
 Со - ло - вуш - ко мой, —

իմ ցիտ - անգ մե - թիմ, —
 к нам ты при - ле - ти —

ան - դ - ըսիք քեզ - ցիտ իմի —
 и пас - анью сво - ей ди —

— դիմ — ան - ղի - թիմ, —
 — Թյ — ան - սի - ան... —

բայց ետ լի - իմի —
 Но сны мой пла - чет,

mf sostenuto

a tempo

դու, ար - խաղ, մի՛ զաւ, իմ ար - զիմ չաւ - զի մի - րա - ճաւ դաւ -
нет, вер - нись в ле - са: вид - но, не судь - ба быть с - му пев -

a tempo

p

- ջաւ:
- լոմ. իմ - զաւ
Со - ро -

մար - խիկ, զոգ, ար - ծա - րա - լար, իմ - իր
- քա Վո - րոյ - քա, քի - ւե - րա կ իմ տի, բոլ - րոյ - իմ

mf

— գրու - ղով օր - դուս Բա - նր քնք, — րաջ ևս լա-
 — սո - եյ — — — — — սմ - նա Կ - սմ - նի... — Но горь-ко

sostenuto *a tempo espressivo*

-իս և, Կու - շտ - դակ, մի՛ գայ, Իմ քր - դին լու - ղե
 լաւ - չե՛տ մի - ամբ ողի՛ սմ - նո՛ւ։ Եր - րա - շոմ լաւ - Կո՛ւ

mf sostenuto *a tempo*

սով - դա - Բար դա՛ն - ւալ։
 Օ՛հ եւ Կո — չե՛տ Եմբ։

p

О - хо - ту сво - ю, — храб - рый со - кол, ос - тавь: —
 О - хо - ту сво - ю, — храб - рый со - кол, ос - тавь: —

p

не ждет — ан тво - ей — пе - снь мой см - нок... —
 не ждет — ан тво - ей — пе - снь мой см - нок... —

mf

Лишь со - кола за - вез, — смоле мз - лот - ка мой,
 Лишь со - кола за - вез, — смоле мз - лот - ка мой,

pp

аиѣ - ѣѣ
подъ пѣснь

ѣр - ѣѣ - ѣѣ аиѣ - ѣѣ ѣѣ - ѣѣ
бо - е - ну - ю слава - ко — онъ - ус

pp

-ѣѣ:
нуѣ.

poco

«Ա՛Ն, ՍՊԱՍՈՒՄ Է ՔԵՉ ՀԱՄՐՈՒՅՐԱ»

«Я-Б ТЕБЯ ПОЦЕЛОВАЛА»

(Op. 5 № 3. 1901)

Կոմպ. Ս. ՄԱՅԻՈՎԻ (Երասիմովիչի երգերից)

Слова А МАЙКОВА (из новгородских песен)

Allegretto. $\text{♩} = 70.$ *mf grazioso*

Ա՛ն, սփա-սփա Է քե- ժա հա-մ - րո-յ - րո-յ
Я-б те-бя по-це-ло-ва-ла

րո-յ Է-մե տե-ն Եր-նի-ն Եր-նի-ն Եր-նի-ն
да бо-жьи у-чи-лит ме-сца, ис-ны зно-я до-и-и у-

-նի - րո-... վա-ր Եր-նի-ն Եր-նի-ն Եր-նի-ն
-նի - ԼԻՏ; с не ба зно-я до-и-и ка-ска-ти

լը
սյ

և
ն

ծն-
րաւ

cre - scen - do *f*

-վիմ իւ - սի .ւ մ իմ
-սկա - յետ իւ - ոյ մո

cre - scen - do

dim.

pp *cre - - - scen -*

ծովն հի' մա - վա - իմ զազա - մի - ք, մալն հի-
սի - նե մո - րե սկա - յետ նե - սամ, եւ - սա

pp *cre - - - scen -*

do poco a poco

Մի - թի ճիշդ - վար - արե՛լ, իսկ ար - արե՛լ ու - րե՛լ է
 Я - ни ры - бо - ло - ву, а у Я - ни лю - ба'

do poco a poco

Մի - րան, իսկ քի ի - մա - ցիլ է Մի - րան, իի - մա -
 Ма - ра, а ког - да у - ана - ет Ма - ра, все у-

ritard. a tempo mf espressivo

-ման քա - ղում քա - լո - քը, քի ինչ-
 -ана - ют в о - ко - лот - ке, как те-

ritard. a tempo mf

Музыкальный фрагмент, состоящий из вокальной партии и фортепианного сопровождения. Вокальная партия начинается с ноты G4, за которой следуют ноты A4, B4, C5, D5, E5, F#5, G5. Под ней приведены русские слова: «Музыка - это жизнь». Фортепианное сопровождение начинается с аккорда G4-B4-D5, за которым следуют ноты A4, B4, C5, D5, E5, F#5, G5.

Музыкальный фрагмент, состоящий из вокальной партии и фортепианного сопровождения. Вокальная партия начинается с ноты G4, за которой следуют ноты A4, B4, C5, D5, E5, F#5, G5. Под ней приведены русские слова: «Музыка - это жизнь». Фортепианное сопровождение начинается с аккорда G4-B4-D5, за которым следуют ноты A4, B4, C5, D5, E5, F#5, G5.

Музыкальный фрагмент, состоящий из вокальной партии и фортепианного сопровождения. Вокальная партия начинается с ноты G4, за которой следуют ноты A4, B4, C5, D5, E5, F#5, G5. Под ней приведены русские слова: «Музыка - это жизнь». Фортепианное сопровождение начинается с аккорда G4-B4-D5, за которым следуют ноты A4, B4, C5, D5, E5, F#5, G5.

Музыкальный фрагмент, состоящий из вокальной партии и фортепианного сопровождения. Вокальная партия начинается с ноты G4, за которой следуют ноты A4, B4, C5, D5, E5, F#5, G5. Под ней приведены русские слова: «Музыка - это жизнь». Фортепианное сопровождение начинается с аккорда G4-B4-D5, за которым следуют ноты A4, B4, C5, D5, E5, F#5, G5.

Музыкальный фрагмент, состоящий из вокальной партии и фортепианного сопровождения. Вокальная партия начинается с ноты G4, за которой следуют ноты A4, B4, C5, D5, E5, F#5, G5. Под ней приведены русские слова: «Музыка - это жизнь». Фортепианное сопровождение начинается с аккорда G4-B4-D5, за которым следуют ноты A4, B4, C5, D5, E5, F#5, G5.

Музыкальный фрагмент, состоящий из вокальной партии и фортепианного сопровождения. Вокальная партия начинается с ноты G4, за которой следуют ноты A4, B4, C5, D5, E5, F#5, G5. Под ней приведены русские слова: «Музыка - это жизнь». Фортепианное сопровождение начинается с аккорда G4-B4-D5, за которым следуют ноты A4, B4, C5, D5, E5, F#5, G5.

rall. e dim.

-ах, рѣ - рѣиѣ дѣ - ах _____ рѣ _____ ах _____ ах
-ре - бра - на - я _____ я _____ блонѣ _____ нас _____ уде-

a tempo

_____ _____ _____ _____ _____
-та - ми о - см - па - ла.

a tempo

mf *ca* *lan* *do*

rosa *a* *rosa*

«ԴԱՆԴԱՂ ԻԶՆՈՒՄ Է ԻՐԿՈՒՆԸ»

(Նովոյուրն)

„ЗАРЯ ЛЕНИВО ДОГОРАЕТ“

(Ноктюрн)

(Op 5 № 4.1901)

Խոսք Ս. ՆԱԴԻՐՆԻ

Տառեր Ս. ՆԱԴԻՐՆԻ

Audante.

poco a poco cresc.

sempre p e tranquillo

Դան. գաղ իշ - թու՛մ է
За - ря ле - ни - во

a tempo

sempre p e tranquillo

Ի - թի - կու - թը, վեր - չի՛ն արժ էլ մե - լի, գլա -
до - го - ра - ет на не - бо а - ло՛ւն ու - լո - ցո՛ւ; ցե -

poco cresc.

-դին առ - տի է Բազ - ըր Բա - ըր, զի - շըրն ան - դորր է,
 -առ Եզ - ապու - ու չա - սի - քա - Ե՛տ Ե՛սի - Ե՛նի ու - չի

poco cresc.

*dim.**espressivo*

խոր ա զգի:
 ԴՕ - ԼՍ - Ե՞մ...

Օ՛, ինչ զի - շըր...
 Կա - Կա - Ե՛նի ու - չի!

p

tranquillo

Նիք - Խա ծա - Խ - Բը Կաթ - ընի Ե՞նի - Բա - ըր Ե՞նի - Ե՞նի,
 Կա Ե՛նի - Կա - Խ, Ե՛նի - Ե՛նի Ե՛նի Ե՛նի Ե՛նի Ե՛նի Ե՛նի

marcato

pp

հա - ճաղ դաշ - տերն աւ հա — վիտ - օն - րը խա - վար ծա - զիւմ արծ-
 և և - շում - րաւ - ան - Ե — ու - ան - նի ցաւ - Եո - րի մաւ Եո-

p

Դիւ Եւ Եւգ. Հա - վար Եւ - վար ա - ան ան - քի - րը շաւ-
 - մուս - ուս սլաւ. Եւ - քա - րա - ան քա - րա - ան Ե - ր - Եւ - քա - րա - ան

Եւս Եւ Եւ - րը Եւ - Եւս - Եւս. Եւս, Եւս, Եւ-
 - սլաւ Եւս Եւս - ան Եւս - Եւս; Եւս, Եւս, Եւ-

-հոյ եմ լսարձ ու արձե - բը տերնն ու ծառն և - մեծ մեր - կում:
 -սկոռ - նմա օ - չե - տա - նըս և՛-յիտ իս անս - տնա և Ե՛րօ - ան:

cre *scen*

mf Più animato.

Մա - րոզ ար - արձ ես զրի քմ - արձ և շի -
 Տ օր - րա - ճոյ յաճ - ոյս ցրո՛ւն մա - խ - ցի և օ:

do

cre - *scen* - *do* *f*

-րի - բը քմ զի - շի - րա - շի, և ար - ճա - րից և -
 -նա քո - խաճ - նա օ օս - տրա - ն, և օս - տրա - նա և օս - տրա - ն

cre - *scen* - *do*

allargando

-ше гур-рауф к ур-ро лш-ро-ур
за-ки-па-ет же-ла-нье сча-стья илюб-ви, же-

a tempo (animato) *poco rit.* *a tempo*

-ро — лш-ро-ур лрл — ви-жб...
-ла — нье сча-стья и — люб-ви.

a tempo (animato) *poco rit.* *a tempo*

dim. *e* *rit.* *p*

«РЭВШУЧУН ЫР»
(Безмелди дондирмалы)
ТАТАРСКАЯ ПЕСНЯ
(Мелодия народная)
(1902)

Башкортостан Республикасы

Слова по А. ШИШИНУ

Larghetto. $\text{♩} = 20.$ *p*

Җәмә - җә - җәмә - җәмә
 Не - бе - са - да.

-җәмә - җәмә - җәмә - җәмә - җәмә - җәмә - җәмә - җәмә -
 рят - нам - за - ме - ну - ча - стых - бед - и - слез.

рәш - мә - җәр - җәмә - җәмә - җәмә - җәмә - җәмә - җәмә -
 сә - стани, кто - сә - той - град - у - ви - дит, у - ми.

-аи - - - - -
-ра - - - - -

mf
ршн - мш - шн - к - шн - ш - ршнш - ршнш - ршнш - ршнш
сча - стия, кты спо - ю кровь - про - лает за край род-

mf

-ной и бо - ю: о - бой - мет е - го с лас - кой

allargando *ff*

qui - re - gi - ni - sti qui - re - gi - ni - sti

allargando *ff*

qui - re - gi - ni - sti qui - re - gi - ni - sti

a tempo

a tempo

dim.

m. s.

mf

«ԶԱՆՈՐՈՒ ՈՒ ՖԵՅԱՆ»

(Բալլադի բնույթի երգեր)

„РЫБАК И ФЕЯ“

(Баллада для баса)

(Ор. 7. 1902)

Երգիչ Մ. Գորչուն

Слова М. ГОРЬКОГО

Largo. $\text{♩} = 46.$

p *росо ит*

mp Andante. $\text{♩} = 60 - 63.$

mp

Ի՛նչ - երբեք Երբեք - լինի - փրկի փրկի - լինի, փրկի -
 В ле - су над ре - кой жи - ла фе - я, в ре -

- լինի ինչ - երբեք լինի - փրկի փրկի - փրկի, փրկի -
 - րե օ - նա չէ - րեք - րեք - րեք - րեք - րեք - րեք - րեք - րեք -

p *mp*

Музыкальный фрагмент с вокальной и фортепианной партитурой. Вокальные ноты имеют следующие тексты:

Музыкальный фрагмент с вокальной и фортепианной партитурой. Вокальные ноты имеют следующие тексты:

Музыкальный фрагмент с вокальной и фортепианной партитурой. Вокальные ноты имеют следующие тексты:

Музыкальный фрагмент с вокальной и фортепианной партитурой. Вокальные ноты имеют следующие тексты:

Музыкальный фрагмент с вокальной и фортепианной партитурой. Вокальные ноты имеют следующие тексты:

Музыкальный фрагмент с вокальной и фортепианной партитурой. Вокальные ноты имеют следующие тексты:

Adagio marciale $\text{♩} = 56$
energico

Музыкальный фрагмент с вокальной и фортепианной партитурой. Вокальные ноты имеют следующие тексты:

Музыкальный фрагмент с вокальной и фортепианной партитурой. Вокальные ноты имеют следующие тексты:

Музыкальный фрагмент с вокальной и фортепианной партитурой. Вокальные ноты имеют следующие тексты:

Animando.

Горы — (руи), зрѣ — бисы
Мап — ко, сѣва — тѣа

фѣ — рѣ — бѣ бисы
он кра — са — ни — цу фе — ю и

ff *allargando*

мѣст — 1. бисы и — рѣи — рѣи
сѣва — до — нѣи — е — ѣ — кар — ко

*allargando*Andantino. $\text{♩} = 49$.*mp* *grazioso*

булѣ фѣ — зѣи — прѣи — цѣи — бѣи — цѣи
А фе — я — какъ — ка — я — детъ — ка, — нѣи

p *grazioso*

-lax ————— abba — fl — ruzif qm — ruzif e. ————— am — ruzif e br-
 -ry ————— chix ru — max na — vi — na — lase. ————— da в Мар-ко — вы

mar - cato la melodia

Viole Pizz.

-pm ————— ak m — zh — ry k mto k — pm — qm d ————— m daz-
 o ————— ch gah — de — la n ti — xo nad чем ————— to sme-

tr

-m daz e...
 -я — azch...

p. egg.

mp

rit. *mf* Poco meno mosso.

Всё - день ————— и . вь - рши ши ндт о - рр. ршд
 Весь день ————— о - на Мар - ка лас - ка - ла, а

p Poco più lento. *Tempo I. (Andantino).*

как толь - ко ночь на - сту - пи - ла, про - па - ла ве - се - ла - я

p Adagio. $\text{♩} = 50.$

фе - а; ————— и
 фе - а; ————— у

mf

Уыр - ён - ыр уыр - ыр уыр - ыр ён -
 Мар - ка лу - ша за - грус - ти - ла...

pp

Andante, ♩ = 63-66.

— ыр — ён — ыр — ыр — ыр — ыр — ыр — ыр — ыр — ыр —
 анн хо — дит Мар — ко, и но — чи и ле — су, — над ре —

mf *espressivo*

— ыр — ён — ыр — ыр — ыр — ыр — ыр — ыр — ыр — ыр —
 — ко — ю ду — на — ем, все и — щет, все сто — нет: „где

mf

allargando *a tempo* *mp*

փե - յաճ. րը - րբն էլ իրն - զով ին - տն - հայտ է, ան-
 ֆե - յաճ. А пол - ны сме - ют - ся: „не - зна - ем, не-

a tempo *p* *f*

Piu mosso, $\text{♩} = 72-76$ *ff*

-հայտ է... Ին - տն է մեր մար - խն, — ար - տով —
 -ան - ամ! Но он за - кри - чал им: „мы все —

allargando

էֆ... — Ին - տն — էֆ ին - զով իր - ան ին —
 -re! Вы са — ми не ра - е - те с не —

p *ff allargando*

Tempo I (Andante)

p

И бро - сил - ся ю - но - ша гла - ный в Ду - най

p

f

p

poco rit.

dolce

Largo.

ор - гин - бл - бл - рш блн - фр...
чтоб най - ти сво - ю фе - ю...

poco rit.

pp

vantabile

tr

tr

tr

dim. e rit. *tr* *a tempo* *p*

poco rit. *p*

Adagio. $\text{♩} = 50.$ *p*

Լո - դու՛մ է քո - լու - մը այն փե - յան,
 Ky - na - er-ek phe - an Ay-na - e,—

dolce

Ինչ - որիս ժիւն - չի Լար - իսն ին - դու՛մ էր, իսկ
 как - рань - ше, до Мар - ка ку - па - лась, а

Муш - ли зр - еш - ер зр - еш - ер...
 Мар - ка уж не - ту. уж не - ту...

poco a poco cresc. ed

energico Più mosso.

Но Муш - ли зр - еш - ер
 Но все же о

accelerando *energico*

mf

ли — зр — еш — еш — еш — еш — еш...
 Мар — ке хоть пес — ня о — ста — лась, *mf*

p

recit ad libitum.

72

quasi, пр адр бумб - ля мю - рид и
ны на зем - ле про - жи - не - те,
блж - цю бжж, ар - бл - рр и -
как чер - ом сас - нм - с и

p colla parte *sf*

-ббб, — а бж бж др - ббб адр о - рб - рр, а бжжжж др бл - блб бж - цмн -
-нут, ин ска - зок про вас не рас - ска - жут, ин пе - сен про вас не - спо -

sf

-ббб, — *ff*
-ют! *sf*

«ՄԱՍՍՈՒՄ»
 «В ОЖИДАНИИ»
 (1904)

Խառն Ս. ԳՈՂԵՆԻՇԵՎԱ-ԿՈՒՏՈՒԶՈՎԻ

СЛОВА АЛ. ГОЛЕНИЦЕВА-КУТУЗОВА

Andantino. $\text{♩} = \text{ss.}$ *mp*

Կա - կիմ ու աշ - արի մը րի - զով հոգ -
 Ка - ким то ме - длен - ным ог - нем ду -

-իւմ ին - զիմ իմ լին աշր - քան է, անց - նում եւ
 -ша у - ста - ла - я то - ми - ма, за ча - сом

դեմի օ - րհ - րը ծով, դեմ - դեմ շար - քով փ - փա փա -
 час и день за днем, не то - ро - пась, про - хо - дят

Pochissimo più mosso.

-hnd b0: luf- uad hr- hñf, qñ - qññ ub-
 ми мо He - на - стье, ска - ты - аис-

-pñ. ш2 - бшб fu - dñx ur - jññr qñ - ju - qñ. dññ-
 ты. о - сен - ней вью - ги за - ны - ба - мю, к у.

rit.

-fñ - dññ-fññ bññqññ шñ - ðñ, urñññ - dññ - hññ. шñ-ñññ dññ jñññ k...
 ме не-движ-ны-е меч-ты, в гру-ди не-молч-но-е стра-да-нья!

Più lento. *rit.*

Allegro. $\text{♩} = 120$.

mf *recit. a piacere*

При - нят - ся ве - сть из да - ле - ка, во - кру -

colla parte

2

-рѣзъ -рѣзъ -рѣзъ -рѣзъ -рѣзъ -рѣзъ -рѣзъ -рѣзъ -рѣзъ -рѣзъ
-гомъ -пахъ -нетъ кро - нью брат - ской,

mf colla parte

Tempo I. *mp* *rosso*

и - рѣзъ -рѣзъ -рѣзъ -рѣзъ -рѣзъ -рѣзъ -рѣзъ -рѣзъ -рѣзъ
и вновь без - моа - ви - е, то - ка, по -

p *rosso*

cresc. ed allargando *Pochissimo più mosso.*

-кой -рѣзъ -рѣзъ -рѣзъ -рѣзъ -рѣзъ -рѣзъ -рѣзъ -рѣзъ -рѣзъ
у - мас - ной му - ки ад - ской! И вновь ка -

cresc. ed allargando

rit.

-рыгъ ъ - рыгъ ни хнзю, рѣ мнѣ ѣ рыгъ - аш - ѣ хмѣ - ры - ѣр, рыгъ
 -аж - ам и меч - ты, же - лен - ной бес - ти о - жи - да - ннѣ, о

rit.

Piu lento.

хнзю ѡ - рыгъ ни хнзю, ѣ ры - ѣр хнзю хнзю хнзю хнзю хнзю хнзю
 -сея - ашъ ннѣ - ги за - ны - па - ннѣ, и дождь, и ннѣ - ты - с ашъ

a tempo

-хнзю...
 -сти...

a tempo

Animato. $\text{♩} = 100$

f *recit. a*

0!... *recit. a*
Прочь! дух со-

mf *sf* *colla parte*

piacere *p* $\text{♩} = 84$ *poco - a -*

-и! *piacere* *p* *poco - a -*
-мис - ния и - до - ви - тий! Пусть мрак сдвин-

p *poco - a -*

poco *cre - scen - do*

иши - ши - ши ши - ши,
та - ет - ся кру - гом, Пусть лет - ся

poco *cre - scen - do*

-рѣ— ір-іѳі ішлѣ іт - гр. рѣ рѣ фѣ-
 дождь на нас сер - ди - тый. пусть бу - ря

сто — нет, — не — ре — ждем!
 сто — нет, — не — ре — ждем!

ritard.

ritard.

ff *Maestoso e con forza.*

ѳѣ ір ішлѣ - рѣ иѣ ѳѣ ш - ѳѣ - иѣ,
 Не о - до - ле - ет нас не - вѣго - да,

фор - ошеі іі қш - іі - ыыыі іи - ыыы, мр
 стра - слаь бе - да - сне - сем бе - ду! Сы

мр іііі - іііі іі - ыыыі мр іііі іі, і,
 ны ве - ли - ко - го на - ро - да,

allargando assai *a tempo*

іііі мр іііі - іііі іііі іііі - іііі - іііі:
 мы и на - шу не - ру - ем звез - ду.

allargando assai *a tempo*

ა - ზღერ ბრ - რაშ, აქ
 И про - КАРТ будь, чей

რაქ, აზ - ვარ — კ, აქ იქ ა - ზღერ ზრ
 дух сму - ტიტ — ся, чей в стра - хе по - блед-

აშ - ზა - ბა, აქ ანგ - რა - ვა, ზა - ზა - ბა -
 -ნე - სტ ანგ, ХО ма - ло - душ - но ყ - сом-

allargando

Музыкальный фрагмент с вокальной линией и фортепиано. Темп *allargando*. Вокальные тексты: -дар к, и дар -и-и-и, -нит -ся и дроз - нет хоть е - ди - ний.

a tempo

Музыкальный фрагмент с вокальной линией и фортепиано. Темп *a tempo*. Вокальные тексты: -се... ии...

a tempo

Музыкальный фрагмент с вокальной линией и фортепиано. Темп *a tempo*.

Музыкальный фрагмент с вокальной линией и фортепиано.

Музыкальный фрагмент с вокальной линией и фортепиано.

«ՕՋԻՄԱՆԴԻԱ»

„ОЗИМАНДИЯ“

(Ор. 11 № 1.1904)

Կառք Եղվիի
(Յուս. Բարսեղ. Կ. Բարսեղյան)

Слова ШЕЛЛИ
(Русск. пер. К. БАЛЬМОНТА)

Adagio $\text{♩} = 32$ *mp recit*

Ես մի Եղվի-բարդ տե-տե. Ին - քան Երկ-րից Լ - Երկ Եր
Я встре - тил пут - ни - ка; он шел из стран да - ле - ких

Andante. $\text{♩} = 69$. *p tranquillo*

Լ ինձ տ - ասց. ————— Երկ - տեղ, մի-
и мне ска - зал: ————— Вла - ли, где

շուրջ տեղ - անց, տեղ - անց, տեղ - անց
веч - ность сто - ро - жит пус - ты - ни ти - ши-

f

ghy: _____
 -ghya _____

p a tempo

Եկ արձ-արձ - անի է Լույս, — բն - էրսն իր հին ար - բն - ք
 И сох-ра - нна сая - на оу - ло - моу. на - ба - а - ннн

Adagio maestoso e pesante $\text{♩} = 24$

Ես — Օ - րի - ճառ - զիսն իմ, ար - լուսն ար - ք
 Я — О - ր - ы - нн - ы - ы - ы, а - ы - ы - ы - ы - ы

rall.

-рр, _____ *лр - рр* *лш - рр* *лш - рр* *лш - рр* *лш - рр* *лш - рр* *лш - рр*
 -рей! _____ *Взгя - ни* *- те* *на* *мо -* *и* *де -* *ам -* *ки -* *с* *де -*

rall.

cresc. *ss poco più largo* *rall.*

-лр - рр, *лш - рр* *лш - рр* *лш - рр* *лш - рр* *лш - рр* *лш - рр* *лш - рр*
 -я - ннн, *лш - рр* *лш - рр* *лш - рр* *лш - рр* *лш - рр* *лш - рр* *лш - рр*
лш - рр *лш - рр* *лш - рр* *лш - рр* *лш - рр* *лш - рр* *лш - рр*
лш - рр *лш - рр* *лш - рр* *лш - рр* *лш - рр* *лш - рр* *лш - рр*

cresc. *ss poco più largo* *rall.*

a tempo

-рр... _____
 -рей! _____

a tempo

Largo. $\text{♩} = 48.$ *pp*

и - ду и змрѣи м - днѣ... гнѣ-
 Кры - ром нет ни - че - го... гнѣ-

-рѣи ии ии - ри - ри ии и... и - ри ии ии ии
 -бо - ко - с мола - ча - нѣ... пу-сть - ня мерт - ва - я.

ии ии ии ии ии ии ии ии... ии ии ии ии ии ии ии ии
 ии ии ии ии ии ии ии ии... ии ии ии ии ии ии ии ии

«ԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ԼԵԳԵՆԴ»
 „ВОСТОЧНАЯ ЛЕГЕНДА“
 (Op. 11 № 2. 1906)

Խաղ. Ս. ԽԱՐԵՍՏՅԱՆ

Տառ. Ս. ՄԱՐՈՒՄՅԱՆ

Andante. $\text{♩} = 60$. *mp misterioso*

Բու - թաղի և - լոր - զաւի - իր խաղ - զիւր շի - րու -
 Իւր ար - տաւ իւր - տա - իւր տրո - լիս - իւր իւր

mp

pp cresc. ed animando

Իւր - զիւր և - լոր - զաւի - իր խաղ - զիւր շի - րու -
 Իւր ար - տաւ իւր - տա - իւր տրո - լիս - իւր իւր

pp cresc. ed animando

mf rall. e dim. *mp*

Իւր - զիւր և - լոր - զաւի - իր խաղ - զիւր շի - րու -
 Իւր ար - տաւ իւր - տա - իւր տրո - լիս - իւր իւր

mf rall. e dim.

Piu mosso. $\text{♩} = 82$ *mf*

Եղի ևր Բաժ - փառս և Եր - արժն ան - ան - լի,
 путь их был у - зок, гу - бил их раз - дор, и

tr *cresc.*

Երս - րն Երն - Բաժ ևր ան - արժն - ր...
 и про - пасть друг дру - га тоа - ка - ли...

pp

*rall. assai**f* *maestoso*Moderato $\text{♩} = 84$

Ա - րն ևր Երն
 Дал - кры - лья не-

cresc. e rall. assai *maestoso*

-іір шыр - җә - җыг җәл - җә - рҗә, рҗә-
 -счаст - ным все - снль - ный Ал - лх, чтоб

-җәр, пр җәл - рәл җә җә - җә
 выш - ли из мра - ж: где бы

-рә... и шыр - җә җә - рәл рәл җә-
 -ли... И стал их жи - ли - щем без-

*cresc. ed allarg.**ff a tempo*

-кѣи - фр ѣир - дѣи, шѣи - илѣи ѣи - ѣи-
 -дон - ный прос - тор, и там ны - со-

-рѣи ѣи ш - ѣи ѣи - рѣи - дѣи ѣи-
 -ко пад вер - ши на ми гор про

-ѣи ѣи ѣи - ѣи - ѣи ѣи - рѣи
 веч - ну ю бѣи - ну за - бы-

dim.

f *dimin.*

h, h - раш
*AH, 3A - бы

f *dimin.*

p

h...
*AH...

p *poco* *cresc.*

p *poco* *cresc.*

f

«ԼՈՒՍՆԻՆ»

«К ЛУНЕ»

(Op. 13 № 1. 1906)

Խոսք ՇԵԼԼԻ
(Թուս. քարզմ. Կ. ԲԱԼՄՈՆՏԻ)Слова ШЕЛЛИ
русск. пер. К. Балмонта)

Larghetto. ♩ = 56

p

br - ւնի րո-փա - ան-
Ски - та - ли - ца не-

p

poco rit.

-իւն,
-бес,
ն'վ դու րախ - ծան լու - ւիւ,
не - чаль - на - я лу - на, ար-
как

poco rit.

a tempo

-խ'ն տը-խար վի - րից Եւ - յում Էս դու Երկ - րիւ...
скор - бносьм - со - ты на зем - лю ты гая - дышь!

a tempo

cresc. e rall.

пу-ть долж-на, не-де, не-де, да-о-а-

mf a tempo

на, ————— и не-зна-ю, ра-ба-го-лу-

a tempo

mf cresc.

-че - ра-ца, ————— и
-че - ра-ца, ————— не

не-зна-ю, ра-ба-го-лу-

Музыкальная система с вокальной линией и фортепиано. Ключ: B-flat major. Вокальные ноты: *Э - я - ни - че - го, что мож - но,*. Русские подпеты: *Э - я - ни - че - го, что мож - но,*.

Музыкальная система с вокальной линией и фортепиано. Динамика: *dim. e molto rall.* и *p a tempo*. Вокальные ноты: *-руч бу ни аф - ф... аю - бить!*. Русские подпеты: *мож - но по - аю - бить!*. Темп: *a tempo*. Динамика фортепиано: *dim. e molto rall.* и *p*.

Музыкальная система с фортепиано. Динамика: *mf*, *p*, *molto rall.*, *mf*, *p a tempo*. Темп: *a tempo*.

«ԽՆԴԱՅԻՐ, Ո՛Վ ՍԻՐՏ—ՍՈՒԱԿ ԻՄ»

„ВЕСЕЛИСЬ, О СЕРДЦЕ-ПТИЧКА“

Խոսք Ա. Ֆետի (Հափըզից)

(Օր. 13 № 2. 1906)

Слова А. ФЕТА (из Гафиза)

Allegretto. 2/4 *mf grazioso*

Խն - Դա - Ե - ր, Ո՛վ սի - րտ - ան - քա - ր
 Ве - се - лись, о сер - дце - птич - ка,

mf grazioso

Դու - րա - րի - ցի - ք, Եր - Դա - Ե - ր, Եր - Դա - Ե - ր, Եր - Դա - Ե - ր
 пой, до - воль - я - я, судь - би - ной, что те - бя — пла -

poco cresc. *dim. e rit.*

Դու - րա - րի - ցի - ք, Եր - Դա - Ե - ր, Եր - Դա - Ե - ր, Եր - Դա - Ե - ր
 - ин - ла ро - за, во - ца - рня — шись над до - ли - ной.

poco cresc. *dim. e rit.*

a tempo *mf*

Уж те-перь те-бе не бить-ся

rit. *mf* *a tempo* *tr*

и гру-бой се-ти пни-це-ло-на и те-бя не тро-нут ког-ти,

rit. *a tempo*

не у-ку-сит зуб зме-и-нья.

mp Più lento.

ճիշտ է, որ վարդի փռ-շ-րը շատ եմ խոր — մը — տեղ — քաղիք — տը,
 Прав — да, что — же — по — сле ро — зы гла — бо — ко нте — бя — вон-за — ансь,

cresc. *mf rall.*

և արի — տի — քաղ — վի — տ — բյա՛ն — նրդ միմի — որ քա — վեր —
 և не — течь — ро — ра — шей кро — нью ты дол — жа — не-

dim. *a tempo*

-րիմ — քա ժա — մը:
 -բա — кончи — вой.

Moderato. $\text{♩} = 98.$
mf *espres.*

rall.

Но за то твою ей кон-

cresc.

-ша - вь на цвѣтѣ - вь вь, а'л' лѣт'

dim. *mf*

ири - ной: ты ири - рши - зрѣ - вьшѣ - ш-

allargando

смер - твою пр ии - бля - го - род ной,

a tempo

со - ло - ной

poco rit.

dim.

mp

«ԹԵ ՏԵՍՆՈՒՄ ԵՄ ԺՊԻՏԵ ԵՍ ՔՈ»
 „ТОЛЬКО ВСТРЕЧУ УЛЫБКУ ТВОЮ“

(Op 13 № 3, 1906)

Խոսք Ա. ՖԵՏԻ

Слова А. ФЕТА

Allegro moderato. ♩ = 112.

mf p mf p mf p

mf

ԹԵ տեսնուիմ քեզ զգիտեմ ես քո
 Толь - ко встре - чу у - лыб - ку тво -

a tempo

f allargando mf

Բայց երբեք չեմ տեսնում քեզ
 - ю. и - ли взгля - д у - лов - лю тво -

Ես, երբեք չեմ տեսնում քեզ
 - ю. и - ли взгля - д у - лов - лю тво -

Ես, երբեք չեմ տեսնում քեզ
 - ю. и - ли взгля - д у - лов - лю тво -

Ես, երբեք չեմ տեսնում քեզ
 - ю. и - ли взгля - д у - лов - лю тво -

poco allargando *a tempo* *allargando poco a poco*

ფეჟ ზნე ჟა - ჟანე ჰე ზრ-ჟანე, ჟე ზრე - ზანე ჰ - ან-
 -ბე песня люб - ви я по - ю, а тво - ея кра - со-

a tempo *allargando poco a poco*

poco allargando *p* *mf* *cresc.*

a tempo

-რეჟანი ზნე ზრ-ჟანე - რეჟანი
 -რე не на - гляд - ной.

a tempo *mf* *dim.*

molto rall. *mp recit.* *Poco meno mosso.*

ჰენ ზრ - ჟანე ჰე ჟანე - ჟანე ორ - რე - ზანე,
 Про не - ма по за - рам го - но - рит,

molto rall. *p* *mp*

Andante: $\text{♩} = 78$
mp amoroso *poco cresc.* *mf*

буд - то ро - зу влюб - лен - но - ю тре - лью

dolce *p* *mf* *tr*

mp *mf poco allargando* *a tempo mp*

вос - хва - лять не - у - молч - но он рад - над ду-

tr *p* *mf dim.* *tr* *poco allargando* *tr* *a tempo* *p*

mf rall. *mp poco a poco*

- шие - той е - я ко - лым - белы

tr *rall.* *poco a poco* *tr* *mf dim.* *tr*

a tempo *p* *tranquillo*

-и: _____
-ю: _____

Ho без-мола-ству-ет, пыш-но чис-

a tempo *m.s.* *p* *tranquillo*

-иш
-та,

ph qh - zb - pp, ph zbq m - am - qn - ur,-
мо - ло - да - я вла - ды - чи - ца са - да:

m.d.

rit. *Piu mosso.* $\text{♩} = 92$ *f* *passionato.*

дх - шж лр - гр ш - рхш шхл ш-
толь - ко нес - не нуж - на кра - со-

rit. *f* *passionato.*

più tranquillo

mf

-a, -ra; qh - qh - qh - he hp-
xpa - co - re me m

più tranquillo

poco dim.

mf

poco cresc. e rall.

Tempo 1.

-qhe p'ly lwa - pnia - z...
ne - con ne na xo!

poco cresc. e rall.

mf

rit.

«ՀԱՅԵՐՆ ԵՐԳԸ»
 «ПЕСНЬ ГАФИЗА»

(Op. 13 № 4. 1906)

Խոսք Ա. Ֆետի (Հաֆիզի)

Տառեր Ա. ՓԵՏԱ (ևս Գաֆիզ)

Moderato. $\text{♩} = 100$

p

Հաֆ — ցի — ան — ցի, իմ, քե — րի — փա —
 Ես — քե — րի — ան — ցի, օ — քի —

mf

Քի — րի, քի — րի — քի — քի, իմ, քի — քի — քի —
 -աւ — ան — ցի, քի — քի — քի — քի, քի — քի — քի —

mf

poco rit. *a tempo*

-քի — քի, քի — քի — քի — քի, քի — քի — քի —
 -քի — քի — քի — քի, քի — քի — քի — քի, քի — քի — քի —

a tempo

poco rit. *p* *mf*

poco rit. *p*

tr

вѣ ш - аю, пр ѣхѣ ѣм - рю ѣм ѣх - аю
 Рас - ска - жи ей, что со сие - та у - не-

tr

p

poco rit. *a tempo*

-вѣш' ѣх - рю ѣхр - ѣхр, рѣ пр ѣм ѣх - аю ѣх
 -сут ме - ня меч - ты, ес - ли мнѣ от ней не

a tempo

poco rit.

poco. rit. *a tempo*

-иш іба ді шир - га, пр гаі га — іба...
бу - дет тех ма - град, что зна - ешь ты, —

a tempo

poco rit.

mp

О', гаі - шир і, гаі гаі - шир і: іба іба
по - то - му что под за - пре - том ви - деть

mp

allargando *a tempo*

шир гаі - іба іба — іба, і ба - га іба — іба іба
рай - ски - е цве - ты га - же - ло и серд - цо

a tempo

allargando

poco rit. *a tempo* *rit.*

-rouf k up lya - roua, ap rou qh - uhu...
 paO - жот та не - чааб, что зна - ешь ты.

a tempo *poco rit.* *rit. e dim.*

a tempo mf

l'ou m - uuf dnu - lue b-
 И на что уме - ты в-

leggiere a tempo *cresc.*

-rh - up, ph ap uhp - uhp lh k,
 -de - ma, ec an n ay uy pro - ak-

dim. *mf* *cresc.*

-գուժ ար - ծիւլ ի - ճիւ Ես ու ճաթ - րի՛ րա - ճալ Խաճ-
 -աօմ յ օմէ Ե - Լա - յո ի Լա - րիտ Խա Խա - Ես-

Molto più lento. $\text{♩} = 66$

p dolce

-դիւ, — Բնի սո - խալ Լա - ֆրգե Խալ Վար - դր Գճ - Վեր-
 -դէ: Եօ - Լօ - Խա Դա - ֆիւ Կո Բօ - Զո Եւ - Դէ

mf rall. *Tempo I.*
 -գի, ար դի Գի - Խա՛ս...
 Ետ, ի՞նչ Ե - Խա՛ս Խա՛ս...

«ԲԵԴԱ-ՔԱՐՈՋԻՉԸ»
(Լեգենդա)
«БЭДА-ПРОПОВЕДНИК»
(Легенда)

(Op. 19. 1907)

Խաղի Յա. ՊԱՆՈՍՅԱՆԻ

Слова Я. ПОЛОНСКОГО

Andante sostenuto, $\text{♩} = 58$ *p*

Մըր - ծով էր: Բն - զով հող - մե - րից հա - լած
Был же - чер. Во - деж - де на - мя - той вет-

p

f poco più largo *p*

- լի - ծը՝ հույր Բե - դիս անց - նում էր ք - մի շի - վի - ղով, հե՛ն-
- րա - մի, քս - տի - նոյ տրո - յո չե՛լ Եւ - ճա լե - լով; նա

f poco più largo

a tempo

- լի էր լի - ինք Բե - դիս անց - նում, Բե - լիս էր քո-
մա՛ն - ին - ին օ - թի - ռա՛կ - ին քո - լիս, քո լի - իս էր քո-
a tempo
p

mf *p*

-лн - ирй ррз - шл ш - рш - рш - др:
-па - и бо - сы - ми но - га - ми.

И

f

ишл кр пш ишл кр ш - ш - шл ири ишл, дрз - шл к - ш
бы - ло все гла - хо и ли - ко кру - гом, од - не толь - ко

ишл - ишл ишл ишл ишл - ш - ш - шл, дрз - шл к - ш ишл - ишл ишл
сос - ны рос - ли ве - ко - вы - е, од - не толь - ко ска - лы тор-

Allegretto scherzando. $\text{♩} = 100$.

ღაჲჲრ ღჲ - რა - ღჲღ ღა - ღჲ - გაჲღ ღა ღა - რა...
 про - те слеп - ца он хо - тел об - ма - нуть...

mp *L'istesso tempo.* *p* *mp*

ღა - რაღ - ღა შ - უაღ - ღა ა - რაღ ღა ყაღ -
 „Ста - рик“, он ска - зал! „я пой - ду от -дох-

-ღა, ღაღ ღა რა ა - რაღ ღა, შ - ააღ ღა ღა - რა - რა... შა -
 -нуть, а ты, ес - ли хо - чешь. на - чни про - по - ве - дати: с вер-

Più mosso. ♩ = 112.

Музыкальный фрагмент с вокальной и фортепианной партитурой. Темп: *Più mosso*, метр: ♩ = 112. Вокальные ноты с русскими текстами: «-ршии хо - вни - да - ан те - бя пас - ту - хи, ка - жи - с то». Фортепианная часть включает аккорды и мелодические линии, с динамическими пометками *p* и *legg*.

poco rit.

Музыкальный фрагмент с вокальной и фортепианной партитурой. Темп: *poco rit.*. Вокальные ноты с русскими текстами: «-ршии хо - вни - да - ан те - бя пас - ту - хи, ка - жи - с то». Фортепианная часть включает аккорды и мелодические линии, с динамическими пометками *p* и *legg*.

Moderato, ♩ = 96.

Музыкальный фрагмент с вокальной и фортепианной партитурой. Темп: *Moderato*, метр: ♩ = 96. Вокальные ноты с русскими текстами: «-ршии хо - вни - да - ан те - бя пас - ту - хи, ка - жи - с то». Фортепианная часть включает аккорды и мелодические линии, с динамическими пометками *p* и *legg*.

Allegro moderato. $\text{♩} = 116$

First system of the musical score. It features a vocal line with lyrics in Russian: "и...". Below the vocal line is a piano accompaniment consisting of two staves. The right hand plays a rapid sixteenth-note pattern, while the left hand provides a steady bass line. The tempo is marked "Allegro moderato" with a quarter note equal to 116 beats per minute. The dynamic marking *pp* (pianissimo) is present.

Second system of the musical score. The vocal line continues with lyrics: "и...". The piano accompaniment maintains the rapid sixteenth-note pattern in the right hand. The dynamic marking *mf* (mezzo-forte) is visible. The system concludes with a double bar line.

Poco meno mosso. $\text{♩} = 101$

Third system of the musical score, marked "Poco meno mosso" with a quarter note equal to 101 beats per minute. The vocal line has the following Russian lyrics: "стар - га ли - го про - си - я ло мгно-". The piano accompaniment features a more complex texture with triplets and sixteenth-note patterns in the right hand, and a steady bass line in the left hand. The dynamic marking *sf* (sforzando) is present.

f *mf*

Ветер - ветер, а море - шум, / Ветер - ветер, а море - шум, / Ветер - ветер, а море - шум, / Ветер - ветер, а море - шум.

-bue di di - moli
 на мн ннб чаош

qu buan zupph
 нн vor e - ro

p *cresc. poco a poco*

pp *cresc. poco a poco*

[illegible]

-дша, н - qb - зшлз шш - ршд - шбг бл - нш-
 -со ка - и реть по - тек - ла вдох - но-

poco rit. *a tempo* *ff*
 -ш - ре... Без - шшш е шш - шш qb-ршршлшшш - бл-
 -пен - но... Без не - ры та - ких не бы - ва - ет ре-

a tempo

poco rit.

mf *f*
 -ршш... Ка - за - лось, слеп - цу рр - блш - ршлшш бл ош-
 -чей. Ка - за - лось, слеп - цу в сав - се не - бо ил-

mf *f*

-бѣлѣ кр, и дѣла - фѣла - фѣла - фѣла
-ли - лосѣ дро - жа - ща - я ру - ка к не - бу под - ни -

mf *f* *Piu largo* $\text{♩} = 96$ *dim.* *rit.*

-бѣлѣ кр, на - унѣ — кр шѣ - гуѣ - фѣ шѣ - гуѣ шѣ - фѣ
-ма - авѣ, и слѣ — зы тек - ли на по - тух - ших о -

p *Andantino* $\text{♩} = 72$

-рѣгѣ
-чѣлѣ

The image shows a page from a music book with three systems of musical notation. The top system is a single staff with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). It contains three measures of music. The first two measures are whole rests. The third measure contains a single eighth note G4, followed by the lyrics "purg" and "Ho" on separate lines. The middle system consists of two staves, a treble and a bass clef, with a brace on the left. The treble staff has three measures, each containing a half note (G4, A4, B4 respectively). The bass staff has three measures, each containing a sixteenth-note triplet (G3, A3, B3). The bottom system also consists of two staves, a treble and a bass clef, with a brace on the left. The treble staff has three measures, each containing a half note (G4, A4, B4 respectively). The bass staff has three measures, each containing a sixteenth-note triplet (G3, A3, B3). The page is numbered "10" in the bottom right corner.

Золотое правило жизни - не мстить, а любить своих врагов.

[illegible]

Музыкальный фрагмент с вокальной мелодией и фортепиано. Вокал поет: «...и, про-буж-де-ни-е, шё-пот». Фортепиано играет аккомпанемент с шестнадцатыми и тридцатыми долями.

Музыкальный фрагмент с вокальной мелодией и фортепиано. Вокал поет: «...и, про-буж-де-ни-е, шё-пот». Фортепиано играет аккомпанемент с шестнадцатыми и тридцатыми долями.

Музыкальный фрагмент с вокальной мелодией и фортепиано. Вокал поет: «И вот, про-во-де-ду-я, сам-и-ше-ста-рик, со-». Фортепиано играет аккомпанемент с шестнадцатыми и тридцатыми долями.

Музыкальный фрагмент с вокальной мелодией и фортепиано. Вокал поет: «И вот, про-во-де-ду-я, сам-и-ше-ста-рик, со-». Фортепиано играет аккомпанемент с шестнадцатыми и тридцатыми долями.

Музыкальный фрагмент с вокальной мелодией и фортепиано. Вокал поет: «...е-го, ма-лень-кий, сме-ясь и то-ла-ка-и». Фортепиано играет аккомпанемент с шестнадцатыми и тридцатыми долями.

Музыкальный фрагмент с вокальной мелодией и фортепиано. Вокал поет: «...е-го, ма-лень-кий, сме-ясь и то-ла-ка-и». Фортепиано играет аккомпанемент с шестнадцатыми и тридцатыми долями.

mf

ღი რაჲ კ, ჟე - ბაჲფ,
 „დო . ნოლ - ნო, ნოი - დემ!

Andante. ♩ = 68. P

ღი ნ - აფ ჟე - ფე - ბაჲფ...
 ნი - კო - გო უ - ჯე ნატ...

ღე-
 3ა

p

-აჲ ღაჲრ ბი - რაი - ღე' თბ - ჟაჲ,
 -მოჲ გრუტ . ნო სთ - რეჲ, გაჲ - ნოჲ თბ - ღაჲ - ბი - ფე, რაჲჲ
 ნო - ნი - კა - ა! ნო

*poco allargando***fff** Moderato maestoso. ♩ = 84

1st system: Vocal melody in treble clef with lyrics in Georgian and Russian. The piano accompaniment is in grand staff (treble and bass clefs). The tempo is *poco allargando*. Dynamics include *pp* and *fff*.

Georgian lyrics: ზღბე პრ ლე - პიგ ბი, მი - ჯარ ჯე - ზე - რა - დე «ა - ზღბე»
 Russian lyrics: только за - моет он, от кра - я до кра - я: «А - минь!»

2nd system: Continuation of the vocal and piano parts. The tempo is *a tempo*. Dynamics include *ff*, *rit.*, and *poco string.*

Georgian lyrics: ზე - რაღ ბიჯღ თე - ჟიღ ჟარ ნე შ - ჟაღ...
 Russian lyrics: с - му гря - ну - ли кам - ни в от - вет...

3rd system: Continuation of the vocal and piano parts. The tempo is *a tempo*. Dynamics include *ff* and *rit.*

«ՇԱՄԻՐԱՄԻ ԱՐԻԱՆ»

(Շամիրամը իշտար աստվածուհու
զոհասեղանի առջև)

«АРИЯ ШАМИРАМ»

(Шамирам перед жертвенником богини
Иштар)

Խոսք ՏԵՖԻԲԻ

Слова ТЭФФИ

(1909)

[Andante.]

mf

... եմ տալիս իր-տառս զի-րաւ-հոսն իմ եւ իմ ծն-ւթ-րը եր-կար... և արաւ-
... И е-ще от-дан я бо-ги-не дами - ны - е ко-сми мо - м... вот рас-

ten.

p dolce

նորն իմ փր-սկը ըր հոսն իր-կա-սեմ, և փաղ-ցրը, քո - քո - վիտ լաւ - զով ժր
չե - ցաւ րա-ծնը նի կա-րի մո - ն և սաղ - կոյ ա - րա - վիյ-սկոյ մար - քայ

p dolce

իօ - ծա - նն իմ, և օ - ծա - նն ծա - նն իմ սե - վա - իտր տ-
օ - ծա - նոյտ նի և տոմ-նի - մի օ - նոյտ նի առ - լա - մի; օտ-

Славься, Отечество наше родное, Богородице, Пречистая, Владычице, Царице, Пресвятая, Иже во плоти с нами, пребываешь, яко спасаешь нас.

Музыкальный фрагмент из оперы «Песня священника» А. Копылова. Музыка в тональности D-бемоль мажор, 3/4 такта. В первом такте есть три группы по три ноты, каждая с акцентом (^). Динамика *p dolce*, темп *rit.*. Текст песни: «На твой жертвенник брошу я их, бла-го-у-хан-ны-е, а ты».

[Meno mosso.]

иждь жне по-чи длин-ны-е и тем-ны-е, как длин-ны и тем-ны при-ди по-лос-мо-их:

даждь жне по-чи длин-ны-е и тем-ны-е, как длин-ны и тем-ны при-ди по-лос-мо-их.

ten

p

-huc' h' lu vna - libu' h' zhy —
 -ti - ne kra - so - ty mo - xo —

lye-lye-
 Bor na-

m.d.

p

Andantino. $\text{♩} = 80$

Музыкальный фрагмент в жанре Andantino. Темп $\text{♩} = 80$. Музыка записана для голоса и фортепиано. В голосовой партии присутствуют русские тексты: «-рѣдъ бы - жьмъ - бы - рр чѣ - бы ѣ - рѣдъ. ѣ пр-», «-стро - ст ра - бы - ми лют - ми ево - и и возъ». Фортепиано играет в 3/4 такта, с динамикой *p dolce*.

poco accel.

Музыкальный фрагмент в жанре Andantino. Темп $\text{♩} = 80$. Музыка записана для голоса и фортепиано. В голосовой партии присутствуют русские тексты: «-рѣдъ бы - жьмъ - бы - рр чѣ - бы ѣ - рѣдъ. ѣ пр-», «-стро - ст ра - бы - ми лют - ми ево - и и возъ». Фортепиано играет в 3/4 такта, с динамикой *p poco accel.*

Allegretto. $\text{♩} = 100$

Музыкальный фрагмент в жанре Allegretto. Темп $\text{♩} = 100$. Музыка записана для фортепиано. В фортепиано партии присутствует динамическое обозначение *mp*.

mf

и ра - ро - ро ро - ро ра - ра ра - ра ра - ра
и у - ни - дат при - шель - цы при - сле - те лу-

mp

tr

ten.

-ны, ра - ро ро - ро ра - ра ра - ра ра - ра ра - ра
ны, как пая - шет ца - ри - ца во сла - су тво-

tr

mf molto espressivo

-ду. И бу буна - буна буна буна буна буна буна буна
-ю! И я возь - му лю - бовь их и том-

mf molto espress.

Музыкальный фрагмент с вокальной и фортепианной партитурой. Вокальная партия (верхняя линия) содержит следующие текстовые элементы:

-уиѣ - фр
-ле - нѣс

и ѣр рѣ - рѣѣ
и воз - ло жу

ѣа - ѣш - рѣ - ѣѣ ѣр-
на жерт - вен - ник те-

Музыкальный фрагмент с вокальной и фортепианной партитурой. Вокальная партия (верхняя линия) содержит следующие текстовые элементы:

-ѣр...
-ѣѣ

ѣѣ - ѣѣр,
Иш - тар!

ѣѣ-
Иш-

Музыкальный фрагмент с вокальной и фортепианной партитурой. Вокальная партия (верхняя линия) содержит следующие текстовые элементы:

-ѣѣр,
-тар!

ѣѣр - ѣѣѣ ѣѣ - ѣѣѣ ѣѣ ѣѣѣ:
Ты слы - шишь ли ме - ня?

Allegro, $\text{♩} = 128$

This musical score is for a piano and string ensemble. It consists of three systems of staves. The first system has a single treble staff for the piano and a grand staff (treble and bass) for the strings. The second system has a single treble staff for the piano and a grand staff for the strings. The third system has a single treble staff for the piano and a grand staff for the strings. The piano part features a melodic line with various ornaments and a final flourish. The string part provides harmonic support with chords and moving lines. The score includes dynamic markings such as *stringendo* and *ff*.

The first system shows the piano part with a single treble staff and the string part with a grand staff. The piano part has a melodic line with various ornaments and a final flourish. The string part provides harmonic support with chords and moving lines.

The second system continues the piano and string parts. The piano part has a melodic line with various ornaments and a final flourish. The string part provides harmonic support with chords and moving lines.

The third system concludes the piano and string parts. The piano part has a melodic line with various ornaments and a final flourish. The string part provides harmonic support with chords and moving lines. The score includes dynamic markings such as *stringendo* and *ff*.

p Poco più mosso. *poco string*

Уи қа - па-ржаи си - би би унирр. б - би ҳа - би ш -
 E - му да - на сий - та - я зааст! с - го но - ло - жиш

p *poco string.*

Tempo I.
misterioso

rit. *p*

-ჭიყ ზრ - რაშ, ღრ - აჲ ურ - აჲა ღრ - ზ - რ ღარ, ღშ - რა - ურ ღა, ღრ -
 на ла - довъ и въ - пьет онъ из серд - ца страсть, тво - ю тос - ку, твой

p *rit.* *pp* *misterioso*

rall. *mp* *a tempo* *f* *p* *rit.*

-ри - ле зур; злой о - гонь. И в - селг-нл, у - то - ант, и сера - цу даст ирб-гаиб о-рбр, шм-гаша чх-
 ве - се-лье дней, по-кой но-

a tempo *rall.* *mp* *m.s.* *f* *p* *rit.*

a tempo

-դիւր
-ւեմ
 Բարձր
 Այ - ճա - ճառ - ար Խրա - շա - իր Երկի-
 ու - ցի - չալի քա - մենի Աւ - Ժա - մաժ ժառանգ-
 ար

a tempo

tr *tr*

m.s. *m.s.*

rall. *a tempo*

-դիւր, ա - րա Երկ-րիւ Եր - վեր... Երկ - դիւր, ա - րա Երկ-րիւ Եր-
 -ան - ցի րո - ճի - նի ու - ճի... ժառանգ - ար - ան - ցի րո - ճի - նի ու-
 ճի...

rall. *a tempo*

f *dim. poco a poco*

tr *tr*

poco rit. *pp*

-դիւր...
 -ւեմ!

poco rit. *pp*

ppp

«ՄԻ ԼԱՐ, ԲԼԲՈՒԼ»

.ՄԻ ԼԱՐ, ԲԼԲՈՒԼ»

(Օր. 22 № 2. 1910)

Խաղ և ծանոթացնի

Տառա Ա. ԶԱՏՈՐՅԱՆԱ

Adagio. $\text{♩} = 50.$

p dolce

poco rit. p a tempo

ՄԻ ԼԱՐ, ԲԼԲՈՒԼ
 О, не кру - чинь - ся, со - ло - ней, не

a tempo

poco rit.

сего. p dolce

փա - րա - րիկն ինչ զի միայն - իր, ար
 плачь о том, что злой вихрь цве - ток лю-

сего. p dolce

mf

-рнц, -би мой шар - ный шар-ный ре- с кус-

poco rit. p Più animato. ♩ = ea. cresc. poco a poco

-фнц цп-нцц ытнш - рнц... цнцц - цнц о - рнц, че-
-та сор-вал и у - нес! Про - мчат-ся дни и

-цш црр-нцц црццр цш-рнцц цш - цш - цр, ц
шоец при-дет мать роз ду-шец - тых, нес - на, за-

մն — — — — — կա — ղաժ էն վիշ — — — — — ար հիմ, նա — թից կեր — գե՞տ վար — դիմ
 -бу — — — — — лешь скорбь и песнь. — — — — — люб — ви, спо — ешь ты ра — — — — — же дру-

սր: mp
 -ռո՛ւ! Բայց
Но

Largo lamentoso, $\text{♩} = 44$.

վա՛յ կա՛ն - էի ալի թեղի երգ — լիմ, ար վա — դա — ծա՛մ
 тѣх — ко жнѣ, иет си — ам жнѣ то — му нег — цу

пр — рш - гуд'
 си — ро - те,
 что
 ра - но так

[ш - шш
 цве - ток
 [шр - шш
 жи - вой
 [шрш бш - шш к шш
 хо - лод - ной пре
 [шшш
 дал зем-

poco rit. pp *Pochissimo più mosso.*
 -шшш...
 -ле.
 [шр - шш
 Уж не при - дет
 [шш
 к не-

poco rit. pp

cresc.

-րան չի՛ գա, և՛ նա նախ զարդ էր փ - րձ, նա
-մը ծե - ռա, օր ու ու - լո - լո - լո ար - ղոյ, օր օր

mf

սի՛ սի՛ լա, սի՛ սի՛ ար - ղա, սի՛ն
Եւ Եւ թա - րա, և և և և և

rit. *p* *Lento assai.* *pp*

նա - զի - ցան էր լո - ւն...
-նա ու լո - ւն... ու լո - ւն...

«ՀԱՅԵՐԵՆԻ»

„ИЗ ГАФНЗА“

(Op. 22 № 3. 1910)

Խաչ Ե. ՌԱԶԻՆՍԿՈՒ

Слова Н. РАЧИНСКОГО

Lento. $\text{♩} = 42.$

sempre pp e tranquillo

sempre p e tranquillo

ՄԵ - շուշ հմ, տնս, լն - հր ու շուշ, ի - նս և զոյ զի -
 О - ку - тан те - ныю не - ба спод, зем - ля по - кры - лась

շի - րե, զրր - նս հմ լն, լն - զն ու շուշ տն - նս ու շուշ զի -
 мгло - в са - дах до - лни, над гла - дью вод все пол - но ти - ши -

p *mf* *f* Più lento. *p* *mp*

Fa - ph'. ph' imp da - dfa k...
Ha pa - sotto il cui co pe?

ppp *f* *p* *mp*

poco accel. *p* **Tempo I.** *tranquillo*

Үшк - ҫиҫк - ҫиҫк - ҫиҫк - ҫиҫк - ҫиҫк - ҫиҫк - ҫиҫк - ҫиҫк - ҫиҫк
 Заж - ган - ся в вы - си го - лу - бой све - тил ала - ты - е

-ҫиҫк - ҫиҫк - ҫиҫк - ҫиҫк - ҫиҫк - ҫиҫк - ҫиҫк - ҫиҫк - ҫиҫк - ҫиҫк
 о - чи, и рит - ҫо за го - рой не-

-ҫиҫк - ҫиҫк - ҫиҫк - ҫиҫк - ҫиҫк - ҫиҫк - ҫиҫк - ҫиҫк - ҫиҫк - ҫиҫк
 -яс - ным зву - ком но - чи. Рас - ки - нул ме - сяц

ру - ко - вы - ми, ш - шур - ша - ми - ре - во - м, к, гр - и
 пря - ло - чей я ла - зо - ре - во - м про - сто - ре, и

ру - ко - вы - ми, ш - шур - ша - ми - ре - во - м, к, гр - и
 пря - ло - чей я ла - зо - ре - во - м про - сто - ре, и

poco rit.

mf

cresc.

Più lento.

p

ру - ко - вы - ми, ш - шур - ша - ми - ре - во - м, к, гр - и
 пря - ло - чей я ла - зо - ре - во - м про - сто - ре, и

p

«УЗЪ»

«АЙШЪ»

(Op. 22 № 4. 1910)

Խոսք և եղանակ Արիֆ Բարաբանի

Слова и напев крымских татар

Moderato. ♩ = 88.

Համ Ես Իմ Խա - ճար,
 Всем ты мне ми - ла,

Եսդ Խա - ճիկ, Այ - շի,
 строй - на - я Ай - шь,

Խոն - իրդ Բա Խա - ճար
 том - ко - стью бро - вея,

Ես Խա - ճիկ Խա - ճիկ
 Я - че - стью о - чей!

Ես Խա - ճիկ Խա - ճիկ
 Я мо - не - ты зо - ло - ты - е -

*Piu animato.**p*

-ქმ
 -ნეტ,

ის სრ - გიყ რთ - ფიად,
 ნა - ლი - თხ ტრუ - დომ.

ბი ჰყთ - სიბ სი - ლი
 Вот возъ - му я сной

mf

ზეფი სი ალა - სრ, მიწი ღი სი ზეფი - ბი,
 ბუ - ბენ ი რუ - კი, დრუგ ვოზ - მეტ ჯურ - ნუ,

ზე ი - სი, ი - ჯი,
 и те - бя, Ах - шэ,

*molto rit.**f a tempo*

ზე შიკ ღრ - ღრ - ღი - სი ზე ზე - ბიბი
 пе - сню бой - кой и уж по - ло - ю!

a tempo
tr

molto rit.

f

p m. s.

mf

«ԱՅՆՏԵ՛Ղ, ԱՅՆՏԵ՛Ղ, ԴԵՊ ՎԵՂ ԱՅՆ ԴԱՇԵՐ»

(Խոսքերը գրված են ի. ԱՐՈՎՅԱՆԻ
«Վերջ Հայաստանի»-ի վերջաբանի ամսիբա-
կան ազդեցության ներքո)

«ТУДА, ТУДА—НА ПОЛЕ ЧЕСТИ»

(Слова навеяны автору впаугом романа
армянского писателя Х. АБОВЯНА
«Раны Армении»)

(Op. 24. 1914)

Խոսք մի. ՍՊԵՆԴԻԱՐՈՎԻ

Слова А. СПЕНДИАРОВА

Tempo di marcia funebre. ♩ = 48

PIANO.

marc.

quasi campane

p

Ձան - քը քաթի - ծա - լի ար - խար է հրճ - չու՛մ, հն-
 Мер - ный, скорб - ный зноя к мо - ги - лам зо - вет: к ним

-րաւ Վար-տիկ-նի - րը հոգն հն իշ-նում... Ան-
 ти - хо не - сят ге - ро - та бой-цов... Не-

-շարժ հն ու հարժ հն քր - քաթի, ք'ըր է քաթի տ - նիդ, է հարժ տ - չի-
 -движ - ны и не - мы бой-цы, где же у - дэль их. где пав - мени их

-рй, урр - шй ах йй-йй: У'й, ук ршй - ур ур шйй
 уст, о - чей и сёр-деч? Ах, же - сто - кий рок с-

len. *mf*

йа - рр шй - рйг, й'бй йй - ршй фш - фйр йй - ййг шй йй - ййг...
 -го по - га - снл и ка - ких см - нов ой край наш ли - шил!

marc. *marc.*

йшйг йй-ййг йшй - рй ййййг ш-бат-бй шй-шйр йр - фй - ршй,
 Но вра-ги за - пом - нят их на-тиск ли - хой, а на - род

p *marc.* *marc.*

espressivo

ար-ամբ մեր եր-կա՛ր, դա - րե-դար...
 ПО - СЛА - БНТ НХ В НОС - ННХ НА - СЕК,

էլ ար-ցուն - ք զար աշ - ք -
 ТАК НЕ АСН - ТЕ-Ж СЛАС НАД ТЕ-

-րից վա - ճի - ջի:
 -Ա - МИ БОИ - ГОИ

rit. assai

dim.

Adagio religioso. $\text{♩} = 30$

p

Տէ՛ր մեր, արշ-ձառ քո ի - ծի վառ էի - շա-տա-
 Па - мѣ о пав-ших бои-цах свет - ло - ю бу-

a tempo

poco cresc.

p

-йе бр - ршбг, шббф кй шрр йаг - шад ббф ш - шр-шбй фбр-бр йшд - рш-
 -дет всег - да! мы-ж долж-ны до - стои - но за - вер-шить их по - бед - ный

poco cresc *p*
 -йшб: _____ шрр - шр шбр шр-рашб шш - шад' фшр. шб - шб - шбр
 путы! _____ В сера - ге за - ка - лия сво - ем бод - рость, от - ва-

poco cresc *p*

mf
 й ш - рй, ар оу-бббф — брй-рйб гай - шай — йаг-бш - бйй ш-
 -гу и мощь, чтоб по - мочь стра - не род-ной ско - рей со-кру - шить вра-

mf

f molto espressivo

-рѣ,
-ра,

и вѣ - ру ака - фѣ
на е - го хор - теѣ

ба - ге вѣр - ѣеѣ:
выр - вать наш на - род!

cresc. *tr* *f espressivo* *rit.*

mp a tempo

ѡ, вѣр - ѣеѣ, вѣр - ѣеѣ, вѣр - ѣеѣ
Ни на шаг на - воѣ, на - сту - пать все - гда: наш по - бѣд - ный

a tempo

p

poco rit. *a tempo*

-ѣа и вѣр - ѣеѣ
путь до - жит нѣе - реѣ:

a tempo

poco rit. *espressivo*

rit. assai Tempo di marcia eroica. $\text{♩} = 72$

pp cresc. poco a poco

p a piacere *f*

Вашъ миръ-нѣмъ спитъ. Спитъ-ли миръ-нѣмъ.
Спи-те жъ миръ-нымъ сномъ По-кая-лись и мы.

marc.

a tempo risoluto *ossia*

и фа-лѣ спитъ-ли миръ-нѣмъ. что до-когда дышитъ грудь, гре-етъ ве-до крови.

мечъ-нашу-бу-летъ ра-звѣтъ

a tempo

շտ - րը քըշ-նա-մուն
 дерз-ко - го вра - га.

Մըր հայ — րն - Յայոց — հա - մար — Մըր հա - րը —
 Бо - рясь — за честь — род - но — го кра - я, —

հար Կը Ի — Նի գիճ - Վաճ Կը - րա՛յր — Նի - րիճ — տա-
 мы не о — ну - стим рук! Сво - бо — ду бра — та-ам

Ին՞ վըր Կուն - րը, — Մըր Կուն - րը — Մըր Կը — տա՛մ...
 до - бы - ва - я, — мы сра - не — по - ща — жим.

p cresc. poco a poco

Ի՞հ կօ - րը Եր - րանց դիմի փ - դիտ-նի - րով,
 Տո - ւոյ բեժ - նիւն իր - քա - յիւն կոյ - րիւն

cresc. poco a poco

Եւ փոքր-փոքր Եւ Եւ փոքր
 Ի իր - քա - յիւն փոքր - փոքր... Եւ
 Եւ փոքր - փոքր փոքր - փոքր... Եւ

ff

Եւ փոքր - փոքր Եւ փոքր փոքր փոքր փոքր փոքր
 Եւ փոքր - փոքր Եւ փոքր փոքր փոքր փոքր փոքր փոքր

mf

դի մըն անըր մար-տնմ ան կան - իր հաճար, ան-բարձրիկ հե - առ, րե - կազ
 пом-ни, что в борь-бе за стра - ну сво-ю бу - дет, о дру - зья, нам и

f allargando *ff Meno mosso*

մահն, մահն է քաղցր է հար: *tr* *tr*
 смерть, нам и смерть лег - ка! *tr* *tr*

f allargando *ff maestoso*

marc. *rit.* *ff*

հա պա - տի եմ շաղ - րա - յով,
 я чад - ро - ю о - бо - вью,

աս - իւ - րի եր - կար Վե - րաի - դա մի - յիւր խոս-
 зю - ло - той на ней у - зор бу - дет ра - до-

-դիւն ու - րիւն
 вать твой взор.

mp

Ум - я - душ, фа — рв - лр,
 Ся - лей - ми, свер — стик твои,

mp

p *marc.*

mf

души — ш - жу к ор - га - нр,
 пла - чет в аюль - ко до - ро - гои:

mf

mp ironico

л'бл — ш — бл, пр — в — пч — рш —
 как — же бед — нень — ко — му — спать,

mp

Үр лүр - та - үр лүр — Үр лүр
 го - шей гру - дью кор — мот маты

mf fiero
 Үр — та — үр, үр — та — үр, үр — та — үр,
 и — та — та — та — та — та — та — та — та

mf
 Үр — та — үр, үр — та — үр, үр — та — үр,
 та — та — та — та — та — та — та — та

Үр — та — үр, үр — та — үр, үр — та — үр,
 та — та — та — та — та — та — та — та

aloe solo.
f *espressivo* *poco accelerando rit.*

a tempo
allegro *a tempo* *rit. assai* *a tempo*

pp

ру́й — ш — ру́й — ш —
 Спи — сы — нок, спи, — род —

pp *marcato*

— ной, — ной, — ной, — ной, —
 — ной, — ной, — ной, — ной, —

все о — ку — та — но уж — тьмой,

mp

— ной — ной — ной — ной —
 — ной — ной — ной — ной —

вон — н — звезда — доч —

cresc. *mp*

Вр - ци - қы е, уш'о шр - қы...
 пас - ню груст - лу ю сы - граа!

pp
tr *tr* *tr* *tr*
rit.
dimin.

Viol. I solo, *a tempo*
pp
 Cel. solo, *a tempo*

a tempo
mp *fp*
allargando
rit. assai
a tempo

«ՊԱՐԻ ԵՐԳ»
(Արիֆի րարտրերի)
«ПЛЯСОВАЯ»
(Песня крымских татар)
(Op. 25 № 2. 1915)

Թարգմանիչ և խմբագիր Ա. ՍՊԵՆԴԻԱՐՈՎ

Русский текст А. СПЕНДИАРОВА

Allegro non troppo. ♩ = 185 *Tam b*

marcato *p dolce*

mf

Въ, во - дѣ, въ - дѣ,
Ахъ, гая - ли, гая - ли.

mf espressivo

у - да - лой Джа - мал, — как Гюль - нар — тво - я

rit. *a tempo p*
 Ты — шот крым — ску - ю! Ты — шу - чи, — ка - вал,
a tempo
rit. *p dolce*

там — но, сла — дост - но, с кра — со — той — Гюль - нар

Му - зу - ки сле - ды сво - и. Му - зу - го

-ды, му - зу - ку, сле - ды, му - зу - го
под - ни - го - ты свер - ша, для - ма, и по

кры - ла, се - бе, сла - во - ю, гром - ко - ю, и те

mf

Ско-ла-ви-на, ма-ла,
Ско-ла-ви-на, ма-ла,
Ско-ла-ви-на, ма-ла,
Ско-ла-ви-на, ма-ла,

mf *espres.*

Вра-та - ра-ба, ра-ба, ра-ба,
и - на - ва - ру, и - на - ва - ру,
и - на - ва - ру, и - на - ва - ру,
и - на - ва - ру, и - на - ва - ру,

rit. *a tempo*

и-ра-на - ра-ба, ра-ба, ра-ба,
ста - на - ра-ба, ра-ба, ра-ба,
ста - на - ра-ба, ра-ба, ра-ба,
ста - на - ра-ба, ра-ба, ра-ба,

p dolce

Կիրք և քո Ես ինչ Խոսք - աս - ցում Ես քեզ
 страсть և - пу - чу - ю и су - лав - те - бе

օր Ե - րա Են - ինչ, սեր Ե - րե Դա - րեմ.
 лас - ку слад - ку - ю, не - гу рай - ску - ю,

րախ ասի - րա Են - ինչ...
 сча - стье пол - но - е!

«ԱՌ ՀԱՅԱՍՏԱՆ»

«К АРМЕНИИ»

(Op 27. 1915)

Խոսք Հայկ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍԻԱՆԻ
(Խոսք. քարզմ. Կ. Բալմոնտի)Слова О. ОВАНЕСЯНА
(Русск. пер. К. БАЛЬМОНТА)

Largo. *p*

Տեսնեմք հայրենի տունը
-модем ли на всег - да

Երբեք չենք հիմա մոռնալ
времь бы - лых на - ро - дь,

poco piu lento *mf a tempo*

Ի նրա տղաքներն ահա ծրել-վաճեցին
ро - ди - амсь ко - вы - е на - ро - дь

ten. *a tempo*

Ինչպե՞ս չենք հիմա մոռնալ
на смь - ну мы

p *f* *ten.* *mf*

p

и - ку - ми - ру - бе - си - ми -
и с пра - мо - не - но - ю - ми -

p

simile

- ми - ку - бе - си - ми - бе - си - ми - бе - си -
- ми - те - мо - чо - бо - ми - чо -

cresc *mf*

- ми - к - ру - ми - ку -
- ми - ло - ча - ст - е - к -

-նոյ նոյ աղ - զե - րիւ:
-բո - ձմ մօ - լօ - ձմ.

stacc.

poco accelerando

Poco più mosso.

poco accelerando

P *cresc.*

sf

Ի նոյ աղ - զե
И сла ва

dolce

-շա - լալ-աւ ըստ - վոյ մաթնայ երե փառ - քը ցա - լաւ է աղ նը-
пра - де - дов за - брыз - жив-ши звез - до - ю, ро - ня - ет им свой

marc.

-րանց — արայ — ծառ ու վեհ հաղ — տիւ, — և զար — տ — հեղ — վար —
 луч — и све — том го — нит зло; — и до — бы — тый тру-

p

pesante

-տուն — Իր — րև նը — րանց վառ — տա — և Իր՝ դա —
 -дом, не — ча — лью и борь — бо — ю, ве-

mf

allarg. *p* *f* *Tempo 1.* *poco rit.*
 -տը — ու Իտը տի — վեհ տ — հաղ և Ետը դափ —
 -нок без — смер — ти — я вен — ча — ет их че-

allargando *p* *mf* *poco rit.*

a tempo

-AUG:
-AO.

a tempo

mf

ff

mf

ff

mf

marcato

ff

p

Եվ
Лишь

Adagio.

Ժ - ժաշկի դու ես, դու՛, ո՛վ խելի իմ հայ - րէ - նի - քոյ,
толь - ко ты од - на, Ар - ме - ни - я род - на - я,

p

չը - րի - նի - րով ես-վա՛հ եմ - ծով ես դու դար - ձայ,
ле - жишь, как труп жи - ной; мне го - рес - тно взгля - нуть:

p

dolce

և կարճ - քիչ քա - լույս, բն - կած ին, զի - զի - ցիկ իմ,
в це - пях то - ку - ешь ты, пре - крас - ный лик тво - я

sf *mf*

եր - կիր իմ հայ - րի - թի, ար - ցիկ կենդանի մե - լիցի...
раз - ме - та - на тво - я ис - тер - зан - на - я грудь.

p

Եվ
Из

mf *pesante*

Lo stesso tempo.

p

на шл-гуд фшн-фш — ш — шлр пл-лор — бл — рш — ур шлб
 под тво — их ру — ки ис гла — нет все — вью но — кой зе —

dolce *mf*

p dolce

на — шл фрр — лш — ршш — глш ш лш лш — бл — шлб, ршз-
 -лен — ный мшрт люб — ш, спа — се — ни — я см — воа — Не

mf *p rit.*

mf *p rit.*

-бл л, шл... шлр-
 гла — нет... Ах!... Воа-

Largo assai.
con dolore

157

-ф - уи фн hn - пид шн цин ш - рши дн-
-ло - жек на те - ин тос - ки не - нец тер-

marc.

sf *p*
-ф - уи фн hn - пид шн цин ш - рши дн-
-но - ный, не - нец не - мых скор - бей и не - ко-

sf *p* *marc.*

mp *poco rit.* *mf*
фн шр-ши фн шн цин ш - рши дн-
-веч - ных, не - ко - веч ных зол.

m.s. poco rit. *marc.* *mf marc.* *marc.*

Andante.

string.

f *mf*

Բայց ո՛ր, դու չես մեռ - ւի, — — — — — օ՛ր,
Но не, ты не ум - реешь, — — — — — я

string.

mf *f*

ten. *mf* Più mosso.

Բայց եթե հայրե - նի - քեզ, կը - գտնե՞լիք ծառ օ - թիւր... կըսե՞նք ինչ
не - рю в об-но - вие - ние; о - во дол-жно при-д-ти, о - во к те-

ten

p *f* *mf* *marc.*

Tempo II.

p

Երբ եր - կեսի՛ք, — — — — — Խա - լար ու մար հեռ - վում, մա - յի՛ր, օ՛ր, սի - րե -
- ես քի - լի՛ք! Во мра - ке ве - ко - вом го - рит звез-да спа-

tr *trb* *tr* *trb* *tr* *trb* *tr* *trb*

sp

Музыкальное произведение, вероятно, романс или песня, с русскими текстами. Музыкальная запись включает ноты для голоса и фортепиано, а также текстовые надписи на русском языке.

Текст песни:

Музыкальное произведение, вероятно, романс или песня, с русскими текстами. Музыкальная запись включает ноты для голоса и фортепиано, а также текстовые надписи на русском языке.

Andante con moto.

он ждет!
он ждет!

Все то,
Все то,

что
что

ни - гуш - ладь ни -
не - ког - да и ду.

ни - гуш - ладь ни -
не - ког - да и ду.

[illegible]

p ————— *ap* ————— *p* *f*

ру - ко - вь - ма - ми,
пра - хе и пы - ли!

и ру - ко - вь ма - ма - ма - ма -
Хоть по - лу - мер - тва - я, у -

sf ————— *f ten.* ————— *p allarg.*

-ви - ру, ————— и - ма - ма - ма - ма - ма - ма -
-сам - шь, ————— по - дай свой го - лос, тво - и сы - ны при - лут со

ff *Meno mosso.* ————— *Alla Marcia trionfale.*

-ви - ру, ————— и - ма - ма - ма - ма - ма - ма -
всех ————— кон - цов зем - ли!

«ԱՌ ՍԻՐՈՒՀԻՍ»
(Հայկական ժողովրդական երգ)

«К ВОЗЛЮБЛЕННОЙ»
(Армянская народная песня)

Թարգման տեքստը Ա. ՍՊԵՆԴԻԱՐՈՎԻ

(1916)

Русский текст А. СПЕНДИАРОВА

Andantino. ♩ = 72

p *mf* *p*

p *a tempo*

Գի - չըր, ցի - բիկ, իր հա - առ - չիմ - ար,
И день и ночь падя - ха ю, и те -

a tempo

о - рի - րի, ֆի - րի - րի, օհ տ
- бя люб - лю, те - бя зо - ву, но чер -

mf *p*

и - рни, — иири ми — шк — рни — иири — иири — иири —
 ннх глвз — и а — лнх губ, — не зил — я снл, все

mf *p* *mf* *allargando*

-гш' — и'и о — иири — иири — иири — иири —
 плу — на-пра — снл! Но чер — ннх

mf *a tempo*

-рни, — иири ми — шк — рни — иири — иири — иири —
 глвз — и а — лнх губ, — не зил — я снл, все плу —

a tempo

poco rit. *p a tempo*

— *h'by o - qazno:*
— *na - pras - no!*

poco rit. *a tempo*

p *mf* *p* *mf*

rit. *p* *a tempo*

h'by - sh' byu - sh' byu, ry-
Sred' dy - khy skay sky-

f *mf* *rit.* *p a tempo*

-sh' byu - sh' byu, byu - sh' byu - sh' byu, ry-
-ty - sh' byu, byu - sh' byu - sh' byu, byu - sh' byu - sh' byu, ry-

-sh' byu - sh' byu, byu - sh' byu - sh' byu, byu - sh' byu - sh' byu, ry-
-ty - sh' byu, byu - sh' byu - sh' byu, byu - sh' byu - sh' byu, ry-

mf *p*

р - ух' ————— йд - іт ————— рши д'кр - зш-
дай сча ————— стья мне, ————— мо - лю те-

mf *p*

-блї, ————— рш єш шї фш ————— їш шї - ршї:
-бї! ————— ска - жис „люб-лю и я, ————— мой ми - амї!“

mf *f* *mf* *a tempo*

р - ух' ————— йд - іт ————— рши д'кр - зш - блї, —————
дай сча ————— стья мне, ————— мо - лю те - бї! ————— ска-

allargando *a tempo*

poco rit. *a tempo*

mf *p*

рѣ' - ба шѣ фѣг ————— ѣрѣ шѣ - рѣѣ: —————
 "ЖИ: "ЛЮБ-ЛЮ и и, ————— МОИ МИ - ЛЫИ!"

mf *rit.* *p*

ѣ - ба, рѣ' ба шѣ фѣг ————— ѣрѣ шѣ - рѣѣ: —————
 Ска - жи: "ЛЮБ-ЛЮ и и, ————— МОИ МИ - ЛЫИ!"

«ZUĞRULI BULUR HU»
 „КРАЙ МОЙ, РОДИМЫЙ“
 (1924)

Мелодия и гармония в крымскотатарском стиле

Слова и напев крымских татар

[Andante]

p

Чуш - фр шор-ишф,
 Му - ки и боль,

f *p*

Шор шорш шй - шф, шор к аи шор-шор к о - рр Шор, би б'оу бу шор-ишф - ишф,
 вот наш у - дел, горь-ка - я, сле - па - я на - ша жизнь. Что - же ты все тер - пишь,

rit.

Шор шор шй - шф, шор шорш шй к ршф - шф фа, к шор-ишф шй аи шор —
 край ро - ди - мый, колы так страшна судьба вая - я, колы так жес - ток твой пок? —

rit.

[*Agitato.*]

rit.

Էլ ուժ չը - կա - ծա՛նք ընդ զա, — դա՛տ փր - կա՛նք ընդ ի՛նք
 Her - sea! no - we! smert' bane - ka! — և ձո -ւն քե - չա՛նք ուր քա՛նք

p [*Tempo I.*]

Եր — ան — ցի, Կա՛նք ընդ ի՛նք Եր — կա՛նք ընդ ի՛նք Եր — կա՛նք ընդ ի՛նք
 -ce — nyel' Krai moy ty, ro - di - mya, aya go - ni - mya,

rit.

սիրուն ի՛նք Կա՛նք ընդ ի՛նք Եր — կա՛նք ընդ ի՛նք Եր — կա՛նք ընդ ի՛նք Եր — կա՛նք ընդ ի՛նք
 serd-tse mo - e sto - boy vso - du, serd-tse mo - e sto - boy!

rit.

«ԷԼՄԱՍ»

(Արիֆի ծագություններ)

„ЭЛЬМАС“

(Крымская народная)

Թուրք. տեքստը Տ. Ա. ՍԳԵՆԴԻԱՐՈՎՈՅԻ

(1924)

Русский текст Т. А. СПЕНДИАРОВОЙ

Adagio. ♩ = 40.

p *mf* *p* *mf* *rit.*

Մաղ - ևր, ձաղ - ևր, Է - մաս, շու - շուր ևր - ևր, շը -
 Լու - տի, Լու - տի, Էլ - մաս, մա - ձաղ ձա - ձա! սի -

p

լու, շու - շու, Է - մաս, ա - լի ևր - մար: 1 Դի շու - ըր ևր,
 - լի, սի - լի, Էլ - մաս, շաղ - ձա ձա - ձա! 2 Է՛ր շու շու - լի,
 1 ա - րի - տիս ձա,
 2 րա - նի ձա - րի

p

p

— — — — — *მ'ჩ უმღი ჰქ, ღე - მთი, — — — — —* *ღე უმღი ჰქი უმღი, ღე - მთი, — — — — —* *ფეგ - გეგ ბი - გიბ*
 — — — — — *მ'ჩ უმღი ჰქ ღე - მთი, — — — — —* *მთი - უმღი ბი უმღი ღე - მთი: — — — — —* *ღე უმღი უმღი*
 — — — — — *აჰ, დჰა - ნიმ ელ - მას, — — — — —* *სკლო - ინი კუი - შინ, ელ - მას! — — — — —* *Строй - не - е нет*
 — — — — — *აჰ, დჰა - ნიმ ელ - მას, — — — — —* *აჰა ი რუ - ბინ ელ - მას! — — — — —* *რან - ნიი ჰა - რი*

1. *rit.* *a tempo*

— — — — — *უი - ღი ჰქ, ღე - მთი, — — — — —* *უი - ღი ჰქი უი - ღი: — — — — —*
 — — — — — *მ'ჩ უმღი ჰქ ღე - მთი, — — — — —* *მთი -*
 — — — — — *ტე - ბი, ელ - მას, — — — — —* *კრა - სა დო - ლნი*
 — — — — — *აჰ, დჰა - ნიმ, ელ - მას, — — — — —* *აჰა*

1. *a tempo*

2. *allargando*

— — — — — *უმღი — — — — —*
 — — — — — *ნი — — — — —*
 — — — — — *უი — — — — —*
 — — — — — *ი რუ - ბინ*

2. *allargando* *a tempo*

«ՍԱՐԻ ԿԵՌԱՍ Է ՇՈՒՐՔԸ ՔՈ»

(Զրիմի ժողովրդական)

„ЛЕСНОЙ КИЗИЛ - УСТА ТВОИ“

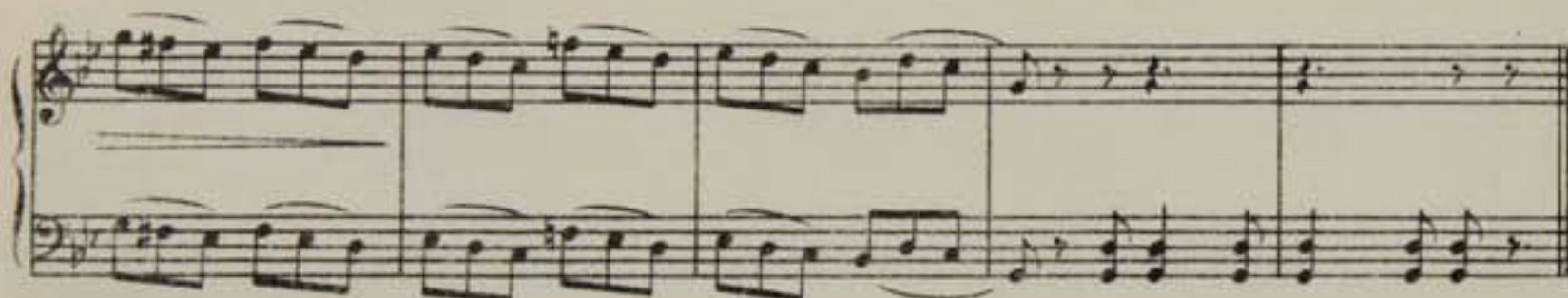
(Крымская народная)

(1924)

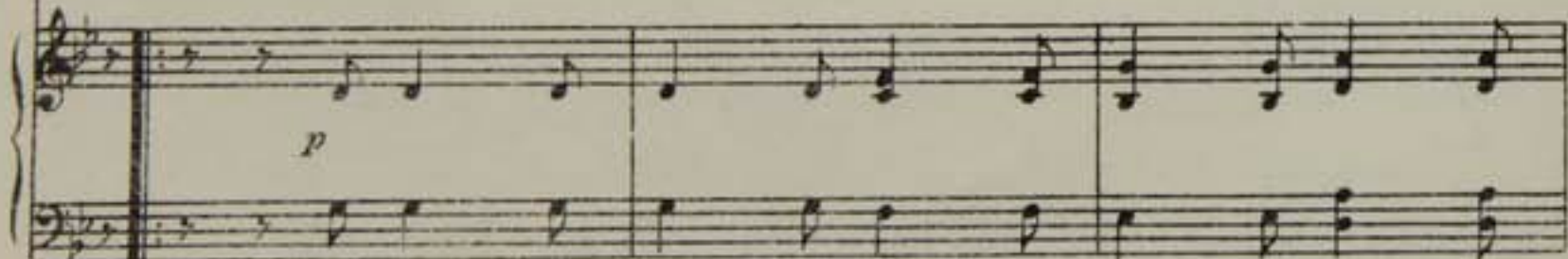
Թուս. տեքստը Տ. Ա. ՍՊԵՆՆԱՐՈՎԱՅԻ

Русский текст Т. А. СПЕННАРОВОЙ

Andantino. ♩ = 63.

1 Սարի	կերպար	ուրիշ	շուր - ք	հա -	իմա	ա -
2 Սարի	ա - րիք,	պիտու - թի	հազ մի	որ -	չի	հա -
1 Լե - սոյ	կի - ւիլ	ու -	տա	տա -	ո -	նո -
2 Դո -	նո - րյա,	կո -	ւ - րի -	մի -	նե	ւ -

[illegible]

Музыкальная партитура для голоса и фортепиано. Песня о море. Музыкальная партитура для голоса и фортепиано. Песня о море. Музыкальная партитура для голоса и фортепиано. Песня о море.

poco rit.

-иш - ррп — рш - ффз, — пйй ш - шйй,
-цац — fn — йш - ррп — кр hnn — бй,
ще — ки — нем — ней, — го — во — рят;
взгля — дом — тво — им — жи — но — град;

poco rit.
marc.

Poco più largo.

mf *espressivo**f* *dolce*

Му-зы-каль-ные ин-стру-мен-ты, при-на-дле-жат
Му-зы-каль-ные ин-стру-мен-ты, при-на-дле-жат
я при-ду про-ве-рить прав-ду-ль го-во-рят;
я при-ду про-ве-рить прав-ду-ль го-во-рят;

espressivo *dolce*

Tempo I.

*p**rit.**a tempo*

Му-зы-каль-ные ин-стру-мен-ты, при-на-дле-жат
Му-зы-каль-ные ин-стру-мен-ты, при-на-дле-жат
че-рез пле-чень за-гля-ну в твою и са-ду
че-рез пле-чень про-бе

p *rit.* *a tempo* *mf* *p*

2. *rit. assai**a tempo*

-блуд в му-зы-каль-ных
-русь в твою и са-ду

rit. assai *a tempo*

2. *rit. assai**marc.**a tempo*

-блуд в му-зы-каль-ных
-русь в твою и са-ду

rit. assai *marc.* *a tempo* *mf* *marc.* *p*

«ՀԱՐՈՐ ԲԼՐՈՒԼ»

(Սաշար-Նալաշի երգերից)

„ГАРИБ БЛБУЛ“

(Из песен САЯТ-НОВЫ)

Խոսք Սաշար-Նալաշի

(1925)

Слова Саят-Новы

[Allegro non troppo.]

p

Ու - տի՞ իս - զա, զա - թի՞ րի՛ ըն - ըն, զա մի՛ լաճ ի՛, —
 Со - ло - вей, ска - жи. от - ку - да ты? О, не плачь, я —

p

mp

Իս ի՛ լաճ ի՛, զա մի՛ ըն - ըն, Իս զա - զա - լի՛,
 дол - жен сле - зы антъ; псй над ро — зой, я вос - пе - на - ю де - ву,

mp

о ме — павчѣ, — я — доа — жен — пав — кать.

p
О — рѣ, рѣ — рѣ, — рѣ — рѣ — рѣ,
От ка — ких дуб — раа, ска — ких пы — сот

pp
оу — вѣ — вѣ — вѣ — вѣ — вѣ — вѣ,
ты стре — мить на — се — пер — свой по — лет? пла — мя не — ги

сердце мне жжет, о, не плачь, я дола-жен пла-кать.

Со-ло-вей, и

я, как ты, певец, в нас пы-ла-ет та-же боль серд-цу.

mf

Ты - жмр - ъна _____ ꙗко
 Са - ят - Но _____ на
 так го - во - рят те-бе:

mp

ѡ, не _____ плачь, _____ я _____
 о, не _____ плачь, _____ я _____
 доа - жети _____ пла - каѣ.

f

Ты - жмр - ъна _____ ꙗко
 Са - ят - Но _____ на
 так го - во - рят те-бе:

mf

First system of the musical score. The vocal line is in G major, 4/4 time, with lyrics in Russian. The piano accompaniment consists of a right-hand melody and a left-hand bass line. The tempo is marked '8'.

Вот уж — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — |
 О, не — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — |
 8

Вот уж — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — |
 О, не — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — |
 ДОА - ЖЕН — — — — — | ПАА — — — — — | МАТЬ, — — — — — |

rit.

Second system of the musical score. The tempo is marked 'Piu lento.' and 'poco a poco'. The vocal line continues with the same lyrics. The piano accompaniment continues with the same melody and bass line. The tempo is marked '8'.

Piu lento. *poco a poco*
 Вот уж — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — |
 О, не — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — |
 8

Вот уж — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — |
 О, не — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — |
 ДОА - ЖЕН — — — — — | ПАА — — — — — | МАТЬ, — — — — — |

poco a poco

Third system of the musical score. The tempo is marked 'rit.'. The vocal line continues with the same lyrics. The piano accompaniment continues with the same melody and bass line. The tempo is marked '8'.

rit.
 Вот уж — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — |
 О, не — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — |
 8

Вот уж — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — |
 О, не — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — | — — — — — |
 ДОА - ЖЕН — — — — — | ПАА — — — — — | МАТЬ, — — — — — |

rit.

«ՅԱԳՈՅԻ ԵՐԳԸ»

„ПЕСНЬ ЯГО“

(1926)

(Նեխապիրի «Օթելլո» օգրեթուրայի համար)

(К трагедии „Отелло“ Шекспира)

[Allegro.] *mf* *f*

Բա - ժալ - նը գար - կենք, ծրնդ-ծրնդ րադ ա-
 Пусть куб - ки сту - чат, „кинг! кинг!“ го - во-

mf *mf*

poco rit. *a tempo*

-անց, — զրն - գան րադ, ծրն - գան րադ— գար - կենք, — զրն-
 -րադ, — пусть куб - ки сту - чат и ае - нят! — пусть

a tempo

poco rit. *a tempo*

-գան րադ, ծրն - գան րադ— գար - կենք: —
 куб - ки сту - чат и ае - нят! —

mf *poco rit.* *f* *mp*

Մարգ
 Сол-

h qh6 - qa - pp. — h qh6 h dbr o - pp. — ni-
 -дат - че - ло - пек! — анзнь дашт - ся не бек! — так

p *cresc.*

-ph - dbr' qh6 - db rax, qh6 - db qh6 - qa - pp. — ni-
 что же? пусть вы - пьют, пусть вы - пьют сол - дат! — так

mf *cresc.* *f* *p* *cresc.*

-ph - dbr' qh6 - db rax, qh6 - db qh6 - qa - pp. —
 что же? пусть вы - пьют, пусть вы - пьют сол - дат! —

mf *cresc.* *f* *f*

Ը Ն Դ Հ Ա Ն Ո Ւ Ր Ծ Ա Ն Ո Թ Ա Գ Ր Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն Ն Ե Ր

1. «ՀՐԱՊՈՒՐԵԼ ԵՆ ԻՆՁ ԳՈ ՍԵՎ ԱԶԵՐԸ»

Ռոմանսը հորինված է գլխավորապես տարիներին՝ Տպագրված օրինակի շապկի վրա հեղինակն աչից գրել է. «Հորին. մատով. 1888 կամ 1889 թ. Սիմֆերոպոլում», իսկ ձախից «օր. 1»: Հրատարակել է Զեյվանգը (Մոսկվա)՝ «Յենգ. բույլատվ. 1892 թ. փետրվարի 13-ին, Է. Մոսկվա»: Ինքնագիրը չի պահպանվել:

Տեխստի հեղինակն է Սպենդիարովի ժամանակակից Պ. Կոզլովը:

Զանգված է Ե. Ա. Ա.-ին (սկզբնատառերը չհաջողվեց վերծանել):

2. «ԷԼ ՎԱՂՈՒՅ Ո՞Չ ՄԻ ՀԱՐՅ...»

Ռոմանսը ուսանողական շրջանի գործ է, հեղինակված է 1892 թվին՝ Մոսկվայում: Վերջնական խմբագրությունը հեղինակը բնագրել է 1894 թ. ապրիլի 3-ին: Սկզբնական խմբագրությամբ ռոմանսը գրված է E-dur-ում: Տպագրվում է առաջին անգամ՝ ինքնագրի պատճենից:

Տեխստի հեղինակն է հայտնի փիլիսոփա-հրապարակախոս և բանաստեղծ Վ. Ա. Սուլավյովը (ծն. 1853, մեռ. 1900 թ.):

Ռոմանսը ձևավորվել է Սպենդիարովի ուսանողական տարիների մասիկ ծանոթուհի Վ. Ա. Էրերիկին:

3. «ԴՈՒ ԼՈՒՅՍ ԱՐԵՎ, ԱՐԵՎ ՀՈԳՈՒՍ»

Ռոմանսը հորինված է 1892 թ. Մոսկվայում: Սկզբնական ուրվագիծն արված է F-dur-ում: Ինքնագրի մեջ հեղինակն իր ձեռագրել է. «Վերջնական խմբագրությամբ գրել է առնված 1894 թ. ապրիլի 27-ին»:

Հրապարակվում է առաջին անգամ՝ ինքնագրի պատճենից:

Տեխստի հեղինակն անհայտ է. չհաջողվեց տեղեկություններ գտնել մահ երգիչ Ս. Խ. Սպազարովի մասին, որին ձևավորվել է սերենադը:

4. «ԶՐԱՀԵՂՁ ԿՆՈՋ ԵՐԳԸ»

«Զրառեղծ կնոջ երգը», ինչպես հեղինակն է նշում իր երկերի ցուցակում, հորինված է 1895 թվին: Հորինման վայրի մասին տեղեկություններ չկան, սակայն պետք է ենթադրել, որ գրված է Կախովկայում (Դնեպրի ափին) — կոմպոզիտորի ծննդավայրում, ուր այդ տարիներին սովորաբար ամառն անց էր կացնում Սպենդիարովների ընտանիքը: Կոմպոզիտորը մեծապես օգտվում էր հար գրադարանից, որտեղ կար 1860 թվին հրատարակված Ա. Ի. Պոգոլինսկու (1806—1886) երկերի լրիվ ժողովածուն: Պահպանվել է կոմպոզիտորի դրած նշանաբերիկը այն էջի վրա, ուր տպագրված է «Զրառեղծ կնոջ երգը» բանաստեղծությունը (1830 թվի անավարտ պատճեն):

Հրապարակվում է առաջին անգամ՝ ինքնագրի պատճենից:

Զանգված է կոմպոզիտորի քրոջը՝ Լիզային:

5. «ԻՆՁՈՒ—ԵՍ ԶԳԻՏԵՄ»

Պահպանված ինքնագիրն ունի հետևյալ հեղինակային մակագրությունը. «Մոսկվա, 1895 թիվ» և նշված է որպես օր. 24: Ինքնագիրն ունի հեղինակի ձեռագրել արված բազմաթիվ ուղղումներ, մասնավորապես չընդգրկված է ներածության չորս տառեր և վերջաբանի երեք տառեր:

Հրապարակվում է առաջին անգամ՝ ինքնագրի պատճենով:

Զանգված է երգիչ Ս(երգեյ) Ի(վանովիչ) Նվլախովին (բարիտոն), որ այս «արիադայի» առաջին կատարողն է 1895 թ. մարտի 18-ին Մոսկվայի Պատմական բանգարանի լսարանում տեղի ունեցած՝ Լ. Ա. Մեյի հիշատակին նվիրված գրական-երաժշտական երեկույթում:

6. «ԳԻՇԵՐՆ ՆՈՒՑՆ...»

Ռոմանս ձայնի համար՝ չուրակի և դաշնամուրի նվագակցությամբ: Թվագրված է 1895:

Հրապարակվում է առաջին անգամ՝ ինքնագրի պատճենով:

Հորինման վայրը չի նշված:

Ինչպես երևում է պահպանված ծրագրերից՝ այս ռոմանսը հանախ է կատարվել, ըստ որում հեղինակը հանդես է եկել որպես չուրակի պարտիան կատարող:

Զանգված է էդվարդ Գրիգորևիչ Մուրգանովին:

7. «Օ՛, ՎԱՐԴ, ԶԱՀԵԼ ԻՄ ՕՐԵՐԻ»

Հորինման ճշգրիտ թվականն անհայտ է: Կոմպոզիտորի դստեր՝ Մ. Ա. Սպենդիարովայի հիշողությամբ այս ռոմանսը գրված է Թեոդոսիայում՝ 1922 թվի վերջին կամ 1923 թվի սկզբներին, Սակայն ուշադրությամբ ծանոթանալով սույն երկին՝ հանգում ենք այն եզրակացության, որ ռոմանսը գրված է շատ ավելի առաջ՝ ըստ ամենայնի ստեղծագործությունն սկզբնական շրջանում, այսինքն 1895 թվից ոչ ոչ: Ամենայն հավանականությամբ կոմպոզիտորը վերսկիզբով շրջանում (1922—1923) հիշողությամբ վերաբանադրել է վաղուց հորինած իր ռոմանսը:

Հրապարակվում է առաջին անգամ՝ ինքնագրերից:

Տեքստի հեղինակը հայտնի չէ:

8. «ԵՎ ԽՈՐՆ Է՞Ր ՍԵՐԸ ՆՐԱՆՑ» Op. 1, № 2

Ներկա հրատարակության №№ 8, 9, 10, 11 ռոմանսներն առաջին անգամ լույս է ընծայել Վ. Բևտեկ հրատարակչությունը՝ մի տետրով, որպես op. 1, հետևյալ վերադրությամբ. «Զոռն ռոմանս մի ձայնի համար՝ դաշնամուրի նվագակցությամբ»:

«Ցենզ. բույլետով. 1899 թ. ապրիլի 14, Պետերբուրգ»:

Օրս-ի չորս ռոմանսն էլ ձևավորված են «Թղթոս հիշատակին»:

«Եվ խորն էր սերը նրանց» ռոմանսը թվագրված է 1895:

Բնագրում ռոմանսը գրված է բարձր ձայնի համար. միջին ձայնի համար հեղինակը ռոմանսը վերաձայնագրել է B-dur-ում:

9. «ԵՐԱԶԵԼ ԵՄ ՔՈ ՍԵՐԸ, ՀՈԴԻՍ ԻՄ, ՀԱՃԱՆ» Op. 1, № 2

Հորինման թվականը 1898:

10. «Ա՛Յ ՎԱՐԴ» Op. 1, № 3

«Վարդին» կամ «Ա՛յ վարդ» ռոմանսը հորինված է 1894 թվի դեկտեմբերին, Մոսկվայում, երբ կոմպոզիտորն առաջին անգամ հանդիպեց Ալեքսանդր Մատուրյանին, որը բարեկամների մտերմական մի շրջանակում կարողաց իր ուտանովորը՝ Տագսովելով այդ բանաստեղծությամբ՝ կոմպոզիտորը շուտով հեղինակեց այս ռոմանսը, որ մտավ առաջին հրատարակության մեջ «Արևելյան ռոմանս» վերնագրով:

Հետագայում կոմպոզիտորը ռոմանսը գործիքավորել է ձայնի համար՝ օրկեստրի նվագակցությամբ (պարտիտուրան վերականգնվել է ըստ պահպանված օրկեստրային ձայների):

Ներկորդ հրատարակությունը, որ ամսամբ պատրաստել էր հեղինակը մանվանից քիչ առաջ, տպագրել է Հայպետերատի երաժշտական բաժինը Մոսկվայում, 1929-ին: Այդ հրատարակությունը հեղինակը լրացրել է երկրորդ կուպլետով և խմբագրական աննշան ուղղումներ է մտցրել դաշնամուրի նվագակցության մեջ:

Ռուսերեն բարձրանությունը կատարել է կոմպոզիտորը:

Հրատարակվում է 1929 թվի երկրորդ հրատարակարյունից, անփոփոխ՝ չհաշվելով տեխնիկական ուղղումները:

11. «ՆՆՁԵԼ Է ՆԱ ՔԱՂՅՐ՝ ՈՒ ԱՆՈՒՇ ՕՐՈՅՔՈՒՄ» Օր. 1, № 4

Հորինման թվականը 1899:

Առաջին հրատարակարյուն մեջ առմանը տպագրված է a-moll-ով. h-moll տանայնարյունը, որ ավելի հարմար է կատարման համար, ինչպես և դաշնամուրի պարտիայի մեջ արված խմբագրական զգալի ուղղումները վերցված են կոմպոզիտորի հետագա ձեռագրից:

12. «ՆԱՑԻՐ, ԼՈՎ ԱՎԵՐ ՄԻ ԱՄԲՈՅ Է...» Օր. 5, № 1

«Զարս առմանս մեկ ձայնի համար՝ դաշնամուրի նվագակցարյամբ», որ մտել են opus 5-ի մեջ. առմանների երկրորդ շարքն են, որ հրատարակել է Վ. Բեսսել հրատարակարյունը մի տետրով և առանձին համարներով: «Յենգ. րալյատով. 1901 թ. հուլիսի 5-ին, Պետերբուրգ»:

Ռումանները ձոնված են կոմպոզիտորի կնոջը՝ Վարվարա Լեոնիդովնա Սպենդիարովային:

«Նայիր, լսկ ավեր մի ամբողջ է...» առմանը գրված է 1900 թվին, Ա. Սպենդիարովի գիմնադիտական ընկեր Ս. Բրուսսի խոսքերով:

13. «ԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ՕՐՈՐՈՅԻ ԽՐԳ» Օր. 5, № 2

Երգը գրված է 1900 թվին, Ռաֆայել Պատկանյանի համբաժանոր «Արի՛, իմ սոխակ» բանաստեղծարյան խոսքերով: Ռուսերեն տեքստի նեղիմակ պետք է համարել կոմպոզիտորին:

Հետագայում կոմպոզիտորն ուղեցել է այս երգին օրկեստրային նվագակցարյուն գրել, սակայն իր դիտավորարյունը չի իրագործել: Պանպանվել է օրկեստրային պարտիաների լսկ մի բանի ուրվագիծ:

14. «ԱՂ, ՍՊԱՍՈՒՄ Է ՔԵԶ ՀԱՄԲՈՒՅՐՍ» Օր. 5, № 3

Ռումանը թվարկված է 1901:

15. «ԴԱՆԴԱՂ ԻՋՆՈՒՄ Է ԻՐԻՆՈՒՆԸ» Օր. 5, № 4

Ռուման-նուկայունը հորինված է 1901 թվին:

16. «ԹԱԹԱՐԱԿԱՆ ԵՐԳ»

«Թարարական երգը» հորինված է 1902 թվին և առաջին անգամ հրատարակել է Վ. Բեսսելը՝ առանց նշելու opus-ը:

«Թարարական երգի» եղանակը Ղրիմի է՝ ժողովրդական: Խաբը նեղիմակել է կոմպոզիտորը՝ Լուս Ա. Պուշկինի («Բալադիսարայի շատրվանից» վերցված սողերի ազատ վերաշարադրում):

Ինչպես հայտնի է՝ այս երգը օրկեստրային վարիանտով մտնում է Ղրիմի Էսիզներին առաջին շարքի մեջ որպես երկրորդ մաս՝ «Էլեգիական երգ» վերնագրով:

Երկերի մի ցուցակում երգը նշանակված է որպես օր. 17, մինչդեռ «Ղրիմի Էսիզները» հրատարակված են որպես օր. 9:

17. «ԶԿՆՈՐՄՆ ՈՒ ՖԵՅԱՆ» Օր. 7

«Զկնորսն ու փեյան» բալլադ է բասի համար՝ օրկեստրի նվագակցարյամբ: 1902 թվի սկզբին Օլեկզում (Յալթայից ոչ հեռու) տեղի ունեցավ սյուրետարական մեծ գրող Մ. Դորկու և Ա. Սպենդիարովի առաջին հանդիպումը: Դորկին կարդաց կոմպոզիտորին իր «Զկնորսն ու փեյան» պոեմը: Կոմպոզիտորը սուգորվելով Դորկու բանաստեղծարյամբ ու նրա նեղ ունեցած հանդիպումներով (որի հետ նա հետագայում բարեկամական հարաբերություններ պահպանեց), հենց նույն տարին էլ գրեց բալլադը և ձոնեց տեքստի հեղինակին:

Բալլադը տպագրել է Վ. Բեսսելը («Յենգ. րալյատով. 1902 թվի հունիսի 27-ին, Պետերբուրգ») պարտիատուրայով ու կլավիրով:

Ներկա խմբագրությունը պարունակում է հետագա ուղղումները, որ արել է կոմպոզիտորը պարտիտուրայի ու կլավիրի մեջ:

Խմբագիրը դաշնամուրային պարտիան տեղ-տեղ շարադրել է՝ ըստ պարտիտուրայի հեղինակային հետագա խմբագրությամբ:

Տես	էջ	69,	տող	2,	տակտ	1
»	70	»	2	»	1	
»	71	»	1	»	3	
»	71	»	2	»	1	
»	72	»	3	»	1	
»	74	»	1	»	2	
»	74	»	2	»	3 և 4	
»	74	»	3	»	2 և 3	
»	75	»	2	»	1 և 4	
»	75	»	3	»	4	
»	76	»	2	»	4	
»	76	»	3	»	3	
»	79	»	3	»	1, 2 և 4	

«Զվնորսն ու փեյսն» վերջնական խմբագրությամբ լույս է տեսնում առաջին անգամ:

18. «Ս Պ Ա Ս Ո Ւ Մ»

«Սպասում» արիթմոն՝ միջին ձայնի համար, դաշնամուրի նվագակցությամբ՝ հորինված է Յալթայում, 1904 թվի ապրիլի 8—10-ին՝ Ա. Գուլենիշև-Կուտուզովի խոսքերով:

Հրապարակվում է առաջին անգամ՝ ինքնագրի պատմենից, խմբագրի ընդհանուր ուղղումներով:

«Սպասումը» գործիքավորել է կոմպոզիտորը ձայնի համար՝ օրկեստրով, և ինչպես երևում է պարտիտուրայի վրա հղած նշումներից՝ այս գործը համալս է կատարվել:

19. «ՕՁԻՄԱՆԴԻԱ» Օր. 11, № 1

Երկու ռոմանս ցածր կամ միջին ձայնի համար՝ հրատարակված են որպես օր. 11, Պ. Յուրգենսոնի կողմից, 1908 թվին, «Բրոջս հիշատակին» մականգրությամբ:

«Օգիմանդիա» ռոմանսը գրված է 1904 թվին:

Երաժշտական տեխնիկայի մանրակրկիտ կերպով բաղդատված է պարտիտուրայի ինքնագրի հետ, որ գրել է Ալ. Սյեմնդիարովը կլամբի վերջին տարիներին:

Ըստ պարտիտուրայի էլ վսկալ պարտիան գրված է փա բանալիով:

Ներկա խմբագրությամբ «Օգիմանդիան» հրատարակվում է առաջին անգամ:

20. «ԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ԼԵԳԵՆԴ» Օր. 11, № 2

«Արեւելան լեգենդը» հորինված է 1906 թվին:

Ինչպես նախորդ ռոմանսը՝ նրա վսկալ պարտիան էլ խմբագիրը շարադրել է փա բանալիով:

99-րդ էջում, վսկալ տողում մտեր նստանշաններով ցույց է տրված այն վարիանտը, որ ավելացրել է հեղինակն իր ձեռքով 1908 թվին տպագրված օրինակի վրա:

21. «Լ Ո Ւ Ս Ն Ի Ն» Օր. 13, № 1

«Զորս ռոմանս» օր. 13 հրատարակել է Պ. Յուրգենսոնը առանձին համարներով: Զորս ռոմանսն էլ կրում են 1906 թվականը: «Լուսնին» ռոմանսի պահպանված ձեռագիր օրինակից երևում է, որ նրանից է փորագրվել ռոմանսի առաջին հրատարակությունը:

Երկրորդ հրատարակության մեջ դաշնամուրի պարտիայում՝ հեղինակը մտցրել է մի շարք էական փոփոխություններ:

Ներկա հրատարակության մեջ ամբողջովին բերվում է Պ. Յուրգենսոնի երկրորդ հրատարակությունը:

Ռումանսը ձևավորվում է Պետերբուրգի բեմի օպերային նշանավոր արտիստների նվագեմիա Կոնստանտինովնա Մրավինային:

22. «ԵՆԴԱՅԻՐ, ՈՎ ՍԻՐՏ—ՍՈՆԱԿ ԻՄ» Օր. 13, № 2

«Ենդացի»-ը, ով սիրտ-սոխակ իմ՝ Ռումանսը բաղդատվում է ինքնագրի հետ:
Ձևավորվում է Ե. Կ. Մրավինային:

23. «ԹԵ ՏԵՄՆՈՒՄ ԵՄ ԺՊԻՏԸ ԵՄ ՔՈՍ» Օր. 13, № 3

Պ. Յուրգենսոնի հրատարակչությունից տպագրվող այս Ռումանսի մեջ խմբագիրը մտքով է այն հեղինակային ուղղումները, որ հայտարարել է առաջին հրատարակչության սրբագրական բերքիցում և ինքնագրի մեջ:

Ռումանսը ձևավորվում է կոմպոզիտորի բարեկամ Ալեքսանդր Գերասիմովիչ Մելիքենցովին:

24. «ՀԱՅԸՆԻ ԵՐԳԸ» Օր. 13, № 4

«Հաճողի երգը» («Զով անուշ իմ») անիոֆոս արտատպվում է Պ. Յուրգենսոնի հրատարակչությունից:
Ձևավորվում է Ա. Գ. Մելիքենցովին:

25. «ԲԵԴԱ ՔԱՐՈՋԻԶԸ» Օր. 19

«Բեդա քարոջի» լեզենդը գրվում է կոմպոզիտորի կամ մեցցո-սոպրանոյի համար օրկեստրի նվագակցությամբ, 1907 թվին, Յա. Պոլոնսկու հայտնի բաժնատեղծության խոսքերով և տպագրվում է 1909 թ. Լայպցիգում՝ Մ. Բեյլանի հրատարակչական տան կողմից:

Լեզենդը ձևավորվում է Մոսկվայի օպերային արտիստների նվագեմիա Իվանովնա Զրուևային:

Ներկա հրատարակչությունը բաղդատվում է տպագրված պարտիտուրայի հետ և տպագրվում է ամբողջովին՝ առանց Մ. Բեյլանի հրատարակչության վրա որևէ ուղղում կատարելու:

Ինքնագիրը չի պահպանվել:

26. «ՇԱՄԻՐԱՄԻ ԱՐԻԱՆ»

«Շամիրամի արիան» մի հատված է Սպենդիարովի մտեղացած օպերայից՝ ըստ Տեֆֆի «Զոհարայի կեսօրը» լեզենդի: Արիան հորինվում է 1909 թվին:

Ինչպես երևում է պահպանված նյութերից՝ կոմպոզիտորը զգալի փոփոխումների է ենթարկել տեքստը:

Կոմպոզիտորի արխիվում պահպանվել են արիայի առաջին մասի (էջ 134—136) մատիտով ձեռագիրը և տպագրության հավանականություն ունեցող վերջին մասի (էջ 137—140) օտարակցերը:

27. «Ա Լ—Ձ Ա Մ Ա Ս Տ» Օր. 22, № 1

Զորս երգ՝ «Արևելյան երգեր» օր. 22 վերնագրով՝ հրատարակել է Պ. Յուրգենսոնը (Մոսկվա), Զորս երգն էլ հորինվում են 1910 թվին:

«Ալ-Ջամաստ»-ը նախապես ենթադրվել է սարկունի Զեքիայի ներդրովի երգ «Շամիրամ» օպերայում ըստ Տեֆֆի «Զոհարայի կեսօրը» լեզենդի:

Ինչպես հայտնի է, Սպենդիարովը հենց այդ ժամանակ հրաժարվել է այդ սյուժեով օպերա գրելու մտքից:

Ներկա հրատարակչությունը բաղդատվում է ինքնագրի և պարտիտուրայի հետ. պարտիտուրան վերահանգցվում է պահպանված օրկեստրային ձայներից:

Երգը ձևավորվում է Օլգա Նիկոլաևնա Կաչալովային:

28. «ՄԻ՝ ԼԱՐ, ԲԼՅՈՒԼ...»

Պ. Յուրգենսոնի առաջին հրատարակչության մեջ այս երգը վերնագրվում է «Հայկական երգ»: Եղանակը ժողովրդական է: Ձևավորվում է տեքստի հեղինակ Ալ. Մատուրյանին:

Տեքստի ուղղորդումները քաղցամանությունը կատարել Ա. Սպենդիարովը:

29. «Հ Ա Ֆ Ը Զ Ի Յ» Օր. 22, № 3

«Հափրդից» երգը գրված է Սպենդիարովի մերձավոր բարեկամ, կոմպոզիտոր և սիրող բանաստեղծ Ն. Ռաչինսկու խոսքերով:

Զոնված է Կամիլլա Ալբերտովնա հորվարին:

Ներկա հրատարակությունը բաղդատված է բնագրի հետ:

30. «Ա Յ Շ Ե» Օր. 22, № 4

«Այշ»-ն Ղրիմի ժողովրդական մի երգի մշակումն է: Ռուսերեն տեխաք կոմպոզիտորինն է:

Երգը ձոնված է Մարիա Ալբերտովնա Զերեպինային:

Այս երգի օրկեստրային մշակումը Սպենդիարովը նկատի էր առել որպես «Ղրիմի էսֆրաների» երկրորդ շարքի համարներից մեկը: Օրկեստրի համար գրված է A-dur-ում:

Ներկա հրատարակությունը բաղդատված է բնագրի հետ:

31. «ԱՅՆՏԵՂ, ԱՅՆՏԵՂ, ԴԵՊ ՎԵՀ ԱՅՆ ԴԱՇՏԸ» Օր. 24

Երգը գրված է և լույս է տեսել 1914 թվին Պ. Յուրգենսոնի հրատարակությամբ:

Սպենդիարովն այս երգին կցել է հետևյալ բառերը. «Խոսքերը գրված են Խաչատուր Արուսյանի «Վերջ Հայաստանի»-ի վերջաբանի անմիջական ազդեցության ներքո»:

Ներկա հրատարակությունը բաղդատված է պարտիտուրայի ինֆնագրի հետ:

Այս հերոսական երգի անունը հեղինակը բազմիցս փոխել է. «Հերոսի հիշատակին», «Ազատության գերեզմանը», «Մոռացված շիրիմներ», «Հերոսի հետերով» և վերջապես «Այնտեղ, այնտեղ, դեպ Վեն այն դաշտը»:

32. «ՓՐՈՐՈՑԻ ԵՐԴԸ» Օր. 25, № 1

Երկու երգ՝ օր. 25 գրված են ձայնի համար՝ օրկեստրի նվագակցությամբ, 1915 թվին և առաջին անգամ հրատարակված են 1929 թվին՝ Հայպետերատի երաժշտական բաժնի կողմից՝ «Ղրիմի բարբարների երկու երգ» կլավիրով ու պարտիտուրայով՝ վերադրությամբ:

«Փրորոցի», ինչպես և հաջորդ «Պարի» երգերը Ղրիմի բարբարների երգերի ազատ մշակումն են:

Երկուսի ուսերեն տեխաք պատկանում է կոմպոզիտորին:

33. «Պ Ա Բ Ի Ե Բ Գ» Օր. 25, № 2

Տեխաքային աննշան փոփոխություններ են մտցված ըստ 1939 թվի հրատարակության (Մոսկվա, Մուզգիզ):

34. «ԱՌ ՀԱՅԱՍՏԱՆ» Օր. 27

«Առ Հայաստան» համերգային արիան՝ բարիտոնի համար՝ գրված է 1915 թվին, Հովհաննես Հովհաննիսյանի տեխաքով: Արիան հորինելիս կոմպոզիտորն շատագործել է Կ. Բալմոնտի ուսերեն բարգմանությունը: Հայերեն հրատարակության համար հարկ եղան բանաստեղծական կառուցվածքի որոշ փոփոխություններ, որ և կատարել է Տ. Հախումյանը:

Բնագրում «Առ Հայաստան» երգը գրված է ձայնի համար՝ օրկեստրի նվագակցությամբ:

Հրատարակվում է առաջին անգամ՝ կլավիրի ինֆնագրից:

35. «ԱՌ ՍԻՐՈՒՀԻՍ»

Հայ ժողովրդական «Առ սիրուհի» երգը գրված է 1916 թվին, զործիքավորված և վերջնականապես խմբագրված է 1917-ին:

Ռուսերեն տեխաքն ամենայն հավանականությամբ Սպենդիարովինն է:

Զեռագրի մեջ կլավիրը f-moll է, իսկ պարտիտուրան fis-moll:

Բոլոր ուղղումները կատարված են ըստ պարտիտուրայի մեջ հեղինակի արած ուղղումների և պահպանված ձեռագիր կլավիրի օրինակի:

36. «ՀԱՅՐԵՆԻ ԵՐԿԻՐ ԻՄ»

Պահպանված նյութերից երևում է, որ Ղրիմի ժողովրդական այս երգը գրել է առել Ա. Կոնչևսկին՝ Մանուկ Ռաֆարովի երգածից՝ Բախչիսարայում, 1924 թ. զարմանք: Երգը ներդաշնակել է Ա. Սպենդիարովը Մուղակում՝ 1924 թ. օգոստոսի 5-ին: Ինքնագիրը վերնագիր չունի, այն դրել է խմբագիրը:

Ռուսերեն տեքստի վերամշակումը, ինչպես և հայերեն տեքստի շարադրումը կատարել է Տ. Հախումյանը: Հրապարակվում է առաջին անգամ՝ ինքնագրի պատճենից:

37. «Է Լ Մ Ա Ս» և

38. «Ս Ա Ր Ի Կ Ե Ռ Ա Ս»

Ղրիմի բարբարոսների այս երկու երգը՝ «Էլմաս» և «Սարի կեռաս» (Մուղակ, 1924 թ. ապրիլ) ազատ մշակումն են Ղրիմի ժողովրդական երգերի՝ միջին ձայնի համար, լարային ուժեղ կվարտետի նվագակցությամբ (առաջին ջութակներ, երկրորդ ջութակներ, ալտեր և բավջութակներ): Հեղինակն էլ գրել է երգերի կլավիրը:

Ռուսերեն տեքստը պատկանում է կոմպոզիտորի դստեր՝ Տ. Ա. Սպենդիարովային: Երգերն առաջին անգամ հրատարակված են 1938 թվին (Մոսկվա, Մուզգիզ):

Ներկա հրատարակության համար ելմբ են ծառայել Ռ. Մելիքյանի անվան երաժշտական գիտահետազոտական կաթինետում պահվող Ա. Սպենդիարովի արխիվի նյութերը:

39. «ՂԱՐԻՐ ԲՂԲՈՒԼ...»

«Ղարիր բլբուլ» երգը (Սալար-Նովայի երգերից) գրված է ձայնի համար՝ օրկեստրի նվագակցությամբ, 1925 թ. երևանում: Երգն առաջին անգամ հրատարակված է 1931 թ. Հայաստանի երաժշտական բաժնի կողմից՝ կլավիրով և պարտիտուրով:

Կլավիրի և պարտիտուրայի ինքնագրերը չեն պահպանվել:

Պարտիտուրան կազմել է պրոֆ. Ա. Տեր-Ղևոնդյանը՝ ըստ օրկեստրային պարտիաների, իսկ կլավիրը կազմել է խմբագիրը:

Խմբագիրն աննշան փոփոխություն է մտցրել ներկա հրատարակության դաշնամուրի պարտիայի շարադրման մեջ և նշտել դինամիկ նրբերանգները:

40. «ՅԱԳՈՅԻ ԵՐԳԸ»

1926 թվին երևանի Պետական Դրամատիկ բաղնիքի (Դ. Սուցդուկյանի անվան Պետրատրոն) պատվերով Ա. Սպենդիարովը գրել է երաժշտական համադրներ Շեքսպիրի «Օթելլո» ողբերգության համար, որոնցից է Յագոյի սույն փոփոխ երգը:

Երգը ապագրվում է առաջին անգամ՝ ձեռագրից:

ОБЩИЕ ПРИМЕЧАНИЯ

1. „ОЧАРОВАН ТВОЕЮ КРАСОЮ“

Романс сочинен в годы окончания гимназии. На обложке печатного экземпляра рукой автора справа приписано: „Соч. прибл. в 1888 или 1889 г. в Симферополе“, а слева „ор. 1“. Издано у Зейнганга в Москве. „Ценз. разр. 13 февраля 1892 г. г. Москва“. Автограф не сохранился.

Автор текста П. Козлов—современник Спендиарова.

Посвящается Е. А. А. (инициалы расшифровать не удалось).

2. „НЕТ ВОПРОСОВ ДАВНО“

Романс относится к студенческим годам, он сочинен в 1892 г. в г. Москве. Окончательная редакция помечена автором 3 апреля 1894 г. В первоначальной редакции романс изписан в E-dur. Печатается впервые с копии автографа.

Автор текста В. С. Соловьев (родился 1853 г.—ум. в 1900 г.)—известный философ—публицист и поэт.

Романс посвящен В. А. Эберле, близкой знакомой Спендиарова в студенческие годы.

3. „ТЫ СВЕТ ДУШИ МОЕЙ“

Романс сочинен в 1892 г. в г. Москве. Первоначальный набросок сделан в F-dur. В автографе рукой автора приписано: „Записано в окончательной редакции 27 апреля 1894 г.“.

Публикуется впервые с копии автографа.

Автор текста неизвестен, также как не удалось найти сведения о певце С. Х. Спазарове, которому посвящена серенада.

4. „ПЕСНЯ УТОПЛЕННИЦЫ“

„Песня утопленницы“ сочинена, как указано автором в списке своих произведений, в 1895 г. Сведений о месте сочинения нет. Одиозко, надо предполагать, что песня сочинена в Каховке (на Днепре)—родине композитора, где обычно в те годы проводила лето семья Спендиаровых. Композитор широко пользовался библиотекой отца, где имелось полное собрание сочинений А. И. Подолинского (1806 г.—1886 г.), изданное в 1860 г. Сохранилась вложенная композитором закладка к странице, где напечатано стихотворение „Песня утопленницы“ (из неоконченной поэмы 1830 г.).

Публикуется впервые с копии автографа.

Посвящается сестре композитора Лизе.

5. „НЕ ЗНАЮ ОТЧЕГО“

Сохранившийся автограф имеет авторскую надпись: „Москва 1895 год“ и помечен ор. 24. В автографе много поправок, внесенных рукой автора, в частности зачеркнуты четыре такта вступления и три такта заключения.

Публикуется впервые с копии автографа.

Посвящается певцу Сергею Ивановичу Евлахову (баритон), первому исполнителю этого „ариозо“ на литературно-музыкальном вечере, посвященном памяти Л. А. Мея, 18-го марта 1895 г., в аудитории Исторического музея в Москве.

6. „ТАКАЯ Ж НОЧЬ“

Романс для голоса с сопровождением скрипки и фортепиано. Датирован 1895 г.

Публикуется впервые с копии автографа.

Место сочинения не указано.

Как видно из сохранившихся программ, романс этот часто исполнялся, при чем автор выступал в качестве исполнителя скрипичной партии.

Посвящается Эдуарду Григорьевичу Мурзаеву.

7. „О, РОЗА ЮНОСТИ МОЕЙ“

Точная дата сочинения неизвестна. По воспоминаниям дочери композитора М. А. Спендиаровой романс этот записан в Феодосии, в конце 1922 г. или в начале 1923 г. Однако внимательное знакомство с данным произведением приводит к выводу, что романс сочинен значительно раньше и должен быть отнесен к раннему периоду творчества, т. е. не позднее 1895 г. По всей вероятности, композитор в указанный период (1922—1923 г. г.) воспроизводил по памяти ранее сочиненный им романс.

Публикуется впервые с автографом.

Автор текста не установлен.

8. „ОНИ ЛЮБИЛИ ДРУГ ДРУГА“ Op. 1, № 1

Романсы №№ 8, 9, 10, 11 настоящего издания впервые были выпущены издательством В. Бессель, в одной тетради под op. 1 со следующим заголовком: „Четыре романса для одного голоса с сопровождением фортепиано“.

„Ценз. разр. 14 апреля 1899 г., Петербург“.

Все четыре романса op. 1 посвящены „Памяти моего брата“.

Романс „Они любили друг друга“ датирован 1895 г.

В оригинале романс написан для высокого голоса; для среднего голоса автором романс транспонирован в B-dur.

9. „О ЛЮБВИ ТВОЕЙ, ДРУГ МОЙ, Я ЧАСТО МЕЧТАЛ“ Op. 1, № 2.

Дата сочинения 1898 год.

10. „К РОЗЕ“ Op. 1, № 3

Романс „К розе“ или „Ай пард“ сочинен в декабре 1894 г. в Москве при первой встрече композитора с Александром Цатуряном, который в интимном кругу друзей прочел свои стихи. Увлеченный стихами композитор вскоре написал романс, который в первое издание вошел под названием „Восточный романс“.

Позже композитор инструментовал романс для голоса с оркестром. (Партитура восстановлена по сохранившимся оркестровым голосам).

Второе издание, лично подготовленное автором незадолго до смерти, напечатано Музыкальным сектором Госиздата Армении в Москве, в 1929 г. Это издание композитор дополнил вторым куплетом и внес в фортепианное сопровождение незначительные редакционные поправки.

Русский перевод сделан композитором. Публикуется со второго издания 1929 г. без изменений, не считая технических поправок.

11. „ОН СПАЛ РАЗМЕТАВШИСЬ В СВОЕЙ КОЛЫБЕЛИ“ Op. 1, № 4

Дата сочинения 1899 г.

В первом издании романс напечатан в a-moll. Тональность h-moll, более удобная для исполнения, равно как и значительные редакционные поправки в партии фортепиано, взяты из позднейшей рукописи композитора.

12. „ВЗГЛЯНИ, НА УСТУПЕ ВЫСОКОМ“ Op. 5, № 1

„Четыре романса для одного голоса с сопровождением фортепиано“, вошедшие в op. 5, являются второй серией романсов, опубликованных издательством В. Бесселя в одной тетради и отдельными номерами. „Ценз. разр. 5 июля 1901 г., Петербург“.

Романсы посвящены жене композитора Варваре Леонидовне Спендиаровой.

Романс „Взгляни, на уступе высоком“ написан в 1900 г. на слова С. Брунса, гимназического товарища А. Спендиарова.

13. ВОСТОЧНАЯ КОЛЫБЕЛЬНАЯ ПЕСНЬ“ Op. 5, № 2

Песнь написана в 1900 г. на широко распространенное в народе стихотворение армянского поэта Рафаэля Патканяна „Приди, мой соловей“. Автором русского текста следует считать композитора.

Позднее композитор имел намерение дать этой песне оркестровое сопровождение, однако намерения своего не осуществил. Сохранилось лишь несколько набросков оркестровых партий.

14. „Я-Б ТЕБЯ ПОЦЕЛОВАЛА“ Op. 5, № 3

Романс датирован 1901 годом.

15. „ЗАРЯ ЛЕНИВО ДОГОРАЕТ“ Op. 5, № 4

Романс-ноктюрн сочинен в 1901 году.

16. „ТАТАРСКАЯ ПЕСНЯ“

Год сочинения 1902-ой.

„Татарская песня“ впервые издана В. Бесселем, без указания opus'a.

Мелодия „Татарской песни“—крымская народная. Слова сочинены композитором по А. Пушкину (свободный пересказ стихов из „Бахчисарайского фонтана“).

Как известно, эта песня в оркестровом варианте входит в первую серию „Крымских эскизов“ (op. 9) в качестве второй части под названием „Элегическая песенка“.

В одном из списков сочинений, песня помечена ср. 17, тогда как „Крымские эскизы“ изданы под op. 9.

17. „РЫБАК И ФЕЯ“ Op. 7

„Рыбак и фея“—баллада для баса с сопровождением оркестра. В начале 1902 года в Олесе (неподалеку от Ялты) произошла первая встреча великого пролетарского писателя М. Горького с А. Спендиаровым. Горький прочел композитору свою поэму „Рыбак и фея“. Композитор, увлеченный стихами и встречами с Горьким, с которым впоследствии у него установились дружеские отношения, в том же году написал балладу и посвятил ее автору текста.

Баллада была напечатана В. Бесселем („Ценз. разр. 27 июня 1902 г., Петербург“), в партитуре и на клавиру.

Настоящая редакция содержит позднейшие поправки, внесенные композитором в партитуру и клавиру.

Местами фортепианная партия изложена редактором согласно последней авторской редакции партитуры.

См. страницу	69	строка	2	такт	1
"	70	"	2	"	1
"	71	"	1	"	3.
"	71	"	2	"	1
"	72	"	3	"	1
"	74	"	1	"	2
"	74	"	2	"	3 и 4
"	74	"	3	"	2 и 3
"	75	"	2	"	1 и 4
"	75	"	3	"	4
"	76	"	2	"	4
"	76	"	3	"	3
"	79	"	3	"	1, 2 и 3

В последней, окончательной редакции „Рыбак и фея“ публикуется впервые.

18. „В ОЖИДАНИИ“

Ариозо „В ожидании“ для среднего голоса с ф-п. сочинено в Ялте 8—10 апреля 1904 года на стихотворение А. Голенищева-Кутузова.

Публикуется впервые по копии автографа с общими поправками редактора.

„В ожидании“ инструментовано композитором для голоса с оркестром и, как видно из пометок в партитуре, произведение это неоднократно исполнялось.

19. „ОЗИМАНДИЯ“ Ор. 11, № 1

Два романса для низкого или среднего голоса изданы под ор. 11 П. Юргенсоном в 1908 г. и посвящены „памяти моей сестры“.

Романс „Озимандия“ написан в 1904 г.

Музыкальный текст тщательно сверен с автографом партитуры, написанной А. Спендиаровым в последние годы жизни.

В соответствии с партитурой вокальная партия изложена в басовом ключе.

В настоящей редакции „Озимандия“ публикуется впервые.

20. „ВОСТОЧНАЯ ЛЕГЕНДА“ Ор. 11, № 2

„Восточная легенда“ сочинена в 1906 г. Также как и первый романс этогоopus'a, вокальная партия изложена редактором в басовом ключе.

На странице 99 в вокальной строчке мелким шрифтом указан вариант, вписанный рукой автора в печатном экземпляре 1908 г.

21. „К ЛУНЕ“ Ор. 13, № 1

„Четыре романса“ ор. 13 изданы П. Юргенсоном отдельными номерами. Все четыре романса датированы 1906 г. По сохранившемуся рукописному экземпляру романса „К луне“ видно, что с него гравировалось первое издание романса.

Во второе издание автор внес ряд существенных изменений, коснувшихся фортепианной партии.

В настоящем издании воспроизводится полностью второе издание П. Юргенсона.

Романс посвящен Евгении Константиновне Мравиной, знаменитой оперной артистке Петербургской сцены.

22. „ВЕСЕЛИСЬ, О СЕРДЦЕ ПТИЧКА“ Ор. 13, № 2

Романс „Веселись, о сердце птичка“, сверен с автографом.

Романс посвящен Е. К. Мравиной.

23. „ТОЛЬКО ВСТРЕЧУ УЛЫБКУ ТВОЮ“ Ор. 13, № 3

В этот романс, печатаемый по изданию П. Юргенсона, нами внесены авторские поправки, обнаруженные в корректурном оттиске первого издания и в автографе.

Романс посвящается Александру Герасимовичу Меликенцову, другу композитора.

24. „ПЕСНЬ ГАФИЗА“ Ор. 13, № 4

„Песнь Гафиза“ („Ветер нежный“) воспроизводится полностью с издания П. Юргенсона.

Песнь посвящена А. Г. Меликенцову.

25. „БЭ́ДА—ПРОПОЗЕДНИК“ Ор. 19

Легенда для контральто или меццо-сопрано с сопровождением оркестра „Бэ́да—проповедник“, написана в 1907 г. на известное стихотворение Я. Полонского и напечатана в 1909 г. в Лейпциге издательской фирмой М. Беляева.

Легенда посвящена оперной артистке Московской сцены Евгении Ивановне Збруевой.

Настоящее издание сверено с печатной партитурой и воспроизводится полностью, без каких-либо поправок с издания М. Беляева.

Автограф не сохранился.

26. „АРИЯ ШАМИРАМ“

„Ария Шамирам“ (Смирамиды) является отрывком из задуманной Спендиаровым оперы по легенде Тэффи „Полдень Зохары“. Сочинение арии относится к 1909 г.

Как видно из сохранившихся материалов, текст подвергся значительным изменениям со стороны композитора.

В архиве композитора сохранились карандашная рукопись первой части арии (стр. 134—136) и оттиски последней части (стр. 137—140), предполагавшейся к изданию.

27. „АЛЬ ДЖАМАСТ“ Ор. 22, № 1

Четыре песни под названием „Восточные песни“ ор. 22 изданы П. Юргенсоном (Москва). Все четыре песни сочинены в 1910 г.

Песня „Аль Джамаст“ первоначально предполагалась в качестве вставной песни рабыни Зебиба из оперы „Шамирам“ по легенде „Полдень Зохары“ Тэффи.

Как известно, Спендиаров тогда же отказался от мысли писать оперу на этот сюжет.

Настоящее издание сверено с автографом и с партитурой, восстановленной по сохранившимся оркестровым голосам.

Песнь посвящена Ольге Николаевне Качаловой.

28. „МИ ЛАР БЛБУЛ“ Ор. 22, № 2

В первом издании П. Юргенсона эта песнь озаглавлена „Армянская песня“. Напев народный. Посвящена автору текста Александру Цатуряну.

Русский перевод текста принадлежит А. Спендиарову.

29. „ИЗ ГАФИЗА“ Ор. 22, № 3

Песнь „Из Гафиза“ написана на слова Н. Рачинского, близкого друга Спендиарова, композитора и поэта-любителя.

Посвящается песнь Камилле Альбертовне Хорват.

Настоящее издание сверено с оригиналом.

30. „А Й Ш Э“ Op. 22, № 4

„Айшэ“ является обработкой крымской народной песни. Русский текст принадлежит композитору.

Песнь посвящается Марии Альбертовне Черепиной.

Оркестровая обработка этой песни намечалась Спендиаровым, как один из номеров второй серии „Крымских эскизов“. Для оркестра написана в A-dur.

Настоящее издание сверено с оригиналом.

31. „ТУДА, ТУДА—НА ПОЛЕ ЧЕСТИ“ Op. 24

Сочинена песня в 1914 г. и в том же году была опубликована в издательстве П. Юргенсона.

Этой песне Спендиаров предпослал следующие строки: „Слова навеяны автору эпилогом романа Хачатура Абовяна „Раны Армении“.

Настоящее издание сверено с автографом партитуры.

Название этой героической песни автор неоднократно менял: „Памяти героя“, „Могила Агаси“, „Забытые могилы“, „По стопам героя“ и, наконец, — „Туда, туда—на поле чести“.

32. „КОЛЫБЕЛЬНАЯ“ Op. 25, № 1

Две песни op. 25 написаны для голоса с оркестром в 1915 г. и впервые опубликованы в 1929 г. Музыкальным Издательством Советской Армении под общим названием „Две песни крымских татар“ в клавире и партитуре.

„Колыбельная“, также, как и следующая песня „Плясовая“, являются свободной обработкой песен крымских татар.

Русский текст обеих песен принадлежит композитору.

33. „ПЛЯСОВАЯ“ Op. 25, № 2

Незначительные текстовые изменения внесены по изданию 1939 года (Москва, Музгиз).

34. „К АРМЕНИИ“ Op. 27

„К Армении“—концертная ария для баритона сочинена в 1915 г. по тексту Ованеса Ованесяна (Иоаннисяна). При сочинении арии композитор пользовался русским переводом К. Бальмонта. Для армянского издания потребовались определенные изменения в структуре поэтического произведения, каковые сделаны Т. Ахумяном.

В оригинале ария „К Армении“ написана для голоса с сопровождением оркестра.

Публикуется впервые с автографа клавир.

35. „К ВОЗЛЮБЛЕННОЙ“

„К возлюбленной“ (армянская народная песня) сочинена в 1916 г., инструментована и окончательно отредактирована в 1917 г.

Русский текст, по всей вероятности, принадлежит А. Спендиарову.

Клавир в рукописи в f-moll, а партитура в рукописи в fis-moll.

Все исправления внесены на основании поправок автора в партитуре и в сохранившемся экземпляре рукописного клавир.

36. „КРАЙ МОЙ РОДИМЫЙ“

По сохранившимся материалам видно, что запись крымской народной песни произведена А. Конченским с напева Мамута Рафатова в Бахчисарае весной 1924 г. Гармонизована песня А. Спендиаровым в Судак 5 августа 1924 года. Название, отсутствующее в автографе, дано редактором.

Переработка русского текста, также как и армянский текст, принадлежат Т. Ахумяну. Публикуется впервые с копии автографа.

37. „ЭЛЬМАС“ и

38. „ЛЕСНОЙ КИЗИЛ—УСТА ТВОИ“

Две песни крымских татар „Эльмас“ и „Лесной кизил—уста твой“ (Судак—апрель 1924 г.) являются свободной обработкой крымских народных песен, для среднего голоса с сопровождением усиленного струнного квартета (скрипки 1-е, скрипки 2-ые, альты и виолончели). Автором же сделан и клавир песен.

Русский текст принадлежит дочери композитора Т. А. Спендиаровой. Впервые песни опубликованы в 1938 г. (Москва, Музгиз).

В основу настоящей редакции взяты материалы, хранящиеся в архиве А. Спендиарова при Музыкальном научно-исследовательском кабинете им. Ром. Меликяна, Ереван.

39. „ГАРИБ БАБУЛ“

Песня „Гариб бабул“ (из песен Саят-Новы) написана для голоса с оркестром в 1925 г. в Ереване. Впервые песня опубликована в 1931 г. Музыкальным Издательством Армянской ССР в клавире и в партитуре.

Автографы клавира и партитуры не сохранились.

Партитура составлена по оркестровым партиям проф. А. Г. Тер-Гезондяном, а клавир составлен редактором.

В настоящее издание редактором внесены незначительные изменения в изложение партии фортепиано и уточнены динамические оттенки.

40. „ПЕСНЬ ЯГО“

В 1926 г., по заказу Государственного драматического театра в Ереване (Гос театр им. Г. Сундукяна) А. Спендиаровым написаны музыкальные номера к трагедии „Отелло“ Шекспира, в число которых входит коротенькая песня Яго.

Песня публикуется впервые по рукописи.

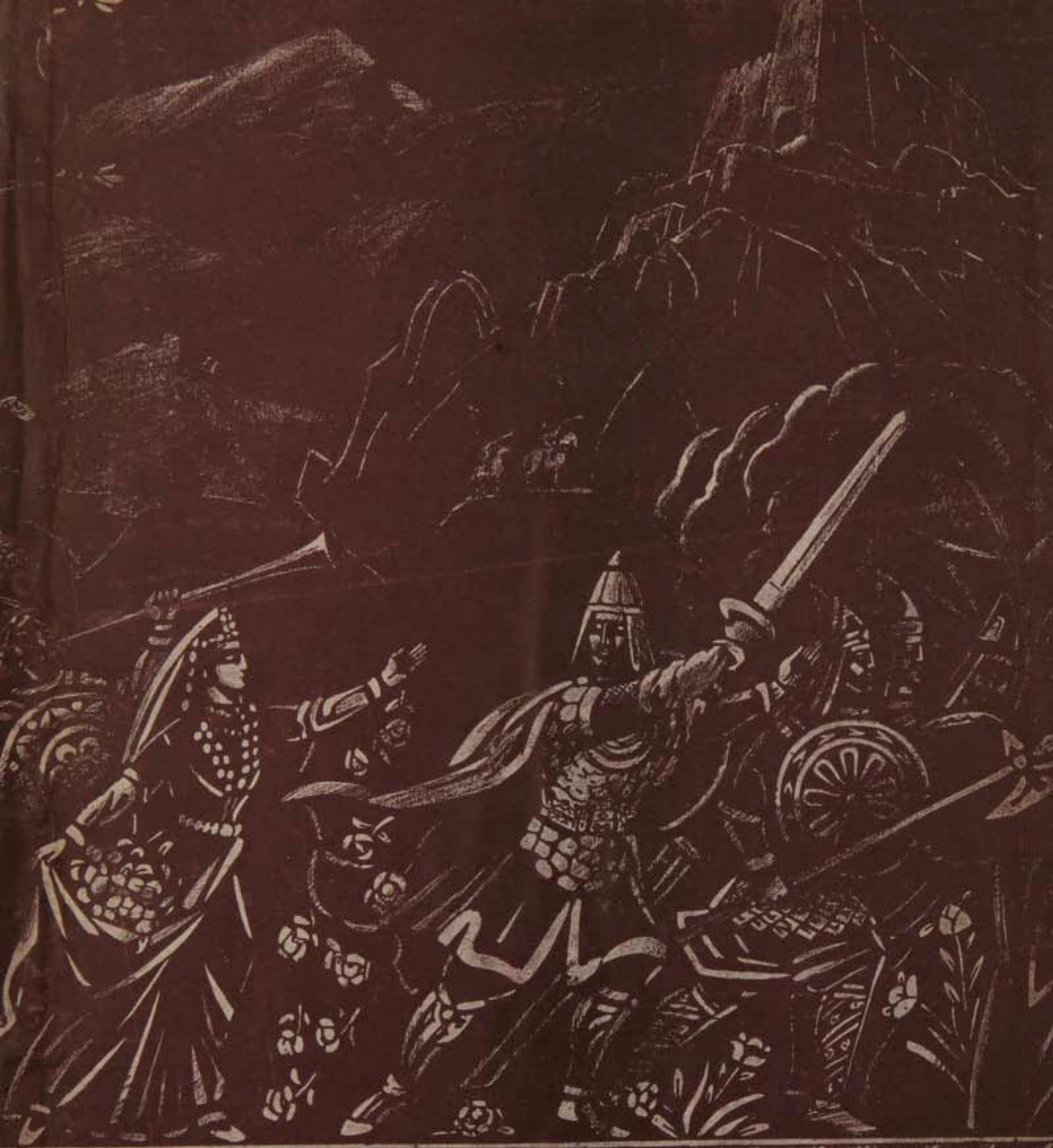
Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Ո Ի Թ Յ Ո Ի Ն

	Էջ
Խմբագրական հանձնաժողովի կողմից	XI
Նախարան առաջին հատորի	XIII
1. Հրապարակել են ինչ քո սե աշխարհ (Պ. Կալուշ)	1
2. Էլ վաղուց օչ մի հարց (Վ. Սուրբյով)	5
3. Դու լույս արե, արե հաղուս (Պ. Պ.)	10
4. Ջրանեղձ կնոջ երգը (Ա. Պոլովինսկի)	13
5. Ինչու—ես չգիտեմ (Լ. Մեյ)	20
6. Դիշերն է նույն (Ա. Բորովիկովսկի)	24
7. Օ՛, վարդ, ջանել իմ օրերի (Պ. Պ.)	28
8. Եվ խորն էր սերը նրանց (Մ. Լեբեդևով—Հայնեից)	32
9. Երազելի եմ քո սերը հոգիս իմ, հաճախ (Ս. Նազարով)	36
10. Ա՛յ վարդ (Ա. Մատուրյան)	41
11. Ննջել է նա քաղցր ու անուշ օրոցքում (Ս. Նազարով)	44
12. Նայի՛ր, լսե՛ր ամեր մի ամբողջ է (Ս. Բրուսն)	48
13. Արևելյան օրորոցի երգ (Ռ. Պատկանյան)	50
14. Ա՛հ, սպասում է քեզ համբույրս (Ա. Մայկով)	55
15. Դանդաղ իջնում է իրիկունը (Ս. Նազարով)	60
16. Թաթարական երգ (Ա. Պուշկին)	65
17. Ջկնորսն ու ֆեյան (Մ. Դորկի)	69
18. Սպասում (Ա. Դուրենիշև-Կուսուզով)	80
19. Օգիմանդիա (Շեկլի—առև. Թարգ. Կ. Բարմանտի)	90
20. Արևելյան լեզուն (Ս. Մաբշակ)	96
21. Լուսինն (Շեկլի—առև. Թարգ. Կ. Բարմանտի)	101
22. Խնդացիք, ով սիրտ—ստիակ իմ (Ա. Ֆեռ—Հաֆիզից)	105
23. Թե տեսնում եմ ժպտը ես քո (Ա. Ֆեռ)	110
24. Հաֆիզի երգը (Ա. Ֆեռ—Հաֆիզից)	115
25. Բեզա քարոզիչը (Յա. Պոլոնսկի)	121
26. Շամիրամի աշխան (Տեֆֆի)	134
27. Ալ—Ջամասա (Տեֆֆի)	141
28. Մի՛ լար բլրուլ (Ա. Մատուրյան)	144
29. Հաֆիզից (Ն. Թաշինսկի)	149
30. Այլն (Խոսք՝ ժողովրդական—առև. տեքստը Ա. Սպենդիարովի)	153
31. Այնտեղ, այնտեղ, դեպ զե՛ն այն դաշտը (ըստ Ք. Աբալյանի—առև. տեքստը Ա. Սպենդիարովի)	156
32. Օրորոցի երգը (Խոսք՝ ժողովրդական—առև. տեքստը Ա. Սպենդիարովի)	166
33. Պարի երգ (Խոսք՝ ժողովրդական—առև. տեքստը Ա. Սպենդիարովի)	173
34. Առ հայաստան (Հ. Հովհաննիսյան—առև. Թարգ. Կ. Բարմանտի)	179
35. Առ սիրունիս (Պ. Պ.—առև. տեքստը Ա. Սպենդիարովի)	192
36. Հայրենի երկիր իմ (Խոսք՝ ժողովրդական—հայերեն և ռուսերեն տեքստը՝ Տ. Հախումյանի)	197
37. Էլմաս (Խոսք՝ ժողովրդական—առև. տեքստը Տ. Ա. Սպենդիարովյանի)	199
38. Սարի կեռաս (Խոսք՝ ժողովրդական—առև. տեքստը Տ. Ա. Սպենդիարովյանի)	201
39. Ղարիբ բլրուլ (Սայաթ-Նովա)	204
40. Յազոյի երգը (Շեքսպիրի «Օթելլո» ողբերգության համար)	209
Ընդհանուր ծանոթագրություններ	211

С О Д Е Р Ж А Н И Е

	Стр.
От редакционной комиссии	X
Предисловие к первому тому	XII
1. Очарован твоею красотою (П. Козлов)	1
2. Нет вопросов давно (В. Соловьев)	5
3. Ты свет души моей (с*с)	10
4. Песня утопленницы (А. Подольский)	13
5. Не знаю отчего (Л. Мей)	20
6. Такая ж ночь (А. Боровиковский)	24
7. О, роза юности моей (с*с)	28
8. Они любили друг друга (М. Лермонтов—из Гейне)	32
9. О любви твоей, друг мой, я часто мечтал (С. Надсон)	36
10. К розе (А. Цатурян)	41
11. Он спал разметавшись в своей колыбели (С. Надсон)	44
12. Взгляни, на уступе высоком (С. Брунс)	48
13. Восточная колыбельная песнь (Р. Патканян)	50
14. Я-б тебя поцеловала (А. Майков)	55
15. Заря лениво догорает (С. Надсон)	60
16. Татарская песня (А. Пушкин)	65
17. Рыбак и фея (М. Горький)	69
18. В ожидании (А. Голенищев-Кутузов)	80
19. Озимандия (Шелли—К. Бальмонт)	90
20. Восточная легенда (С. Маршак)	96
21. К луне (Шелли—К. Бальмонт)	101
22. Веселись, о сердце-птичка (А. Фет—из Гафиза)	105
23. Только встречу улыбку твою (А. Фет)	110
24. Песнь Гафиза (А. Фет—из Гафиза)	115
25. Беда—проповедник (Я. Полонский)	121
26. Ария Шамирам (Тэффи)	134
27. Аль Джамаст (Тэффи)	141
28. Ми лар, блбул (А. Цатурян)	144
29. Из Гафиза (И. Рачинский)	149
30. Айше (сл. народные—русский текст А. Спендиарова)	153
31. Туда, туда—на поле чести (по Х. Абовиу—русский текст А. Спендиарова)	156
32. Колыбельная (сл. народные—русский текст А. Спендиарова)	166
33. Плясовая (сл. народные—русский текст А. Спендиарова)	173
34. К Армении (О. Ованесян—русский перевод К. Бальмонта)	179
35. К возлюбленной (с*с, русский текст А. Спендиарова)	192
36. Край мой родимый (сл. народные—арм. и русск. тексты Т. Ахумяна)	197
37. Эльмас (сл. народные—русский текст Т. А. Спендиаровой)	199
38. Лесной кизил—уста твои (сл. народные—русский текст Т. А. Спендиаровой)	201
39. Гариб блбул (Саят-Нова)	204
40. Песнь Яго (К трагедии „Отелло“ Шекспира)	209
Общие примечания	218

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0518552

